

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Tamási Város Önkormányzata

TAMÁSI

2013-2018

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	18
Az intézmény alaptevékenységébe tartozó fő feladat:	53
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	56
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	65
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	69
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	73
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	78
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	82
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	83
1. A HEP IT részletei.....	83
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	83
A beavatkozások megvalósítói.....	84
Jövőképünk.....	85
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	86
3. Megvalósítás.....	90
A megvalósítás előkészítése	90
A megvalósítás folyamata.....	90
Monitoring és visszacsatolás	92
Nyilvánosság	92
Kötelezettségek és felelősség	93
Érvényesülés, módosítás.....	94
4. Elfogadás módja és dátuma.....	95

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tamási Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

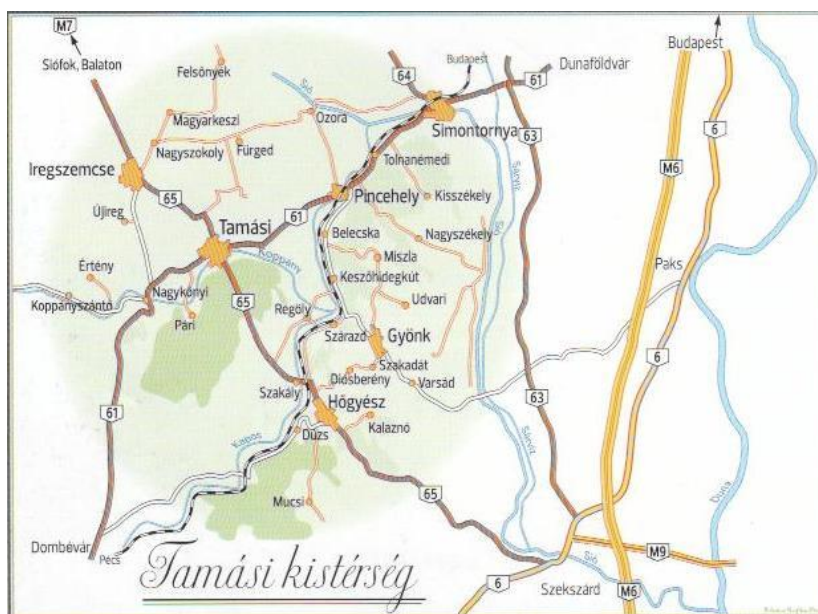
Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Tamási a kistérség közepén, a Koppány folyó völgyében, a Gyulaji vadrezervátum mellett **fekszik**. A 65-ös és a 61-es főút a településen keresztezi egymást. A város területe 12891 ha, lakossága 8558 fő.

A város Tolna megye észak-nyugati részén, a Somogy-Tolnai dombság területén helyezkedik el. A Kapos folyótól nyugatra fekvő kistájegységet Kelet-külső-somogyi dombságnak nevezik, ettől keletre pedig a Sió-Sárvíz völgyéig a Tolnai-Hegyhát található. A Kelet-külső-somogyi dombság jellemzően enyhén hullámos felszínű, széles és viszonylag egyenes dombhátakkal rendelkező terület, amit jellemzően észak-déli irányú kis patakok völgyei tagolnak. A tájegységet egy markáns nyugat-keleti irányú törésvonal, a Nagy-Koppány patak völgye vágja ketté. A Nagy-Koppány völgyének legmélyebb része Tamásinál +106 mBf tengerszint feletti magasságú, míg a város déli részén a Kis-Likas hegy eléri a +247 m Bf tengerszint feletti magasságot is.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A dombvidéki területek felszíni kőzete megfelelő mésztartalmú lösz, melyeken kiváló termőképességű termőföldek alakultak ki. Tamási területén az átlagos aranykorona (AK) érték 28,5. A patak völgyeket jellemzően egy-kétszáz méter széles öntéstalajú, vizenyős rétek illetve galériaerdők kísérik. A Nagy-Koppány menti településekre jellemző, hogy a patak jobb oldalán a településektől délre húzódó dombokon szőlőhegyek alakultak ki. Tamási kiemelkedően nagy szőlőhegyi területtel rendelkezik, ahol azonban egyre több lakóház és üdülőépület is megjelenik.

A terület éghajlatát kiegyenlített hőmérsékleti és csapadék-viszonyok jellemzik. Az évi középhőmérséklet 10-11 °C. Az uralkodó szélirány észak-nyugati. Éghajlata mezőgazdasági szempontból is kedvező.

A térség vízhálózatát kisebb patakok jellemzik, melyeket a Nagy-Koppány – amely maga is tulajdonképpen patak – gyűjti össze, és vezeti Regöly külterületén a Kaposba. A Kapos viszont Tamásitól észak-keletre, Tolnanémedinél ömlik a Sióba. Tamási külterületén a vízfolyásokon számos mesterségesen felduzzasztott kisebb-nagyobb halastó található, főként a Gonozdi-patakon, a Szentmártoni patakon és a Cseringáti patakon. A Regöly külterületén található Nagy-Koppány vizén felduzzasztott Pacsmagi tórendszer északi nyúlványa Tamási külterületét is érinti.

Tamási erdőssültsége csak 17 %, (2181 ha), azonban az erdők zöme a város déli részén összefüggő tömbben található, mely a Gyulaji erősség része.

A Koppány környékének évezredes települési helye **nevét védőszentjéről, Szent Tamásról kapta**. Szinte minden történelmi kor hagyott itt emlékeket maga után. Területe már az őskortól lakott volt, ezt bizonyítják a Várhegyen előkerült **Kr. e. 1700 körüli időből való bronzkori mészbetétes edények**. Itt található az egyetlen hallstatti lelet, a henyei és dombori földvár a Kr. e. 800 körüli évekből. A római korból különlegesen szép leletek kerültek elő, egy ezüstös bronz **Concordia szobrocska** és **Pallasz Athéne szobra**. A középkorban a tájárjárás után, a település napjainkban is Várhegynek nevezett dombján a IV. Béla rendeletére vár épült. A tamási várról 1315-ből származik az első írásos emlék. **Első birtokosai a Tamássyak voltak, őket a Héderváryak követték, utánuk Werbőczy István tulajdonába került**. A település erődítményét 1541-ben foglalta el a török. Tamási a török uralom idején is lakott hely és kerületi központ volt. A törököt Bádeni Lajos seregei űzték el 1686-ban, ez után **a település is az Eszterházyak tulajdonába került**. Ekkor lakosai elsősorban szerbek voltak, melléjük magyarokat telepített Eszterházy Pál herceg. A Rákóczi-szabadságharc idején a labanc rációk kétszer pusztították végig a községet, a lakosság a Koppány mocsarában lelt menedéket. 1708-ban Béri Balogh Ádám volt a vár parancsnoka. A szabadságharc után a település jelentős fejlődésnek indult, **1730-ban már mezővárosként szerepel**. A várat 1777-ben lerombolták, kőveiből épült többek között a miklósvári vadászkastély, ahol fényes pompával és nagy költséggel rendezett vadászatok zajlottak, melyek elvitték Tamási hírért az egész világba. A vadászatok rajzos emlékei a Nemzeti Múzeumban láthatók.

Mint sok más valószínűleg 13. századi eredetű várunk, csak 1315-ben tűnik fel az írott forrásokban, amikor várnagyát említik. Ekkor már királyi vár, egyik várnagya, mint láttuk, a közeli Ozora birtokosa volt. Az azonban kevésbé valószínű, hogy az uralkodóhoz kell kötnünk építését – helyzete, formája tipikus 13. századi magánvárra utal. 1339-ben Károly Róbert más birtokokért a század elején még a Dél-Dunántúl nagy részét uraló, de ekkor már visszaszoruló és elszegényedő Héder nembeli Kőszegieknek adta - nem kizárt, hogy ők voltak eredeti építtetői is. Utódaik, a Tamásiak birtokolták egészen kihalásukig, 1444-ig. Ezután több család, így a Lorántffyak, Szekcsőiek, az Ujlakiak, továbbá a szomszédos Ozorán birtokos Héderváriak igyekeztek megszerezni. A pártharcok során Ujlaki Miklós is elfoglalta, de végül is a Héderváriaké lett, s ezután osztott Ozora sorsában. Esetleges átalakításairól nem tudunk. A török hódoltság után falait teljesen elbontották, részben az Esterházyak használhatták fel a várhegy alatti új 18. századi birtokközpontjuk, a Miklósvárnak nevezett kastély építéséhez. A Koppány-folyó árteréből meredeken kiemelkedő északnyugat-délkeleti irányú domb bokros erdővel fedett északnyugati végén találjuk az egykori vár már nehezen felismerhető helyét. Jellemző a helyzete: míg az azonos nevű település valószínűleg már kezdettől fogva a Koppány bal partján helyezkedett el, a vár tőle távolabb, a vízfolyás jobb partján épült, érthető, de inkább a 13. század második felére jellemző stratégiai megfontolásokból. A hegytetőn levő, cca 14 x 45 m-es „fővárat” délkelet felől két, egymástól 20 m-re fekvő, 10-15 m széles árok választja el a domb folytatásától. A vármag legmagasabb pontján ma kilátótorony emelkedik, e részhez északnyugat felől, néhány méterrel alacsonyabb szinten csatlakozik az alsóvár több terrassza.

A település mindig is jelentős helye volt Tolna megyének, központi szerepe az 1890-es években csökkent, amikor az addig Tamási székhelyű dombóvári járást kettéosztották. A Tanácsköztársaság idején az ún. "**tamási ellenforradalom**" néven írta be magát a történelembe, melyet 1919. május 30-án elfojtottak a dombóvári és szekszárdi vörösőrök. A település évszázadokon keresztül mezőgazdaságból élt, változás csak az 1960-as években kezdődött, amikor üzemek, gyárak leányvállalatai települtek az akkori nagyközségbe. Az ipar fejlődésétől ezek után sem maradt le a mezőgazdaság, a déli lejtők mindig is kedvező feltételeket biztosítottak a szőlő- és gyümölcsstermesztésnek. A gyors fejlődés eredményeként - a történelmében negyedszer - **1984. január 1-jén városi rangot kapott**. A rendszerváltást követő években itt is számos nehézséggel kellett szembenézni, a privatizáció, az ipari nagyüzemek széthullása és a földhöz jutás jelentősen átalakította a helyi társadalom szerkezetét. Nagyszámú társas és egyéni vállalkozás jött létre, melyek megerősödése, jövőbeni fejlődése, új munkahelyteremtő beruházások létrejötte enyhíthetne a foglalkoztatási gondokon.

A városban óvoda, általános iskola, zeneiskola, gimnázium, szakképző iskola biztosítja a helyi és környékbeli tanulói ifjúság oktatását, nevelését. A város kulturális intézményei közül az 1968-ban épült művelődési ház 2006-ban felújították, kibővítették. Szintén a város központjában található a **Tamási Galéria**, ahol többek között Mednyánszky, Borsos Miklós, Vasarely, Dalí, Renior képeiből állandó tárlatot láthatnak a betérők. Emellett egész évben időszaki kiállításokon a képzőművészet csaknem valamennyi ágából rendeznek tárlatot. A művelődési ház mellett épült fel a városi könyvtár 1978-ban, mely azóta már átesett egy átalakításon, ennek eredményeként sokoldalú könyvtári szolgáltatásokkal áll az olvasók szolgálatában. A közművelődési intézmények mellett, sok esetben azokkal együttműködve számos jól működő és igen aktív civil szervezet alakítja a város kulturális és közösségi életét. A művészeti csoportok (fúvós zenekar, népdalkör, néptánc-csoport, kórus) fellépései mindig jelentős eseményei a településnek. A város életéről, az itt történő eseményekről a **Tamási Táj** című helyi újság, a **Tamási Rádió** és a **Koppány Televízió** tudósít rendszeresen. Sok évtizedes hagyományai vannak a helyi sportéletnek, a női kézilabda csapat, a kerékpáros egyesület, a labdarúgócsapat, a súlyemelő szakosztály, a sakkcsapat, a tenisz szakosztály, az atléták mind jelentős eredményekkel járulnak hozzá a város sportsikereihez. A lovassport egyesület szervezi az ország legrégebbi, folyamatosan megtartott lovas eseményét a **Tamási Lovasnapokat**.

Tamási művelődéstörténeti vonatkozásait tekintve gazdag település, bővelkedik írói, művészi tehetségekben. A fürge diák születésű Vas Gereben "Nagy idők, nagy emberek" című művében a tamási erdő szépségének állít emléket. Tamásiban született **Túrmezei Erzsébet költő**, akinek számos verses- és elbeszélés-kötete látott napvilágot, csakúgy, mint **Cser László jezsuita pap, író, költő**, akinek soraiban sokszor megjelenik a tamási gyermekkor emléke. Ugyancsak a település szülötte **Könnö László költő, irodalomtörténész**, akinek nevét ma a városi könyvtár viseli. Családjának adománya - a fent említett világhírű képzőművészek alkotásai - a Tamási Galériában látható. Itt született és itt is lelt örök nyugalomra **Würtz Ádám Munkácsy-díjas grafikusművész**, akinek alkotásaiból már több alkalommal rendeztek kiállítást a galériában, nevét általános iskola viseli. Szintén Tamási szülötte **Gyenei Judit szobrász, festő-és grafikusművész**, a város több köztéri szobrának alkotója.

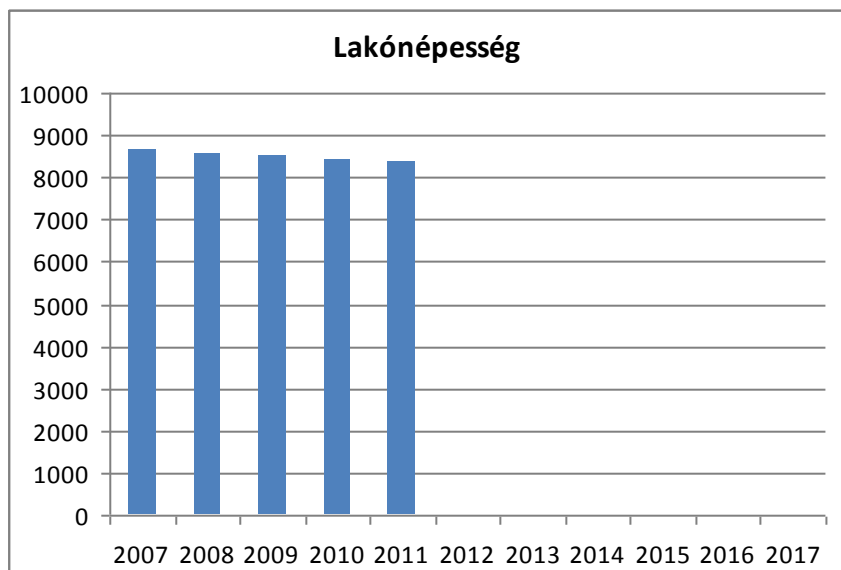
A város és környéke épített és természeti látnivalókat bőven tartogat az ide érkezőknek. A Várhegy tetején lévő kilátóból a környék látványa tárul elénk. A város műemléke, mely a környék egyik legszebb gótikus építménye, a Kálvária-dombon található **Rozália-kápolna**, a XVI. századból való. A háromboltszakaszos hajóval rendelkező római katolikus templom 1735-45 között épült, homlokzati toronnyal. A barokk stílusú templom belső berendezése is figyelemre méltó, rokokó főoltár szobrokkal, copfstílusú padokkal. Az **Esterházy-vadászkastély** 1775-ben épült barokk stílusban, 1819-ben emeletet húztak rá, így nyerte el mai formáját. Jelenleg magántulajdonban van, így csak kívülről tekinthető meg. A város legnagyobb turisztikai vonzerejét a **termálfürdő** adja, mely a várhegy és a fenyves erdő alatt található gyönyörű természeti környezetben. A fürdő mellett kemping és két nyaralótelep várja a vendégeket, akik május 1-től október 15-ig vehetik igénybe annak szolgáltatásait. Úszómedence, gyermekmedencék, termálvizes medencék találhatóak a területén. Az itt felszínre törő gyógyvíz mozgásszervi, nőgyógyászati problémák kezelésére kiváló. A város másik nevezetessége a **Gyulaji erdő**, melyben a világ egyik legnagyobb dámpopulációja él. A város címerében is ez az állat látható. Tamásiban van a Gyulaj Rt. központja, mely a volt Esterházy-birtokon (33000 ha) gazdálkodik és vadásztat. A régió legismertebb természetvédelmi értéke a Gyulaji erdő. A Gyulaji Rezervátum 7800 hektáros, cser, tölgy és gyertyán erdeiben él a világ legnagyobb dámpopulációja. A terület kezelője a Gyulaji Erdészeti és Vadászati Zrt. a fakitermelés és erdőtelepítés mellett magas színvonalú vadgazdálkodást folytat. Minden évben számos értékes trófeájú vad kerül puszkavég-

re, de a vaddisznóhajtásokon is gazdag a zsákmány. Az erdő területén festői környezetben több vadászház áll, melyek a vadászati szezonon kívül nyaralók számára is igénybe vehetők. Az erdő igen népszerű a turisták körében, séta közben dámszarvast, őzet, gímszarvast, vaddisznót is láthatnak. A kirándulni vágyók a Gyulaj Rt. központjában szerezhetik be a belépéshez szükséges engedélyt. A város közelében lévő **Pacsmagi halastavak** országos fontosságú természetvédelmi terület és nemzetközi jelentőségű vízimadár élőhely (Ramsari terület). Népszerű programlehetőség a horgászat, a város határában lévő halastavakban napi jegy váltásával bárki horgászhat. A tavak körül az elmúlt évtizedekben egész kis üdülőtelep alakult ki. A felsorolt értékeken, gyönyörű természeti környezetén kívül vonzóvá teszi még a nyugodt kisvárost a turisták körében a Balaton közelsége.

Demográfiai adatok

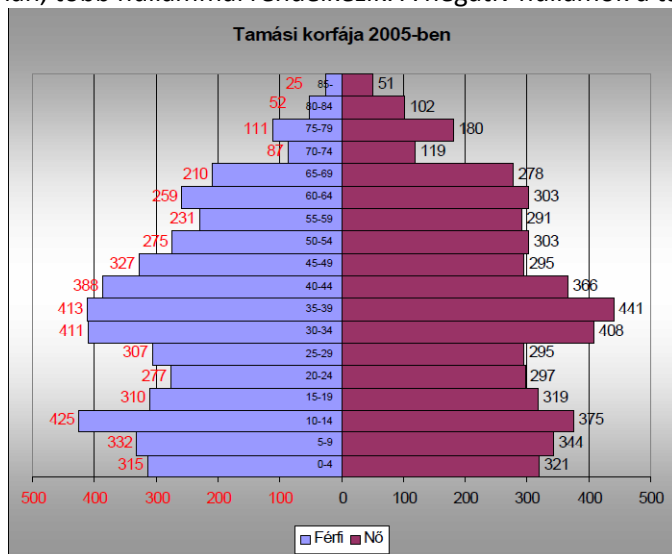
A lakosság lélekszáma csökkenő tendenciát mutat. (1. számú melléklet) Ez az arány figyelhető meg a 0-14 éves és a 19-29 éves korosztály esetében, sőt a 60 éven felüliek számában is.

2007-ben 8665 fő volt Tamási lakosainak a száma, 2011-re 8389 főre csökkent a lakosság száma.

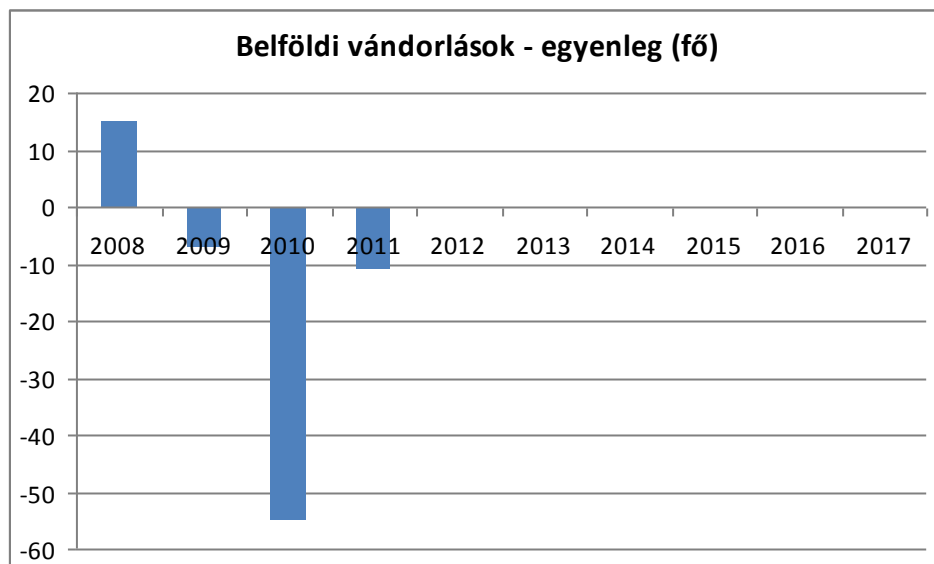
1. számú melléklet

Az 2005-os korfán jól látható a 15-30 éves korúak szembetűnően kis aránya, amely részben az elmúlt időszak természetes szaporodassanak problémáit okozza, részben jelzés, hogy a jelenleginél pozitívabb szociálpolitika mellett sem várható a természetes szaporodás pozitívvá válása. Tamási korfája nagyon szabálytalan, több hullámmal rendelkezik. A negatív hullámok a társadalmi krízishelyzeteket jelentetik meg.

A megyei adatokat vizsgálva megállapítható, hogy az egész megyére jellemző népességfogyás egyik fő oka a természetes szaporodás jelentős csökkenése. Ez a folyamat párhuzamosan jelentkezik a megye falvai és városai körében, így Tamási városában is.

A lakosság lélekszáma csökkenő tendenciát mutat. Ez az arany figyelhető meg a 0-14 éves és a 19-29 éves korosztály esetében, sőt a 60 éven felüliek számában is. A születések száma mérsékelt csökkenést mutat. A város lélekszámát a bevándorlás és az elvándorlás a nagyobb városokba jelentősen befolyásolja. Az ábra jól szemlélteti, hogy 2010-ben jelentősen megnövekedett az elvándorlások száma. A probléma gyökere, hogy Tamásiban nincs felsőoktatási intézmény és a munkahelyek száma is kevés, ennek következtében a fiatalok a nagyvárosokba mennek tanulni, és sok esetben ott vállalnak munkát.

Értékeink, küldetésünk

Fontos, hogy Tamási városban megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is. A fogyatékos személyek speciális segítséget igénylő emberek. Életük nem kevesebb, és nem több, egyszerűen más, másfajta emberi élet. A fogyatékos ember, a betegekhez, az idősekhez és a gyermekekhez hasonlóan segítségre szorul.

Tamási Város Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a települési esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél és feladat-meghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére. A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a városban élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzdenek. Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető. Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos

érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Tamási Város élve a törvény adta lehetőséggel, a fent említett célok minél hatékonyabb megvalósításának érdekében megalkotja a településre vonatkozó helyi esélyegyenlőségi programját, mely tartalmazza az Önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tamási Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás,
- a szociális biztonság,
- az egészségügy,
- az oktatás és a lakhatás területén

a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terv tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Az Eurostat 2012. októberében megjelentetett, a stratégia jelenlegi állásáról szóló rövid jelentése az esélyegyenlőséghez kapcsolódóan a következő:

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

Az oktatás területén kitűzött célokkal kapcsolatban a most közzé tett statisztikai adatok tanúsága szerint a 18 és 24 év közöttieknek 2005-ben valamivel kevesebb, mint 16% hagyta ott idő előtt az iskolát, míg 2011-ben 13,5 % nem fejezte be megkezdett tanulmányait. A felsőoktatási végzettség területén elért haladást illetően az adatokból az derül ki, hogy 2005-ben a vizsgált népesség 28%, míg a tavalyi évben már 34,6% rendelkezett valamilyen diplomával. A 2005 és 2010 közötti években az Eurostat adatai szerint több mint 8 millióval csökkent azoknak a száma az Európai Unió területén, akik a szegénységi küszöb alatt élnek.

Az oktatásban Magyarország vállalta a 10% cél teljesítését az iskolát elhagyók arányának csökkentésében, a hivatalos adatok szerint ez az érték most 11 százalék körül van. A diplomások számának növelését illetően Magyarország azt vállalta, hogy 2020-ra az érintett népesség 30,3% szerez felsőfokú végzettséget, ami a most közzétett adatok szerint nagyjából 28 százalék.”

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti roma integrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhöz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%20\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%20).pdf)

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határozza meg. A Stratégia megvalósítása két éves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Tamási Város Önkormányzatának az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi rendeletei:

- Az egészségügyi alapellátás körzeteiről szóló 20/2009. (IX. 1.) rendeletében a Képviselő-testület meghatározta a háziorvosi, a házi gyermekorvosi, a fogorvosi, és a védőnői ellátás körzeteit, ellátatlan terület nincs.
- A képviselő-testület a szociális és gyermekjóléti ellátásokról, a szociális és gyermekjóléti igazgatás helyi szabályozásáról szóló 19/2003.(X.12.) számú önkormányzati rendeletében Tamási város lakóinak szociális biztonsága érdekében meghatározta az önkormányzat által biztosított egyes szociális és gyermekjóléti ellátások formáit, szervezetét, a jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit. Szociális rászorultságtól függő ellátások a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, a rendszeres szociális segély, az átmeneti segély, a temetési segély (ezek pénzbeni ellátások), illetőleg a természetben nyújtott ellátások: a köztemetés, a közgyógyellátás, az utazási támogatás. Az ellátások igénybevételének feltételeit a rendelet az egyes ellátási formáknál külön-külön meghatározta. A rendelet tartalmazza továbbá a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi ellátások meghatározását, illetve a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat biztosító intézmények felsorolását. Pénzbeli és természetbeni ellátás a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás; a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, óvoda, nyári napközis tábor, gyermekétkeztetés,), gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülői ellátás, családok átmeneti otthona). A rendeletben rögzítésre került a szociálpolitikai kerekasztal feladata, amely a szociálpolitikai koncepciók véleményezésére, a meglévő szolgáltatási típusok, formák, rendszerek értékelése, elemzése, a szolgáltatás-tervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának figyelemmel kísérésére, az önkormányzati közfoglalkoztatási terv véleményezésére terjed ki.
- A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 9/2011. (IV. 1.) számú rendeletében a képviselő-testület meghatározta a Városkörnyéki Önkormányzatok Szociális Integrációs Központja által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákat, valamint a térítési díj mértékét, továbbá részletezi az ellátások igénybevételének, megszüntetésének módját. A szociális alapfeladatok közül az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a családsegítést (ezen belül adósságkezelési tanácsadást), valamint a nappali ellátást biztosítják az intézményben. A szakosított ellátási forma: az ápolást, gondozást nyújtó intézmények.
- Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítésükről szóló 10/1994. (V. 5.) rendelet az Önkormányzat tulajdonában lévő minden – a rendelet 1. számú mellékletében meghatározott – lakásra és nem lakás céljára szolgáló helyiségre terjed ki. A képviselő-testület az (1) bekezdésben szereplő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásával, valamint elidegenítésével kapcsolatos bérbeadási feladatok ellátásával az Építő- és Városüzemeltető Kft-t bízta meg. A szociális helyzet alapján történő bérbeadás esetén a bérlő kiválasztásának jogát a képviselő-testület gyakorolja. A rendelet tartalmazza, hogy az önkormányzati bérlakást milyen jogcímen lehet bérbe adni, így önkormányzati bérlakás pályázat útján, szociális helyzet

alapján, bérlő-kiválasztási jog alapján, lakásgazdálkodási feladatok keretében, közérdekű feladatok megoldása érdekében, másik lakás juttatására vállalt kötelezettség alapján, törvényi kötelezettség alapján, méltányossági okból, valamint fiatalok garzonházaként lehet bérbe adni.

- A lakáshoz jutás és lakásfelújítás helyi pénzbeli támogatásáról szóló 14/1992. (V. 21.) számú önkormányzati rendelet tartalmazza a helyi támogatás célját, formáit és összegeit. Helyi támogatás - részletesen meghatározott rászorultsági feltételek megléte esetén lakás, lakóépület építésének befejezéséhez, új vagy használt lakás, lakóépület vásárlásához vagy cseréjéhez, valamint lakás, lakóépület bővítéséhez, felújításához, javításához nyújtható.
- A közoktatásban alkalmazandó térítési és tandíjakról szóló 16/1997. (IX. 8.) számú önkormányzati rendeletben az Önkormányzat meghatározta az ingyenesen, illetőleg a térítési díj ellenében igénybe vehető szolgáltatásokat, valamint a tanulmányi eredmény, illetve szociális helyzet alapján adható kedvezményeket is.
- Tamási Város Önkormányzata a 2011-2016-os időszakra rendelkezik képviselő-testület által elfogadott helyi esélyegyenlőségi programmal.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

- Tamási Város Településfejlesztési Koncepciója 2003-ban készült el.
- Tamási Város Civil Koncepciója 2005. májusában került elfogadásra, amely 2009. decemberében felülvizsgálatra került, amiről a képviselő-testület a 216/2009. ((XII. 23.) számú határozatával döntött. Tamás Város Önkormányzata elismeri, hogy az önkéntes és civil közösségeken alapuló közösségi szektor létfontosságú szerepet tölt be a társadalomban, Tamási életében. A „harmadik szektor” heterogén, sokszínű, az állam (önkormányzatok) és a piaci szektor (ún. Versenyszféra) mellett. Alapvető jelentőségű a helyi társadalom fejlődésében a közösségi élet melletti elkötelezettség kialakulásában, az önkéntesség fejlődésében. A feladatok megoldásában a civilek által végzett, átvállalt szolgáltatás „gyorsabb és hatékonyabb, eredeti ötleteket hoz, más forrásokat is képes bevonni, biztosítja a részvételt és kezdeményezésben erős; itt ismerhetőek fel először a társadalmi hiányosságok, és ezek mérséklésére a civil szervezetek tudnak a leghamarabb és legrugalmasabban rámozdulni. A helyi demokrácia kiteljesedésének fontos eleme a civil szféra erőssége. 2005. január 18-án megalakult a Tamási Civil Kerekasztal. A Civil Kerekasztal 1-1 delegáltja állandó meghívottként, tanácskozási joggal részt vesz a Tamási Város Önkormányzati Képviselő-testületének Pénzügyi, Városfejlesztési és Idegenforgalmi, Ügyrendi, valamint Humánpolitikai Bizottság ülésein, Továbbá a Tamási Civil Kerekasztal Elnöke a képviselő-testületi ülésen is részt vesz állandó meghívottként.
- 2005-ben készült el a Tamási Kistérség komplex területfejlesztési stratégiája. A terület- és vidékfejlesztési munka megvalósításához elengedhetetlenül szükséges egy aktuális, a kistérség helyzetét, annak minden szegmensét figyelembe vevő helyzetfeltáró tanulmány megléte. Jelen helyzetfeltáró tanulmány a 244/2003.(XII.18) számú Kormányrendelet által meghatározott 4705-ös kódszámú Tamási statisztikai kistérségre készült, mely kiterjed Belecska, Diósberény, Dúzs, Értény, Felsőnyék, Fürged, Gyöng, Hőgyész, Irgeszemcse, Kalaznó, Keszőhidegkút, Kisszékely, Koppányszántó, Magyarkeszi, Miszla, Mucsi, Nagykónyi, Nagyszékely, Nagyszokoly, Ozora, Pincehely, Regöly, Simontornya, Szakadát, Szakály, Szárazd, Tamási, Tolnanémedi, Udvari, Újireg és Varsád településekre. A programozás során felhasználásra kerültek a kistérségre vonatkozó, a Központi Statisztikai Hivatal által hozzáférhető adatok, továbbá a kistérség önkormányzatait, civil szervezeteit és vállalkozásait mélyinterjú formájában, munkamegbeszélésekkel, a kistérség portálján megjelenő információk segítségével vonták be, melyekből a készítőik további, statisztikailag nyilván nem tartott adatokat nyertek.
- A 90/2007. (V. 30.) számú határozatával a képviselő-testület jóváhagyta Tamási Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját, a 163/2008. (VIII. 27.) számú határozattal pedig a Tamási Kistérség Szolgáltatástervezési Koncepciója került elfogadásra. A koncepció tartalmazza a szociális szolgáltatásokkal kapcsolatos távlati célokat, melyek elősegítik a szociális szolgáltatások egyenletes fejlődését és különféle részterületeinek fejlesztési irányait. A szolgáltatástervezési koncepció a tamási kistérség szociális szolgáltatásainak kiépítését és távlati fejlesztését megalapozó tervdokumentum, amely meghatározza a szociális szolgáltatásainak fejlesztési céljait, a fejlesztési programok kidolgozásához szükséges irányelveket, valamint információkat biztosít az ágazati s egyéb tervezések szereplői számára.
- A képviselő-testület a 35/2008. (II. 27.) számú határozatával elfogadta a „Tamási mikrotérség közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzésére” vonatkozó tanulmányt.

- A képviselő-testület a 162/2008. (II. 27.) számú határozatával elfogadta a Tamási és Simontornya Városkörnyéki Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulásának 2008-2013. időszakra vonatkozó Kistérségi Közoktatási Intézkedési Tervét.
- A képviselő-testület a 228/2008. (XI. 26.) számú határozatával jóváhagyta TAMÁSI VÁROS KÖZOKTATÁSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERVÉT a 2008-2014. időszakra vonatkozóan a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatási sikeressége érdekében. A terv célja az olyan támogató lépések, együttműködési formák, szolgáltatások tervezése, amelyek csökkentik a halmozottan hátrányos gyermekek hátrányát, s javítják a nevelés hatékonyságát.
- 2009-ben elkészült a Tamási-Simontornyai Többcélú Kistérségi Társulás Közoktatás-fejlesztési Terve.
- A képviselő-testület a 17/2011. (II. 24.) számú határozatával elfogadta a „TAMÁSI STABILITÁSÁÉRT ÉS FEJLŐDÉSÉÉRT” elnevezésű 2010-2014. évi gazdasági programját. A gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adó politika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, továbbá a befektetés támogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit.
- A képviselő-testület a 49/2011. (IV. 13.) számú határozatával fogadta el a Tamási Városi Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi és intézkedési tervét 2011. április 13.-2013. január 1. közötti időszakra vonatkozóan, amely 2013. áprilisában felülvizsgálatra került, és elkészült az új – jelenleg is hatályos - esélyegyenlőségi és intézkedési terv. Az Esélyegyenlőségi törvény az Európai Unió előírásaival összhangban rendelkezik az egyenlő bánásmód elveinek érvényesítéséről, az esélyegyenlőség előmozdításáról. Ennek gyakorlati megvalósítását célozza az Esélyegyenlőségi terv, mely a Munka Törvénykönyvének rendelkezéseivel együtt biztosítja a kiemelten hátrányos helyzetű munkavállalói csoportokra történő fokozott odafigyelést, így különösen az illetmények, munkakörülmények, szakmai előmenetel, képzések, ill. a szülői szereppel kapcsolatos kedvezmények tekintetében. A Tamási Közös Önkormányzati Hivatal nagy súlyt fektet arra, hogy az általa foglalkoztatott köztisztviselőket semmilyen hátrányos megkülönböztetés ne érje a közszolgálati jogviszonnyal összefüggésben sem korukra, nemükre, faji, etnikai hovatartozásukra, vallási, politikai meggyőződésükre, sem családi viszonyaikra vonatkozóan.
- A képviselő-testület a 96/2013. (VI. 26.) számú határozatával elfogadta „Tamási Város Önkormányzatának közép-és hosszú távú vagyongazdálkodási tervét”.
- Tamási Város Önkormányzati Képviselő-testülete a 151/2013. (X. 30.) számú határozatával elfogadta az önkormányzat 2014. évi költségvetési koncepcióját.
- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: ÉTV) 6. §-a alapján a települési önkormányzat a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látja el. Tamási Város Önkormányzati Képviselő-testülete 14/2005. (VIII.7.) számú rendeletével fogadta el – az azóta többször módosított – helyi építési szabályzatot. A legutóbbi módosítás jelenleg is folyamatban van, előreláthatólag 2014. februárjától lesz hatályos. A módosítások oka általában a fejlesztési elképzelések változása, kedvezőbb lehetőségek teremtése volt. A szabályozási terv módosítása sok esetben a településszerkezeti terv módosítását is maga után vonta. A településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet 10 évente szükséges felülvizsgálni, ami esetünkben időszerűnek mondható. Az időközbeni módosítások során törekedtünk a szerkezeti terv egységének megőrzésére, mindenre kiterjedő fejlesztési elképzelések komplex kezelésére. A településrendezési terv felülvizsgálata során mindenre kiterjedően össze kell hangolni az elmúlt évek fejlesztési elképzeléseit a jelenlegi állapottal és a jövőbeni elképzelésekkel, ami egy újabb iránymutatást adhat a város fejlesztési céljainak megvalósításához.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Tamási Város Önkormányzata és a kistérség települései több önkormányzati feladatot látnak el társulási formában. Az esélyegyenlőségi célcsoportok tekintetében az alábbi társulások vehetők figyelembe, megjelölve a hatáskört és a feladatokat:

- DÁM Önkormányzati Társulás: Tamási Város Önkormányzata 65/2013. (IV. 25.) számú határozatával döntött arról, hogy a Tamási-Simontornyai Többcélú Kistérségi Társulás tagja marad és vállalja, hogy a Társulás székhelye a társulás átalakulását követően Tamási maradjon, így a Tamási-Simontornyai Többcélú Kistérségi Társulás átalakulásával létrejött a DÁM Önkormányzati Társulás.

A társulás a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi kötelező önkormányzati feladatok közül az alábbi feladatokat látja el:

- a. az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatásokat;
- b. óvodai ellátást;
- c. szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatásokat és ellátásokat.

A jegyző által kötelezően ellátandó belső kontrollrendszeren belül a belső ellenőrzés működtetését végzi.

A társulás biztosítja, hogy a fenntartásában működtetett óvodák megfeleljenek a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és az ehhez kapcsolódó kormány, valamint miniszteri rendeletek és egyéb jogszabályok előírásainak.

A tagönkormányzatok érdekeinek szem előtt tartásával ellátja mindazon feladatokat, amelyet a törvény a fenntartó jogkörébe- hatáskörébe utal.

A Társulás által fenntartott intézményekben ellátott szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási feladatok:

Szociális alapszolgáltatások közül:

- a) étkeztetés,
- b) házi segítségnyújtás,
- c) családsegítés (ezen belül adósságkezelési tanácsadás),
- d) nappali ellátás biztosítása,
- e) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Szakosított ellátási forma:

- a) ápolást, gondozást nyújtó intézmények

Gyermekjóléti alapellátások közül:

- b) gyermekjóléti szolgáltatást (ezen belül a helyettes szülői hálózat működtetése is)
- c) gyermekek napközbeni ellátása (ezen belül családi napközi működtetése).

- Dél-dunántúli Régió Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás:

A társulás pályázatot nyújtott be a Környezet és Energia Operatív Program KEOP – 2009 – 1.3.0/B és KEOP – 2009 – 7.1.3.0/B Ivóvízellátás biztonságának javítása a vízbázis súlyos veszélyeztetése, illetve a nem közüzemi vízbázis kiváltásának szükségessége esetén című komponenshez, amelynek célja a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása – mint kötelező önkormányzati feladat – érdekében a vízellátás biztonságának és minőségének a javítása. A pályázat kedvező elbírálásban részesült, várhatóan 2014. tavaszán elkezdődik a kivitelezés.

A társulásnak 34 település a tagja.

- Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás:

A Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás Társulási Tanácsa megvásárolta a ZŐŐD Hulladékgazdálkodási Kft. 100%-os üzletrészét annak érdekében, hogy a társulás önkormányzatai saját maguk is el tudják látni a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást.

A ZŐŐD Kft. jelenleg is mintegy 10 településen látja el a közszolgáltatási feladatokat. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási engedélyre jelenleg a 10 településre érvényes, a Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási

Társulás minden tagja részére történő hulladékgazdálkodási közszolgáltatási engedély beszerzése folyamatban van.

Az engedély kiadásának feltétele, hogy minden - a társulásban részt vevő önkormányzat kifejezze azon szándékát, hogy a települési hulladékszállítást a ZŐÖD Hulladékgazdálkodási Kft-vel kívánja végeztetni 2014. január 01-től.

A szilárd hulladék szállításával kapcsolatos feladatokat jelenleg a BLOKOM Kft. látja el 2013. december 31. napjáig. A folyékony hulladék szállítását Göndöcs Lajos, az önkormányzat által megbízott vállalkozó látja el.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	8665	
2008	8592	99%
2009	8537	99%
2010	8449	99%
2011	8389	99%

Forrás: TEIR, KSH-TSTAR

Tamásiban 2007. december 31-én 8665 fő élt. A település lakosainak számában folyamatos csökkenés tapasztalható, 2011-ben már csak 8389 főt számláltak.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalat alapján az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása, melynek következménye a leszakadás, az életlehetőségekből való kiszorulás a foglalkoztatás, a tanulás és az egészségügyi szolgáltatások területén.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millió-an) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.” A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is a legkedvezőtlenebb helyzethez lévőkhez tartoznak.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	4473	4085	8558	52%	48%
0-2 évesek					
0-14 éves	514	543	1057	49%	51%
15-17 éves	121	140	261	46%	54%
18-59 éves	2236	2589	4825	46%	54%
60-64 éves	362	278	640	57%	43%
65 év feletti	836	535	1371	61%	39%

Forrás: TEIR, KSH-TSTAR

Tamásiban a gyermekek és az aktív korú népességet tekintve megfigyelhető, hogy a férfiak vannak többségben, azonban 60 év felett az elhalálozás miatt ez az arány megfordul. A 65 év felett pedig jelentősen csökken a számuk, emiatt sok az egyedülálló idős asszony a városunkban.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	1419	1643	86,4%
2008	1345	1100	122,3%
2009	1352	1089	124,2%
2010	1370	1052	130,2%
2011	1371	1057	129,7%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Településünkön jelen van az előregedés, évről-évre fokozatos növekedés tapasztalható, 2001-hez képest 2008-ban est jelentős emelkedést mutat a táblázat, ezt követően kisebb arányban ugyan, de további emelkedés látható.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	191	176	15
2009	155	162	-7
2010	99	154	-55
2011	161	172	-11

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból megfigyelhető, hogy Tamási városra az elvándorlás jellemző. 2008-ban még 15 fővel több volt az odavándorlók száma az elvándorlókéhoz képest, de 2009-től ez az arány megfordult. 2010-ben viszonylag magasabb számban hagyták el a települést, 55 fővel többen vándoroltak el, mint idevándoroltak, 2011-re ez az arány csökkent. A 2010-ben megnövekedett elvándorlási szám a gazdasági válság következménye is lehetett, és a munkanélküliség következtében, családok hagyták el a várost, és telepedtek le más településeken a munkavállalás miatt.

Megfigyelhető, hogy a születések száma messze elmaradt a halálozásokétól, és a jellemzően negatív vándorlási különbözet is hozzájárult a lassú népességvesztéshez.

Tapasztalható a városban, hogy a születések száma magasabb a segélyre szoruló, hátrányos helyzetű, iskolázatlan családok körében, ezért nagy szükség van a település Esélyegyenlőségi Programjára.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	67	112	-45
2009	84	120	-36
2010	65	111	-46
2011	66	114	-48

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenziói miatt a kíméletlen érvényesülése miatt.⁸

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gya-

⁸ Cserti-Csapó-Orsós 2012

korlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresőik támogatásának biztosítása

- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Jövedelmi helyzet szempontjából a jogszabály nem ír elő adattáblákat az elemzéshez, ezért az alábbi adat-területek figyelembe vételével értékeljük a településünkön élők jövedelmi és vagyoni helyzetét.

A népesség gazdasági helyzete a városban a személyi jövedelemadó-alap mértékével jellemezhető. Tamási városban a 2008. és 2011. év között időszakot tekintve csökkenő tendenciát mutat a befizetett személyi jövedelemadó mértéke, 2008-ban 1.154.034457,- Ft, míg 2011-ben 796.142.667,- Ft összegű SZJA került befizetésre. A befizetők számában is csökkenés tapasztalható, 2008-ban 4150 adófizető volt a városban, míg 2011-re ez a szám már csak 3984 volt.

A jövedelmi és vagyoni helyzet pontosabb meghatározásához sajnos nem állnak rendelkezésünkre a szükséges adatok, de a meglévő, csökkenő tendenciát mutató SZJA adatokból feltételezhető, hogy a lakosság jövedelmi helyzete romlik, de ez az adat mutathat arra is, hogy a településen élő aktív korú, munkaképes személyek, az állandó lakosok számának, valamint a munkavállalók keresetének a csökkenését is.

A vagyoni helyzetet tükrözheti a gépjárművek száma is, amely az évek során folyamatos csökkenést mutat, 2008-ban 2773 db gépjármű volt forgalomban a városban, míg 2011-re ez a szám 2729 db-ra csökkent.

A roma származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését a Munkaügyi Központ számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekszik elősegíteni. Az Önkormányzat a közhasznú- és közcélú foglalkoztatás maximális kihasználtságával erősíti a munkavállalási esélyeiket.

A nemzetiségi önkormányzattal, a szociális, egészségügyi intézményekkel együttműködve törekszik a romák életminőségének javítására, a jobb lakhatási körülmények biztosítására, az élethosszig tartó tanulás ösztönzésére.

A település vezetősége feladatának tekinti a roma célcsoport élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, munkaerő-piaci (re)integrációjuk elősegítését. A települési önkormányzat a közfoglalkoztatás keretén belül jelentős számban és arányban foglalkoztatja a roma személyeket.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint a munkaerő piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltság problémák, valamint a társadalmi előítélet jelenléte.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, munkanélküliség, egészségi állapot, ala-

csony iskolai végzettség, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de leginkább a jövedelmi viszonyok mutatnak rá.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §

Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

A gazdasági válság hatására – a korábbi stagnálást követően – romlott a munkaerő-piaci helyzet Magyarországon. Az elmúlt két évben az EU27 átlaghoz hasonló mértékben csökkent a foglalkoztatás, míg a munkanélküliség tekintetében az átlagnál erőteljesebb romlás volt tapasztalható. Ezzel együtt a magyar munkaerőpiac a válság munkaerő-piaci hatásai, illetve a főbb mutatók romlása tekintetében az unió középmezőnyében helyezkedik el. A munkanélküliségi ráta, valamint a regisztrált álláskeresők számának csökkenése, illetve a foglalkoztatási ráta növekedésének újbóli beindulása 2011. év első felében arra enged következtetni, hogy a mélyponton már túllendült a magyar munkaerőpiac.

A szegénység kialakulása és fennmaradása – egyéb iskolázottsági és szociológiai tényezők mellett – a foglalkoztatottság hiányára vezethető vissza. Ez a megállapítás ugyanakkor fordítva is igazolható: a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci belépésének esélye erősen korlátozott.

A magyar munkaerőpiacot jellemző alacsony foglalkoztatási ráta elsősorban az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező népesség magas inaktivitására vezethető vissza, amely mindkét nemnél és a munkaerőpiacon egyébként legaktívabbnak számító középkorosztálynál is megfigyelhető.

A 2012-es és 2010-es év adatait összehasonlítva elmondható, hogy nőtt a munkanélküliek száma Tamási-ban. Még a Relatív mutató 2010-ben 8,9 % volt, addig 2012. június 20.-án az érték 9,97 %-ot mutat.

A beavatkozási területen, az aktív korúakon belül – 15 – 59 évesek – a 8 általános iskolai végzettséggel, vagy annál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkezők száma: 43 fő, mely az aktív korúak 65,15 %-át jelenti.

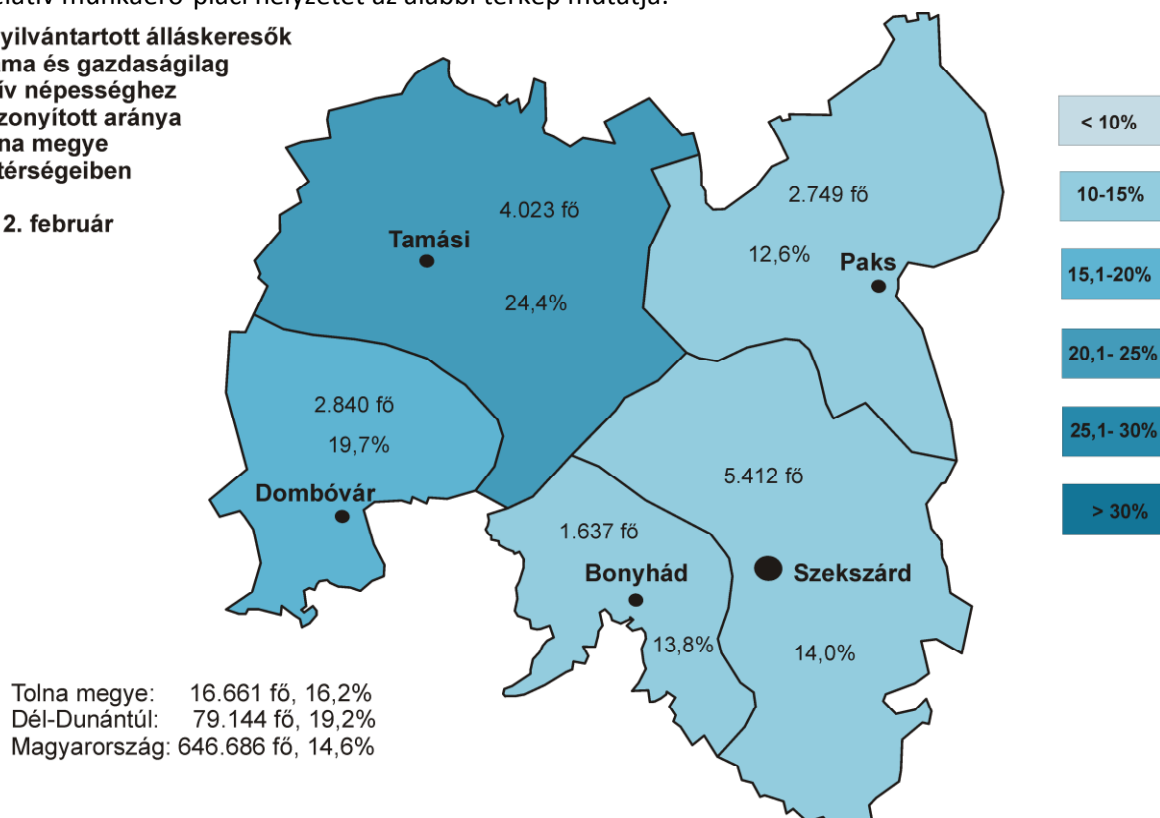
A népesség gazdasági aktivitása az elmúlt 10 év alatt átlagosan 5%-kal csökkent. Az aktivitás a férfiak körében drasztikus csökkenést 10%-os volt. Az aktivitás csökkenésének okai: egyrészt a romló demográfiai helyzet, a népesség elöregedése, másrészt a gyors ütemben megszűnő munkahelyek kényszerítették sok munkavállalót tartós munkanélkülivé, segélyezetté. A munkanélküliség igen magas a kistérségben. 2009 augusztusában a Dél-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ adatai szerint átlagosan: 21,4% volt. Ekkor a kistérségben Belecskán a legalacsonyabb 10,6%, míg Értényben volt a legmagasabb 50,4%. Tamásit 15,6%, Gyöngyösöt

16,9%-os munkanélküliség jellemezte. A munkanélküliségi mutatók rendre meghaladták a megyei (14,9%) és az országos (12,8%) adatokat.

2012-ben a Tolna megyei kirendeltségi körzetek között Tamási Kistérség – egyben a statisztikai kistérségek – relatív munkaerő-piaci helyzetét az alábbi térkép mutatja:

A nyilvántartott álláskeresők száma és gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya Tolna megye kistérségeiben

2012. február

A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya 2012. februárban is Tamási (24,4%) és Dombóvár térségében volt a legmagasabb (19,7%), ez egyben megyei átlagot is meghaladó. Szekszárd környékének mutatója (14%) viszont már kissé az országos átlag alatt volt, Bonyhád (13,8%) és Paks (12,6%) kistérségében pedig ennél is kedvezőbb volt az arányszám.

Az álláskeresők elhelyezkedési esélyeit legnagyobb mértékben az iskolai végzettségük határozza meg. Komoly problémát jelent, hogy a regisztráltak közel 44,3%-a alacsony iskolázottságú.

A 2012. február 20-i állapot szerint a Tolna megyében nyilvántartott álláskeresők közül 2.374 fő (14,2%) volt jogosult valamely típusú *munkaügyi ellátásra*, ami az előző havi létszámhoz viszonyítva 13,5%-os, a 2011. azonos időszakihoz képest pedig 41,9%-os csökkenést jelent. Az előző évhez viszonyított, nagymértékű visszaesés javarészt az ellátási rendszer változására vezethető vissza. 2011. szeptembertől ugyanis álláskeresői támogatásként már csak álláskeresői járadék és nyugdíj előtti álláskeresői segély folyósítható, az álláskeresői segély első két formája (melyet a segélyesek túlnyomó többsége kapott) megszűnt, így a járadékot kimerítők, illetve a rövidebb munkaviszony után elbocsátottak már nem válhattak ellátottá, továbbá, a járadékfolyósítási idő leghosszabb időtartama 270 napról 90 napra rövidült.

Februárban az *álláskeresői járadékosok* száma 320 fővel 2. 239-re emelkedett, így arányuk 13,4%-ot tett ki. (Egy évvel korábban 2. 559-en részesültek álláskeresői járadékban.). A *segélyesek* a tárgyhóban mindössze 135-en voltak, létszámuk 50 fővel szűkült, arányuk pedig 1,1% volt.

A nyilvántartott álláskeresők körében mindössze 122 fő (0,7%) rendszeres szociális segélyesként szerepelt, de a szóban forgó szociális ellátásban részesülők túlnyomó többsége már nem áll kapcsolatban a munkaügyi szervezettel. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra 5. 551 fő volt jogosult február 20-án, számuk januárhoz viszonyítva 7,4%-kal, az egy évvel korábbihoz képest (akkor még bérpótló juttatásnak nevezték) 17,7%-kal nőtt, arányuk így 33,3%-ot tett ki a tárgyidőszakban. Az álláskeresőknél több mint a fele (8. 614 fő) sem munkaügyi, sem szociális ellátásra nem volt jogosult.

Tamási Kistérség vonatkozásában, 2011-ben 2000-2500 fő dolgozott valamilyen közmunka programban.

A Start Mezőgazdasági Program keretében 75 fő vesz részt, melyből 50 fő képzése zajlik jelenleg. A képzés során a résztvevők háztáji növénytermesztési és tartósítás, savanyítás képzettséget szereznek. A képzésen

részt vevők december elején tesznek vizsgát, és azt követően 2014. február 28-ig fognak dolgozni a program keretében.

A Start Értékteremtő Programban 7 fő foglalkoztatására nyílt lehetőség 2013. március 1-jétől 2013. december 31-ig terjedő időszakban.

A Start Illegális Hulladéklerakók megszüntetése programban 20 fő vesz részt. A program 2013. március 18-tól 2013. december 31-ig tart.

A Téli Közmunkaprogram keretében 25 fő foglalkoztatása történik 2013. október 1-jétől december 31-ig.

Tamási Város Önkormányzatának a normál közfoglalkoztatás keretében a 2014. január 01. - 2014. február 28. időszakra Tamási városban 8 fő felvételére nyílik lehetősége, akik az önkormányzatnál és annak intézményeinél kerülnek foglalkoztatásra.

Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy minden lehetséges közmunkaprogramban részt vegyen, és megragadjon minden lehetőséget arra, hogy minél több ember foglalkoztatása valósuljon meg ezen programok keretében. A Munkaügyi Központtal együttműködve törekszünk arra, hogy a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatására is lehetőség nyíljon, és esetleges képzéseken való részvételekkel segítség ezen réteg munkához való jutását.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	3190	3107	6297	255	8,0%	290	9,3%	545	8,7%
2009	3163	3081	6244	327	10,3%	370	12,0%	697	11,2%
2010	3134	3050	6184	226	7,2%	292	9,6%	518	8,4%
2011	3123	3007	6130	247	7,9%	246	8,2%	493	8,0%

A vizsgált időszakban a nyilvántartott munkanélküliek aránya 2009-ben volt a legmagasabb, azóta állandó értéket mutat.

A nemek szerinti megoszlásban a férfiak magasabb arányban jelennek meg a teljes vizsgált időszakban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya⁹

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	545	697	518	493
20 éves és fiatalabb	fő	33	24	17	17
	%	6,1%	3,4%	3,3%	3,4%
21-25 év	fő	74	86	67	78
	%	13,6%	12,3%	12,9%	15,8%
26-30 év	fő	64	89	54	60
	%	11,7%	12,8%	10,4%	12,2%
31-35 év	fő	80	97	78	53
	%	14,7%	13,9%	15,1%	10,8%
36-40 év	fő	65	97	70	60
	%	11,9%	13,9%	13,5%	12,2%
41-45 év	fő	62	85	64	56
	%	11,4%	12,2%	12,4%	11,4%
46-50 év	fő	68	83	62	53
	%	12,5%	11,9%	12,0%	10,8%
51-55 év	fő	71	90	60	69
	%	13,0%	12,9%	11,6%	14,0%
56-60 év	fő	27	42	43	46
	%	5,0%	6,0%	8,3%	9,3%
61 év felett	fő	1	4	3	1
	%	0,2%	0,6%	0,6%	0,2%

A korcsoportok szerinti megoszlás alapján a nyilvántartott munkanélküliek aránya a 21 -55 éves korcsoportokban szinte kiegyenlített 2%-on belüli az eltérés, és szinte állandó 12% körüli értéket mutat.

Az álláskeresők adatait elemezve fontos vizsgálni a munkanélküliség időtartamát. A statisztikákban a 180 napnál régebbi regisztrálás az egyik fontos mérföldkő. A vizsgált időszakban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya mind a nők, mind a férfiak körében magas 50% körüli. Kiemelkedően magas volt a tartós munkanélküliség a nők esetében a 2009-es évben. A 2011-es évet kivéve a nők aránya mindig magasabb volt a férfiakéhoz képest a tartós munkanélküliség esetében!

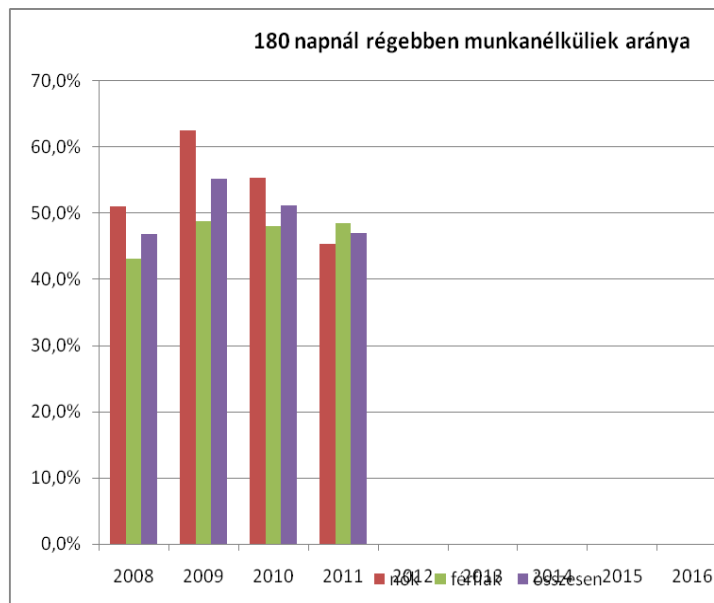
Ezen adatok azt mutatják, hogy azok a munkanélküliek, akik 180 napnál régebben regisztráltak, nehezen tudnak ismét elhelyezkedni.

Ezen a területen beavatkozásokat szükséges eszközölni, akár foglalkoztatási program, akár átképzés, szakképzés keretében.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

⁹ Annak ellenére, hogy azt a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet nem tartalmazza, e pont esetében javasolt a nyilvántartott álláskeresők számára, arányára vonatkozó információkat is rögzíteni a HEP-ben. Ld. a sablonhoz tartozó 3.2.1. sz. adattáblát.

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	255	290	545	130	125	255	51,0%	43,1%	46,8%
2009	327	370	697	204	180	384	62,4%	48,6%	55,1%
2010	226	292	518	125	140	265	55,3%	47,9%	51,2%
2011	247	246	493	112	119	231	45,3%	48,4%	46,9%

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	684	699	1383	30	4,4%	28	4,0%	58	4,2%
2009	697	708	1405	29	4,2%	25	3,5%	54	3,8%
2010	701	684	1385	24	3,4%	19	2,8%	43	3,1%
2011	682	662	1344	30	4,4%	27	4,1%	57	4,2%

A nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma összességében állandó a 2011-es évet kivéve. Az állandóság csak számszerű adatokat nézve igaz, az arányokat tekintve növekvő, míg a korosztály számszerű létszáma folyamatosan csökken!

Az állás keresőket a Tamási Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége fogadja. A kirendeltség a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vehetnek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. A tanácsadás keretében: munka-, pálya-, állás keresési-, rehabilitációs és pszichológiai egyéni tanácsadáson való részvételre van lehetőség. 2013. március 1-jétől újra elindult az Első Munkahely Garancia program, melynek keretében bérköltség támogatás nyújtható, amennyiben 25 év alatti pályakezdő állás keresőt vesz fel egy munkáltató.

b) alacsony iskolai végzettségűek¹⁰ foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	8690	4600	4090	7159	3645	3514	1531	17,6%	955	20,8%	576	14,1%
2011	7258	3839	3419	6914	3580	3334	344	4,7%	259	6,7%	85	2,5%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A népszámlálási adatokból jól látszik, hogy jelentősen csökkent az általános iskolát el nem végzettek száma. A következő táblázatból a nyilvántartott munkanélküliek iskolai végzettsége olvasható ki. Megállapítható, hogy 8 általánossal nem rendelkezők aránya szerencsére igen alacsony 1-2% között mozog. Az álláskeresők egyharmada viszont csak 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Az ő helyzetükön szakmát adó képzésekkel lehet a továbbiakban is segíteni.

A 3.2.8 táblázat adatai alapján 2009-2011 közötti időszakban minden évben szerveztek szakmát adó oktatásokat a városban.

Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy a jövőben is legyenek Tamásiban szakmát adó képzések. Az önkormányzatnak az a célja, hogy a közmunkaprogramok keretében induló képzések keretében minél több ember számára lehetőség nyíljon arra, hogy részt vegyen a képzéseken, mellyel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők további végzettséget szerezhessenek, esetleges átképzések során nagyobb eséllyel tudjanak munkát vállalni.

Összességében megállapítható, hogy 2008 óta nem történt jelentős mértékű változás, ezért szükség van a vizsgált csoport helyzetének javítására. Az elhelyezkedésük elősegítése érdekében ösztönözni kell az átképzéseket, hogy az érintett csoportok elhelyezkedési esélyei növekedjenek.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	545	12	2,2%	197	36,1%	336	61,7%
2009	697	17	2,4%	247	35,4%	433	62,1%
2010	518	10	1,9%	171	33,0%	337	65,1%
2011	493	5	1,0%	148	30,0%	340	69,0%
2012	179		0,0%	179	100,0%		0,0%

¹⁰ Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést (ISCED 3), ld. Ft. hátrányos helyzetű munkavállalói meghatározása

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	61	0	0,0%	61	100,0%	0	0,0%
2010	57	0	0,0%	57	100,0%	0	0,0%
2011	61	0	0,0%	61	100,0%	0	0,0%

c) közfoglalkoztatás

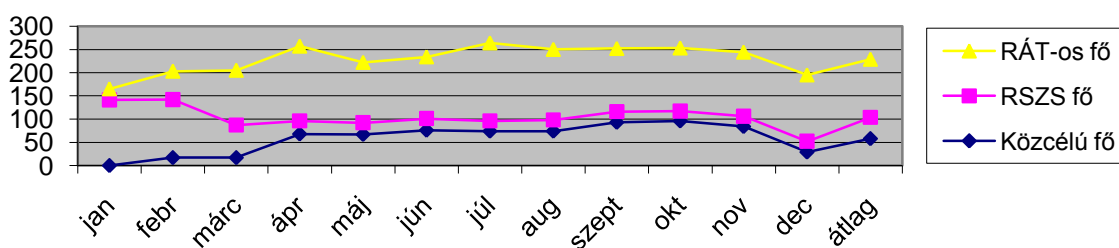
Tamási Város Önkormányzata 2009-ben elkészítette a közfoglalkoztatási tervét, melyben meghatározta azokat a feladatokat és munkaköröket, amelyeket részben vagy egészben közfoglalkoztatás keretében kívántak ellátni.

A közfoglalkoztatási terv megalkotásával sok olyan állami, önkormányzati feladatot végezhetnek el az eddig segélyen élők, amelynek megvalósításához az önkormányzatnak nincs elég pénzügyi forrása. A közfoglalkoztatásban dolgozók munkabérének és közterheinek 95 %-át, a rendelkezésre állási támogatásnak 80 %-át a Magyar Államkincstár megfinanszírozza. A finanszírozás eltérő mértéke alapján is megállapítható, hogy az önkormányzat és a munkanélküli is egyaránt jól jár a közfoglalkoztatással. Az önkormányzati feladatok elvégzésével szépülhet, megújulhat városunk, a munkanélküliek pedig munkájukért munkabért kapnak, és visszakerülnek a munka világába.

A közfoglalkoztatási terv alapján lehet foglalkoztatni az aktív korúak ellátásában részesülő rendelkezésre állási támogatott és külön megállapodás keretében az 55. életévét betöltött rendszeres szociális segélyben részesülő személyeket.

A Képviselő-testület által a 2009. évi közfoglalkoztatási tervben meghatározott közfeladatokat átlagosan 58 fő látta el. A program februártól indult kezdetben 17 fővel, majd a nyári közterületi munkák beindulásával a létszám 96 főre növekedett, és az év végére ismét 29 főre csökkent. Az alábbi táblázatban a 2009. évi közcélú munkavégzés és az aktív korúak ellátására jogosultak számának alakulása látható.

közcélú munkavégzés és aktív korú ellátás

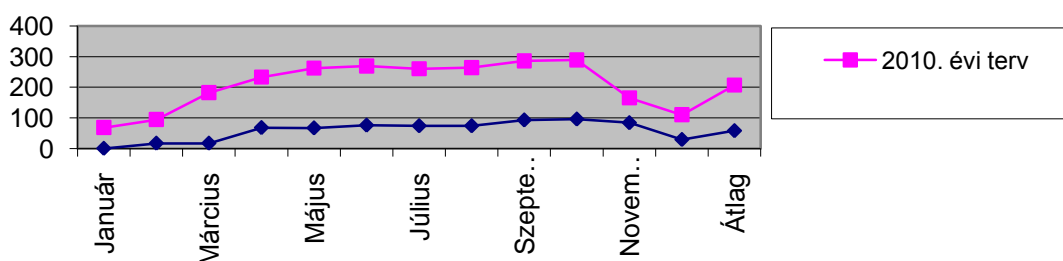

A közcélú foglalkoztatásnak pozitív visszajelzése volt, nemcsak a 8. általános iskolával rendelkezőknek tudunk segédmunkát biztosítani, hanem az intézményeknél és a Polgármesteri Hivatalban is középfokú végzettséggel, kisegítő adminisztratív munkaköröket is elláttak, pl. telefonközpont kezelő, portás, könyvtári kisegítő, kézbesítő.

A város közterületeinek takarítása, gépi és kézi kaszálás, a csapadékelvezető árkok karbantartása, árkok tisztítása, városi rendezvények helyszínének rendezése, játszóterek karbantartása mind olyan feladatok voltak, ahol hasznos munkát végeztek a közcélú foglalkoztatottak. A munkájukért munkabért kaptak. 1-2 ember kivételével az emberek a munkahelyükön megfelelő minőségben látták el a feladataikat. A közcélú foglalkoztatásra kifizetett összeg 48.906.920.-Ft volt, ez az önkormányzati költségvetésben 2.445.346.-Ft-ot jelentett.

A 2010. évben ismételten lehetőség nyílt rendelkezésre állási támogatásban részesülő közcélú foglalkoztatásra. A rendszeres szociális segélyt már az előző évben felváltotta a rendelkezésre állási támogatás, melynek összege havi 28.500.-Ft, ráadásul egy családban csak egy rendelkezésre állási támogatott személy lehetett, így a férjnek vagy a feleségnek választania kellett, hogy ki igényli a rendelkezésre állási támogatást. Sajnos a jogszabályok módosulásával egyszerre nem lehetett egy családban két közcélú foglalkoztatott, vagy egy közcélú foglalkoztatott és egy rendelkezésre állási támogatott. Odafigyeltünk arra, hogy lehetőleg minden családból legalább egy személy közcélú munkavégzésbe bevonható legyen, mert akkor a minimálbérnek megfelelő jövedelme származott a családnak.

2009. és 2010. évi közcélú foglalkoztatás

2010-ben a rendelkezésre állási támogatás összege 28.500.-Ft volt. Amennyiben a közfoglalkoztatásban munkát végeznek, erre az időre munkabért kapnak, mely megegyezik a minimálbér összegével (73.500.-Ft), nettó 60.236.-Ft-tal, középfokú végzettséget igénylő munkakörben, középfokú végzettséggel rendelkező foglalkoztatottak esetében ez a bér 89.500.-Ft-ot jelentett, 8 órás foglalkoztatás esetén.

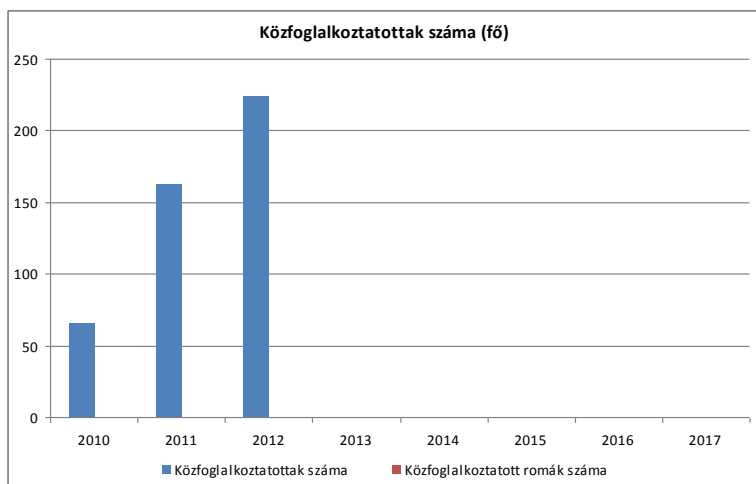
2010-ben nyolc órás közfoglalkoztatásban 19 fő, négy órás közfoglalkoztatásban 46 fő vesz részt, akik takarítást, közterületek tisztítását, árkok karbantartását, városőri, portási, kézbesítői munkát látnak el a minimálbér, illetve annak munkaidő arányos részéért.

2011. évben 163 fő vett részt önkormányzati közfoglalkoztatásban. Nehézséget okozott, hogy a túlnyomórészt 3 hónapos foglalkoztatás nem jogosított álláskeresőkre, hanem mindjárt önkormányzati bérpótló támogatásba részesültek. Csak akkor lehetett a közmunka programba visszakerülni, ha már minden bérpótló támogatásban részesülőnek legalább 30 napos közfoglalkoztatása megtörtént. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege, az előző évi bérpótló támogatásként kiutalt 28.500.-Ft helyett, annak 80 %-a, azaz 22.800.-Ft. Ez is magyarázza azt, hogy megnőtt a közfoglalkoztatás iránti igény. Az ellátottak közül sokan saját maguk szorgalmazták, hogy ismét bekerülhessenek valamelyik programba, mert ugyan a segédmunkás közmunka munkabére kevesebb, mint a minimálbér bruttó 71.800.-Ft, de így is több mint kétszerese a támogatásnál. Ez évben a téli közmunkában február 1-március 31-ig, október 1-december 31-ig 25-25 fő, az illegális hulladék lerakók felszámolásában február 1-október 31. között 20 fő, a belvíz elhárításban március 1-október 31. között 25 fő, és a Start mezőgazdasági programban március 1-október 31. között 80 fő, egyéb közmunkában március 1-november 30. között 13 fő vesz részt, tehát összesen 188 főt tudunk foglalkoztatni. A Start mezőgazdasági közfoglalkoztatásban az ötnapos munkahétből minden szombaton, másfél éven keresztül növényvédelmi és állattenyésztési oktatásban részesültek a programban résztvevők. A programban keretében az önkormányzat kezelésében levő termőföldön és fólia sátor alatt termeltek paprikát, paradicsomot, uborkát, burgonyát, sárgarépát, hagymát, fejes káposztát, az állattenyésztésben pedig sertés és birkatenyésztéssel foglalkoztak.

2012-ben a téli közmunkában február 1. és március 31. napja között 25 fő, október 1. és december 31. napja között 27 fő vett részt. A belvíz elvezetési projektben március 1. napja és október 31. napja között 28 fő került alkalmazásra. Az illegális hulladéklerakók felszámolása projekt keretében 28 fő foglalkoztatására ka-

pott támogatást az önkormányzat. A mezőgazdasági projektből 80 fő alkalmazása volt biztosított, akik közül 70 fő növénytermesztésben, 10 fő az állattenyésztésben végzett munkát. Az állattartó telepen a foglalkoztatás november 1. után is folyamatos 9 fő segédmunkás és 1 fő vezető foglalkoztatásával. A program keretében az önkormányzat használatában levő termőföldön és fólia sátor alatt termelnek paprikát, paradicsomot, uborkát, burgonyát, sárgarépát, hagymát, fejes káposztát, az állattenyésztésben pedig sertésenyésztéssel foglalkoznak. A tervek szerint a terményeket a közétkeztetésben, intézményeinknél hasznosítjuk és a kereskedelembe is kaphatóak. A programban részt vevők elméleti képzésben is részesültek heti egy alkalommal. Egyéb közmunkában 21 fő vett részt, tehát az össz foglalkoztatotti létszám valamennyi közfoglalkoztatási programot tekintve 224 fő, amely 36 fővel több az előző évihez képest.

A közfoglalkoztatás a tartós munkanélküliséget jelentős mértékben nem csökkentette, de jellemzően a tartós munkanélküli iskolai végzettségének megfelelő munkakört tudtunk biztosítani.

A 2010-2012. közötti időszakban, a közfoglalkoztatásban részt vevők számát figyelembe véve megállapítható, hogy évről-évre nő a közfoglalkoztatottak száma. A közfoglalkoztatásban részt vevő romák számát illetően pontos adattal nem rendelkezünk, de kb. 60-70 %-ra tehető a közfoglalkoztatásban részt vevő romák aránya. Tamásiban működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat, amely együttműködik a települési önkormányzattal a közfoglalkoztatási és közmunka programokban, rendszeresen részt vesznek a foglalkoztatottak kiválasztásában, a munkafolyamatok felügyeletében, és az esetlegesen felmerülő konfliktusok kezelésében.

Egyes – főleg pályázati forrásból támogatott – programok során előnyben részesítik a származású személyek alkalmazását. Az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából ők kiemelt célcsoport, képzésük, foglalkoztatási helyzetük, társadalmi felzárkóztatásuk segítése fontos feladat.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Tamási megközelíthető a 61-es főúton, illetve az azt itt keresztező (Szekszárdot Siófokkal összekötő) 65-ös számú főúton. Legismertebb városok körülötte: Siófok, Szekszárd, Dombóvár. A megyeszékhely 60 km-re található a várostól, a GEMENC Volán Zrt. Siófok-Szekszárd vonalon közlekedő járataival kb. 90 perc alatt elérhető Szekszárd Tamásiból. A városon halad keresztül a Pécs-Székesfehérvár között közlekedő járat, továbbá Dombóvárra és Kaposvárra is rendszeresen közlekednek járatok.

Tamásiban a helyi menetrend szerinti közlekedést a GEMENC Volán Zrt. biztosítja, így a város külterületi részén lakó emberek számára is megközelíthető a városközpont, ezáltal az oktatási intézmények, munkahelyek és a rendelőintézet.

1990. április 1-jétől nem közlekedik vonat Tamásin keresztül. A tervek között szerepel a vasútvonal fejlesztése, és ezzel a vasúti közlekedés újraindítása. A település már most a térség gazdasági és közigazgatási központja, amely térség megfelelő vasúti közlekedési kapcsolatok kiépítésével további nagyarányú fejlődésen menne keresztül. A Budapest – Pustasabolcs – Dombóvár - Gyékényes/Pécs országos (és egyben nemzetközi) vasúti fővonal Pustasabolcs és Dombóvár közötti új nyomvonalának Tamásin keresztül történő vezetése tehát mindenképpen indokolt, nemcsak a város, hanem a Dél-dunántúli régió és az ország szempontjából is, ideértve a lakosságot, az áruforgatást és a vasút üzemeltetőjének érdekeit is.

A munkaerő piacon való elhelyezkedés miatt Tamási kedvező helyzetben van közlekedés szempontjából, mert helyi járással megközelíthetők a munkahelyek, emellett a Tamási-Pári, Tamási-Regöly, illetve Tamási Rácvölgy szakaszon kiépített kerékpárúton keresztül is megközelíthető a városközpont.

A város elsődleges célja a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése, a meglévő munkahelyek megtartása, valamint a magasan kvalifikált munkavállalók, a városból elszármazott képzett fiatalok hosszútávra szóló letelepedésének megkönnyítése Tamásiban. Az elmúlt évek gazdasági folyamatai és a gazdasági válság következtében mindez nem könnyű feladat, azonban az előttünk álló beruházások, fejlesztések megvalósulásával több száz új munkahely várható a következők szerint:

- fürdőfejlesztés, szállodaépítés: közel 40-50 fő;
- kórházprojekt: minimum 300 fő;
- Magyar Gumi Újrahasznosító: 55 fő;
- Hérosz Zrt. lakatos és asztalos üzem: 25 fő;
- Thermowatt Kft.: 25 fő;
- BLOWEG Kft.: 45 fő;
- Biokertészet, biogazdálkodás: 6-8 fő állandó, 25-30 fő ideiglenes munkás.

A munkaerőpiacon az önkormányzat is megjelenik foglalkoztatóként, hiszen az önkormányzati intézményekben kb. 340-350 fő dolgozik, és nem elhanyagolható a közfoglalkoztatási program keretében alkalmazottak száma. A közfoglalkoztatási program és az egyéb közmunka-programok létszámkereteit maximálisan ki kell használni, ezzel is segítve, hogy minél több munkára képes és kész aktív korú szociálisan rászoruló ember számára teremtsék munkalehetőséget.

Összegezve megállapítható, hogy Tamási jó közlekedési lehetőséggel rendelkezik tekintve, hogy a 65-ös számú főút (Szekszárd – Siófok) mentén fekszik. Siófoktól pedig az M 7-es autópályán a főváros is gyorsan elérhető.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A foglalkoztatási, munkanélküliségi helyzet elemzésekor kulcskérdés a képzettség. Mind a képzettség szintje, mind pedig a szakképesítés munkaerő piacon való keresettsége meghatározza a foglalkoztatás lehetőségét. Fontos, hogy olyan képesítéseket biztosító oktatási rendszer álljon rendelkezésre, mely alkalmazkodni képes a piaci igényekhez, vagyis a munkaerő igényekhez biztosít szakképesítést.

A Művelődési Központ megfelelő teret biztosít a szabadidős programoknak, tanfolyamoknak. Magas színvonalon működik a felújítás óta és szakmai munkájukban is megújult. Az intézmény szervezi a városi nagyrendezvényeket, melyek a város rendezvény-naptárában szerepelnek. A Kultúrák Háza, ad helyet a galériának, a helytörténeti gyűjteménynek, valamint a német kisebbségi önkormányzatnak.

A könyvtárban több beruházás valósult meg az élethosszig tartó tanulás érdekében, fejlesztésre került a könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúrája. A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében a Tamási kistérségben, a szakterületi szinteken egységes országos lelőhely-nyilvántartás elveihez igazodó könyvtári elektronikus katalógusok, adatbázisok kialakítása, fejlesztése valósul meg. Interaktív könyvtári honlapok, portálok kerülnek kialakításra, új

társadalmi csoportok bevonását célzó helyi programok, kampányok lebonyolítása valósul meg. A megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatos szaktudás fejlesztése, könyvtári munkatárs részvételének biztosítása útján a könyvtárosok akkreditált képzéseken vesznek részt. A mozgókönyvtári ellátás tekintetében mintaeértékű az intézmény, amelyet a jövőben is folytatni kell.

Jónak mondható Könnyű László Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény pályázati eredményességi mutatói: a helyben kiírt pályázatoktól a nagy uniós pályázatokig sikerült jelentős külső támogatáshoz jutni. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Operatív Programjai 2008-tól nyíltak meg számukra. Eddig négy sikeres projektben vettek részt. Egyben önállóan pályáztak, kettőben konzorcium vezetőként egy hattagú konzorciumban, egyben pedig partnerként.

Pályázat azonosító	Elyert támogatás Ft	Projekt tartalma	Megvalósítási időszak
TIOP-1.2.3-09/1-2009-0006	4.514.864,-	Az online könyvtári szolgáltatások kialakításához 6 db számítógép, operációs rendszerek, irodai alkalmazások beszerzése, fogyatékkal élők számára szoftver beszerzés, a katalógusok távoli eléréséhez szükséges könyvtári szoftverek: ÚJ OPAC és ÚJ OPAC plusz, digitális tartalmak küldése-fogadásához szoftver: EDR beszerzése	2010. 01. 01. 2010. 05. 31.
TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0018	16.420.877,-	27 könyvtári katalógus (Tamási és a 26 kistérségi) retrospektív konverziója. Kistérségi Közös Katalógus . Kéthetente frissülő, háromnyelvű, vakbarát interaktív könyvtári portál kialakítása a SZIKLA funkciókkal. Az olvasáskultúra fejlesztése: rendezvények kéthetente. Használóképzés 60 órában a digitális és információkeresési készségek fejlesztésére. Könyvtárszakmai továbbképzés 1 fő részére, angol nyelvi tanfolyam 120 órában kistérségi könyvtárosoknak.	2010. 05. 01-2011. 10. 30.
TÁMOP-3.3.7-09/1-2009-0009	1.176.000,-	Az olvasási kompetencia fejlesztése könyvtári szolgáltatásokkal: a szolgáltatásokat népszerűsítő programok, kampányok lebonyolítása, egyéni készségek fejlesztése és tehetség gondozás 14-15 éves halmozottan hátrányos helyzetű diákok számára.	2010. 11. 01. 2011. 05. 30.
TIOP-1.2.3-11/1-0075	7.999.984,-	A könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése a 26 szolgáltató helyen. Az informatikai infrastruktúra fejlesztése: 9 db asztali szgép, 1 db hordozható szgép, 10 db vékonykliens, operációs rendszerek, vírusirtók, multifunkciós nyomtatók, hangszórók,fejhallgatók, projektorok, hangosító berendezések.	2012. 07. 01-2012. 12. 30.

A gazdasági-társadalmi átalakulással új potenciális felhasználók jelentek meg új igényekkel: munkanélküliek, átképzésben résztvevők, őstermelők, egyéni és társas vállalkozások. Számolni kell a szakképző iskola tanulóival, új szakmai képzések beindításával, a nyelvtanulók számának erőteljes megnövekedésével. Tekintettel kell lenni a statisztikai kistérség településeinek információ igényére, az átszerveződött városi intézmények új feladatelosztására, a civil szervezetek megerősödésére.

A foglalkoztatási, munkanélküliségi helyzet elemzésekor fontos kérdés a képzettség, mert a képzettség szintje és a szakképesítés munkaerő piacon való keresettsége meghatározza a foglalkoztatás lehetőségét. Fontos, hogy olyan képesítéseket biztosító oktatási rendszer álljon rendelkezésre, amely alkalmazkodni képes a piaci igényekhez.

A településen nem jellemzőek az oktatásból a munkaerő piacra való átlépést segítő programok (pl. gyakornoki programok).

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Tamásiban a munkanélküliek álláskeresésében alapvetően a Kormányhivatal Munkaügyi Központja nyújt segítséget.

g) mélyszegénységben élők és romák¹¹ települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából a romák és a mélyszegénységben élők kiemelt célcsoport. Megélhetési problémáik kezelése, képzésük, foglalkoztatási helyzetük, ezekkel pedig társadalmi felzárkóztatásuk segítése fontos feladat.

Tamásiban működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat, amely együttműködik a települési önkormányzattal a közfoglalkoztatási és közmunka programokban, segítséget nyújt a közmunka programban foglalkoztatott személyek kiválasztásában. Emellett a Roma Nemzetiségi Önkormányzat is alkalmaz roma származású személyt közfoglalkoztatás keretében, aki adminisztratív munkájával segíti a Roma Nemzetiségi Önkormányzat munkáját. A roma önkormányzat napi szinten ügyfélfogadást tart a Tamási Közös Önkormányzati Hivatal egyik irodájában, segítséget nyújt az ügyfeleknek az ügyintézés során.

Az Országos Roma Önkormányzat, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok együttműködése eredményeképpen 100 fő roma származású állampolgár kezdhetette meg referensi munkáját 2013. július 1-jével a járási (fővárosi kerületi) hivatalokban. Az államigazgatás legkisebb területi egységét jelentő járási hivatalokban a roma származású referensek foglalkoztatása hozzájárulhat ahhoz, hogy valamennyi roma állampolgár számára könnyebbé és egyszerűbbé váljon az államigazgatási ügyek intézése a jövőben.

Munkájuk során a referensek elsősorban közvetítő szerepet töltenek be az államigazgatás és a roma állampolgárok között. Ennek megfelelően a járási hivatalban a fő feladatuk a kiemelt állami célkitűzések, valamint az állam által a roma közösség számára biztosított lehetőségek roma állampolgárok felé történő közvetítése, kommunikációja. Emellett a roma származású kollégák alkalmazása nagymértékben elősegítheti a roma nemzetiséghez tartozók sikeresebb ügyintézését, és ennek eredményeként a társadalomba való könnyebb beilleszkedést is.

A roma referensek a munkájukhoz szükséges ismeretek elsajátítása érdekében az ÁROP 1.2.7. „Kormányhivatalok szervezetfejlesztése” projekt keretén belül szakmai képzésen vettek részt. A képzés célja olyan ismeretek átadása, amely az alapfokú közigazgatási ismeretek megszerzésén túl hozzájárulhat az eredményes tevékenységükhöz mind a hivatali szervezetbe való beilleszkedésük, mind a referensi program szempontjából kiemelt ügycsoportok megfelelő ismerete, valamint a hivatali személyi állománnyal és az ügyfelekkel való eredményes kommunikációhoz. A roma referensek foglalkoztatásának végső célja, hogy hosszú távon a kormányhivatali szervezetrendszer fontos részét képezzék, és ezzel hozzájáruljanak azokhoz a kormányzati célkitűzésekhez, amelyek egyrészt a foglalkoztatás további bővítését szolgálják, másrészt lehetővé teszik az állampolgárok számára a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A roma referensek 2013. szeptember 1. napjától a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal alkalmazásában állnak. A Tamási Járási Hivatalban is 1 fő roma referens foglalkoztatására nyílt lehetőség ezáltal. Ezen kívül a Tamási Járási Hivatal 1 fő roma származású ügysegédet is alkalmaz.

¹¹ Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiségi csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely nemzetiségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (ld. a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 11. § (1)-(3) bekezdését).

A helyi adatgyűjtés alapján az intézményekben a mélyszegénységben élőkre, valamint a romákra vonatkozóan adat nem áll rendelkezésre.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – munkanélküliek, megváltozott munkaképességűek, romák stb. – egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról. Ezáltal egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, így elveszítve a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok tagjai a munkaerőpiacon összetett hátrányokkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program helyzetelemzéséhez folytatott adatgyűjtés során nem merült fel foglalkoztatással kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés esete. Az önkormányzat és intézményei a foglalkoztatás során az esélyegyenlőség megteremtéséhez szükséges lépéseket megteszik, nem alkalmaznak diszkriminatív eljárásokat, eleget tesznek jogszabályi kötelezettségeiknek.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

PÉNZBELI SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK:

Méltányosságból megállapítható ápolási díj jogosultsági feltételei nem változtak, tehát továbbra is a tartósan gondozásra szoruló 18. életévét betöltött személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosít ellátást. A három hónapot meghaladó ápolás, gondozás szükségességét a háziorvosnak szakorvosi zárójelentés alapján kell igazolnia. A méltányossági ápolási díjnál a kérelmező családjában az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 150 %-át, egyedülálló esetén a 200 %-át nem haladhatja meg, feltéve, hogy a családban nincs olyan ápolásra alkalmas, az ápolással közös háztartásban élő személy, aki az ápolási díj összegét meghaladó rendszeres pénzbeli ellátásban részesül, vagy kereső tevékenységet folytat és munkaideje - az otthoni munkavégzés kivételével - a napi 4 órát nem haladja meg.

Az ápolási díj összege a mindenkori központi költségvetésben meghatározott alapösszeg (2012. és 2013. évben 29.500.-Ft) 80 %-ában, azaz 23.600.-Ft-ban kell megállapítani.

Méltányossági ápolási díjban részesültek átlagos száma és az e célra kifizetett támogatás összesen:

	<u>Méltányosságból</u>	<u>Összesen</u>
2012. évben	17 fő	2.646.000.-Ft
2013. 09.30-ig	16 fő	2.587.000.-Ft

A méltányosságból megállapított ápolási díjat teljes egészében az önkormányzat finanszírozza, e feladatkör önkormányzati hatáskörben maradt, míg az alanyi jogú ápolási díj, mely elmúlt évben jegyzői hatáskörben volt, 2013. január 1. napjával átkerült a járási hivatal hatáskörébe.

Átmeneti segélyezés feltételei nem változtak, a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került személyek részére állapítható meg, ha az egy főre jutó jövedelem a családban nem haladja meg a nyugdíj-minimum 125 %-át, egyedül élő esetén a 150 %-át és a kérelmező önmaga, illetve családja létfenntartásáról más módon nem tud gondoskodni. Az átmeneti segély összege nem haladhatja meg esetenként a nyolc-ezer, évente a húszezer forintot. Az átmeneti segély elsősorban természetben kerül megállapításra, élelmi-szer utalvány formájában. A segélyezés elbírálásánál figyelembe vesszük, ha a kérelmező és családtagjai önhibájukból vannak nehéz élethelyzetben pl. a felajánlott munkalehetőséget a közfoglalkoztatásban indokoltanul visszautasítja, vagy a közfoglalkoztatási munkaszerződést neki felróható okból a munkáltató felmondja.

Átmeneti segélyben részesítettek száma és az e célra kiutalt támogatás összesen:

Természetben, azaz Erzsébet utalvány formájában:

	<u>Támogatott személyek száma</u>	<u>Támogatási esetek száma</u>	<u>Összesen Ft</u>
2012. évben	185 fő	332	1.010.000.-Ft
2013. 09.30-ig	126 fő	188	594.000.-Ft.

Pénzbeli kifizetés formájában:

	<u>Támogatott személyek száma</u>	<u>Támogatási esetek száma</u>	<u>Összesen Ft</u>
2012. évben	3 fő	3	13.000.-Ft
2013. 09.30-ig	-	-	-

Az átmeneti segély **kamatmentes kölcsön** formájában is adható, legfeljebb a nyugdíjminimum háromszorosáig terjedő összegben, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a nyugdíj-minimum kétszeresét. A kölcsönt a felvételt követő 3. hónaptól számított legkésőbb egy éven belül, havi egyenlő részletekben kell visszafizetni. Sok családban gondot okoz az elhunyt eltemettetése, nincs megta-
karított pénze sem az elhunynak, sem a hozzátartozóknak, de a köztemetést nem szeretnék igénybe venni, saját maguk akarnak gondoskodni a temetésről, ezért a temetési költségek kiegészítéséhez szokták kérni, azonban az elmúlt két évben ezen szociális ellátásra nem érkezett igény.

Az átmeneti segély egyik sajátos formája az un. **krízis segély**, amelyet az olyan rendkívüli élethelyzetbe ke-
rülő személyek kapnak, akiknek az ellátásra haladéktalanul, elsősorban pénzbeli formában van szüksége.

Krízis segélyben részesítettek száma és az e célra kitalt támogatás összesen:

2012. évben	4 fő	16.000.-Ft
2013. 09. 30-ig	13 fő	69.500.-Ft

Temetési segély annak állapítható meg, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 150 %-át, egyedül élő esetén 200 %-át és a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartásra köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját, illetve a családja létfenntartását veszélyezteti. A temetési segély ösz-
szege nem lehet kevesebb a helyben szokásos, legolcsóbb temetés költségének 10 %-ánál, de elérheti an-
nak teljes összegét, ha a temetési költségek viselése a kérelmezőnek vagy családjának a létfenntartását ve-
szélyezteti. A helyben szokásos legolcsóbb temetés összege bruttó 140.000.-Ft.

Temetési segélyezettek száma és a kiutalt segély összesen:

2012. évben	11 fő	154.000.-Ft
2013. 09. 30-ig	14 fő	323.000.-Ft

Az átmeneti segély (beleértve a krízis segélyt), a temetési segélyre megállapított támogatás és a köztemetés teljes egészében az önkormányzat költségvetésében meghatározott előirányzat terhére kerül kifizetésre, megállapítása 2014. január 1. napjával előreláthatólag továbbra is önkormányzati hatáskörben marad.

Új szociális ellátási formaként vezette be a képviselő-testület az idei évben az „**Ebek azonosító elektronikus transzponderrel (kutyachippel) történő megjelölésének támogatását**”. A támogatás annak állapítható meg, akinek tulajdonában négy hónapnál idősebb, kedvtelésből tartott eb van és annak transzponderrel való megjelölésének költségei életvitelét megnehezíti. A kérelemhez csatolni kell az állatorvos vonatkozó igazolását, a megjelölésről kiállított számlát és az eb oltási könyvét. A támogatás egy családban legfeljebb egy kutyára adható, illetve egy családban két éven belül nem ismételhető. A támogatására az a személy jogosult, akinek a havi egy főre jutó jövedelme

- a) egyedülálló esetén a nyugdíjminimum 250%-át,
- b) családban élő esetén a nyugdíjminimum 200%-át

nem haladja meg.

A támogatás mértéke egyedülálló esetén 2000,- Ft, családban élő esetén 1500,- Ft. A támogatás az éves költségvetési rendeletben meghatározott keretösszeg erejéig állapítható meg.

Kutyachip támogatások	száma és	összege összesen:
2013. 09. 30-ig	4 fő	8.000.-Ft

TERMÉSZETBENI SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK:

Köztemetésről a haláleset helye szerinti önkormányzat polgármesterének kell gondoskodnia, a halálesetről való tudomásszerzéstől számított 30 napon belül, ha nincs, vagy nem lelhető fel az elhunyt eltemettetésére köteles személy, vagy nem képes a temetkezéssel járó költségeket kifizetni. Ez utóbbi miatt van főként köztemetés évek óta. A köztemetés költségét hagyatéki teherként a hagyatéki eljárás során érvényesítjük, azonban ezekben az esetekben sokszor nincs is hagyatéka az elhunytaknak, vagy nagyon csekély értékű ingatlanrész van és a hagyatéki eljárás lefolytatására sincs pénzük a hozzátartozóknak. Megtérülésre akkor van esély, ha nem került még kifizetésre az elhunyt utolsó havi nyugdíja, vagy szociális ellátása, mert akkor ebből kérjük a hagyatéki igény kielégítését. Amennyiben az elhunyt után marad ingatlan, akkor arra hagyatéki teherként rákerül a temetkezési költség összege. Ebben az esetben, ha az ingatlant el szeretnék adni az örökösök, akkor a hagyatéki terhet a vételárból először ki kell fizetniük.

Többször előfordult, hogy részletekben kifizetik az örökösök a hagyatéki terhet, mert egy összegben nem tudják kifizetni nehéz anyagi körülményeik miatt.

Köztemetések	száma és	az ellátás összesen:
2012. évben	2 fő eltemettetésére	120.000.-Ft. (nem térült meg)
2013. 09.30-ig	1 fő eltemettetésére	173.000.-Ft. (folyamatban van a közjegyző előtti eljárás, várhatóan kb. 66.000,- Ft megtérül)

A köztemetés teljes egészében önkormányzati finanszírozású és hatáskörű marad jövő évben is.

Adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. Az előző évben bővült az adósságkezelésbe bevonható adósságok köre, a közüzemi díjak közül a gáz- és áramdíjra, a víz-és csatornahasználati díjra és a szemétszállítási díjra, a lakbérhátraléokra, továbbá a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből fennálló hátraléokra. Az adósságcsökkentési támogatás mértéke közüzemi díj tartozás esetén maximum 300.000.-Ft-ig, lakáshitel tartozás esetén 600.000.-Ft-ig terjedhet, amennyiben a kérelmező vállalja a 25 % önrész befizetését és adósságkezelési tanácsadason való részvételt. Az érintett ügyfelek a Családsegítő Szolgálatához fordulnak, amely javaslatával együtt továbbítja a kérelmet.

Adósságkezelési szolgáltatásban részesíthető az a személy, akinek adóssága meghaladja az ötvenezer forintot, és fennálló tartozása legalább hat havi, vagy a szolgáltatást kikapcsolták, és háztartásában az egy főre

jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 150 %-át, egyedül élő esetén a 200 %-át, és lakásának alapterülete a Ször. mellékletében elismert lakásnagyságot nem haladja meg.

Adósságkezelési támogatásban részesítettek száma és erre a célra átutalt összeg összesen:

2012. évben	74 fő	3.569.530.-Ft
2013. 09.30-ig	4 fő	144.940.-Ft

A támogatásban részesülő adós az adósságkezelés időtartama alatt, de legalább egy évig köteles rendszeresen, havonta minimum egy alkalommal adósságkezelési tanácsadáson részt venni és a tanácsadóval együttműködni. Az adósságkezelési tanácsadással kapcsolatos teendőket a Családsegítő Szolgálat munkatársa látja el. Az adósságcsökkentési támogatáshoz lakásfenntartási támogatást alanyi jogon meg kell állapítani, amely jegyzői hatáskör. Mindkét támogatást az adósságban leginkább érintett közülemhez utaljuk.

Az adósságkezelési támogatás összegének 90%-át a központi költségvetés finanszírozza, a fennmaradó 10% az önkormányzat saját bevételeiből kerül kifizetésre. Kifutóban lévő ellátási forma, 2013 júliusa óta nincs új igénylő, amelynek oka egyrészt az, hogy az eddig felhalmozódott adósságok rendezése az elmúlt években megtörtént, másrészt, sokan nem tudják vállalni a 25%-os önrész befizetését.

Tamási és Környéke Szociális Központ együttműködési megállapodást kötött a Bonyhádi Roma Egyesülettel a TÁMOP 5.3.5-09/1-2010-0005 számú Forintra Forint projekt keretében, hogy adósságkezelést biztosítsanak. (2011. 05. 30.)

Tamási és Környéke Szociális Központ együttműködési megállapodást kötött az Egyenlő Bánásmód Hatósággal, hogy 2011. július 1 napjától fogadóórát tart az intézmény irodájában, melynek során tájékoztatást ad és panaszfelvételt végez. (2011.07.15.)

Tamási és Környéke Szociális Központ konzorciumi partnerként a Társadalmi megújulás operatív Program 5. 1. 3-09/2. „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” tárgyú pályázati felhívására TÁMOP-5. 1. 3-09/2-2010-0017 azonosító számon pályázatot nyújtott be. A projekt címe: „Közösséget a jövőért”. (2011.). A projekt támogatást nyert és 2012. január 31.-én megkezdődött a megvalósítás.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	6297	46	0,7%
2009	6244	53	0,8%
2010	6184	67	1,1%
2011	6130	120	2,0%

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresői száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	545	103	18,9%
2009	697	153	22,0%
2010	518	97	18,7%
2011	493	120	24,3%

2012-től az álláskeresői járadék rendszere megváltozott, folyósításának időtartama jelentősen csökkent, és összege is változott. Álláskeresői járadék illeti meg azt, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző négy éven belül legalább háromszázhatvanöt nap munkaviszonnyal rendelkezik, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra nem jogosult, továbbá táppénzben nem részesül és munkát akar vállalni, de önálló álláskereső nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

A 3.3.2 táblázatban egy hullámú adatsor látható (csökkenő – növekvő). A 2008-2011. időszakban váltakozó volt a nyilvántartott álláskereső és az álláskeresői járadékra jogosultak száma. Az adatok elég hullámzó tendenciát mutatnak. Látható, hogy 2009-ben volt a legmagasabb a nyilvántartott álláskereső száma. Ez abból is adódik, hogy a gazdasági válság következtében munkahelyek szűntek meg, és ezzel egyidejűleg munkanélkülivé váltak az emberek.

2011-ben megnyílt a fürdőkomplexum és a Magyar Gumi-újrahasznosító Kft. is megkezdte tevékenységét, ezzel egyidejűleg kb. 50-50 fő foglalkoztatására nyílt lehetőség.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	133	3,1	93	19,7	n.a.	0
2009	231	3,6	198	30	n.a.	0
2010	7	0,1	147	22,9	n.a.	0
2011	18	0,2	101	14,6	n.a.	0

Tamásiban működő háziorvosi szolgáltatók mind a felnőttek, mind a gyermekek esetében a Dr. Várady János Rendelőintézetben működnek.

Tamásiban a háziorvosi szolgáltatást és a járó szakellátást a **Dr. Várady János Rendelőintézet** biztosítja a lakosság számára. A rendelő a város központjában, a Dózsa György utca, és a Szabadság utca közötti területen helyezkedik el. Egészségvédelmi központként működik, körzeti orvosi rendelőnek, gondozóintézményeknek ad helyet. A rendelőintézet az önkormányzat tulajdonában van, azonban 1997 óta a Dombóvári Szent Lukács Kórház működteti.

2011 szeptemberétől az alábbi szakrendelésekkel várják a betegeket:

- Belgyógyászat
- Bőrgyógyászat
- EKG
- Fizioterápia
- Gasztroenterológia
- Kardiológia
- Neurológia
- Onkológia
- Orr-fül-gége
- Ortopédia
- Pszichiátria
- Reumatológia
- Röntgen-ultrahang
- Sebészet
- Szemészet
- Traumatológia
- Tüdőgyógyászat

- Urológia
- Otthoni Szakápolás

Tamási Város Önkormányzata az ÚMFT DDOP-3.1.3/B pályázatán 400 000 000 Ft-ot nyert a Rendelőintézet felújítására, fejlesztésére. A projekt 2011. augusztus 31-én lezárult.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskereső támogatása

A **támogatott képzésben részesíthető személyek** körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ft. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Ft. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az **álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás** nyújtható az Ft. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A **munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról** az Ft. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskereső ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint **álláskeresői járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresői támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A képviselő-testület az Építő-és Városüzemeltető Kft-t, az önkormányzat 100 %-os tulajdonú cégét bízta meg az önkormányzati bérlakások kezelésével.

- a) bérlakás-állomány

Tamási Város Önkormányzata 44 db önkormányzati bérlakással rendelkezik. Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítésükről szóló 10/1994. (V. 5.) számú önkormányzati rendelet szabályozza az önkormányzati bérlakásokra vonatkozó rendelkezéseket.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat 2 db szociális bérlakással rendelkezik. Az önkormányzati bérlakásokat kezelő Építő-és Városüzemeltető Kft. minden évben bérbeadási névjegyzék-tervezetet készít a szociális helyzetük alapján önkormányzati bérlakást igénylőkről.

A polgármester a 10/1994. (V.5.) számú rendelet 10. §. (8) bekezdése szerint a Humánpolitikai Bizottsággal együttműködve környezettanulmányt végzett és nyilatkozott a bérbeadónak az egyes ajánlattevőknek a lakásigénylési névjegyzékbe történő felvételét mennyiben tartja indokoltnak. A bérbeadó a megküldött vélemények figyelembevételével összeállítja a végleges lakásigénylési névjegyzék-tervezet, amelyet minden év május 31. napjáig a képviselő-testület elé terjeszt jóváhagyásra.

A lakáshoz jutás és lakásfelújítás helyi pénzbeli támogatásának rendszerét Tamási Város Képviselő-testületének 14/1992.(V. 21.) számú önkormányzati rendelete szabályozza. Helyi támogatás - részletesen meghatározott rászorultsági feltételek megléte esetén - a következő célokra és összegekben nyújtható:

- 1.) lakás, lakóépület építésének befejezéséhez: 50 - 200 E Ft.,
- 2.) új vagy használt lakás, lakóépület vásárlásához vagy cseréjéhez: 50 - 200 E Ft.,
- 3.) lakás, lakóépület bővítéséhez, felújításához, javításához: 20 - 100 E Ft.

A támogatás iránti kérelmeket a megelőző év szeptemberétől a tárgyév január hónapjának utolsó napjáig lehet benyújtani. Ezzel a támogatással is hozzájárul az önkormányzat ahhoz, hogy a bajba jutott, rászoruló emberek lakhatási körülményeinek javítását elősegítse.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok: nem releváns

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Tamásiban a 2013. évben a szélsőséges időjárás következtében 2 lakás vált lakhatatlanná. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten mindent megtett annak érdekében, hogy a lakhatatlanná vált házból a családok lakhatását biztosítsa. Az önkormányzat 20 ezer Ft összegű azonnali segílyt nyújtott a kérelmezőnek, továbbá felajánlott egy önkormányzati bérlakást átmeneti lakhatás céljából, továbbá a képviselő-testület 100 ezer Ft összegű helyi pénzbeli támogatást nyújt a bajba jutott családnak a lakóépülete felújításához, javításához

A 3.4.2 táblázatban szereplő adatokból látszik, hogy sajnálatos módon az utóbbi két évben a hajléktalanok száma is megnövekedett a városban. Az idei és a tavalyi évben 10-10 fő hajléktalan személyről van tudomásunk. Az önkormányzat mindent megtesz azért, hogy a bajba jutott személyeken segítsen.

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	1	0
2009	2	0
2010	2	0
2011	1	0
2012	1	10
2013	2	10

Forrás: önkormányzati adatok

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.¹²

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alapnyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakás-állomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elegendően lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elegendően lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elegendően lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elegendően lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	3717	n.a.	44	n.a.	3	n.a.	0	n.a.
2009	3753	n.a.	44	n.a.	3	n.a.	0	n.a.
2010	3755	n.a.	44	n.a.	3	n.a.	0	n.a.
2011	3759	n.a.	44	n.a.	3	n.a.	0	n.a.
2012	n.a.	n.a.	44	n.a.	3	n.a.	0	n.a.

¹² Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás:

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek.

Nem áll az önkormányzat rendelkezésre adat. Az elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság feltérképezésére vonatkozóan adatgyűjtés szükséges.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzatnak a rászoruló lakhatási, életviteli problémái megoldásában több eszköz is rendelkezésére áll. Amellett, hogy a tulajdonában lévő bérlakásokat és szociális lakásokat kedvezményes bérleti díjért adhatja ki, nyújthat egyéb, pénzügyi és természetbeni juttatások formájában. Ilyen támogatási forma lehet a lakásfenntartási támogatás. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

Normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át és a háztartás egyik tagjának sincs vagyona.

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot értjük, amelynek a külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíjminimum harmincszorosát (855.000.-Ft), vagy együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíjminimum nyolcvanszorosát (2.280.000.-Ft) meghaladja. Azt az ingatlant melyben a kérelmező életvitelszerűen lakik, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjárművet nem kell figyelembe venni a vagyon számításánál.

Az elismert lakásnagyság, ha a háztartásban egy személy lakik 35 m², kettő személy 45 m², három személy 55 m², négy személy 65 m², ennél több személy esetén minden további személy után további 5-5 m², legfeljebb azonban az általuk lakott lakás nagysága. A lakásfenntartás elismert havi költségének és a támogatás mértékének szorzata a havi lakásfenntartási támogatás összege, mely minimum 2.500.-Ft.

A támogatást egy évre lehet megállapítani, benyújtása folyamatosan lehetséges, tehát minden évben meg kell újítani.

Méltányos (helyi) lakásfenntartási támogatás megállapíthatóságát az Szt-t módosító 2011. évi CXCI. törvény hatályon kívül helyezte. A szintén az Szt-t módosító 2011. évi CLXVI. törvény szerint a 2012. január 1. napja előtt megállapított méltányos lakásfenntartási támogatást a megállapító határozatban megjelölt határidőig, de legkésőbb 2012. március 31. napjáig lehetett folyósítani az önkormányzati rendeletben (Ször.) meghatározottak szerint. A rendelet alapján támogatást a korhatár nélküli tartósan beteg, illetve testi, ér-

zékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékos gyermekéről egyedül gondoskodó személy számára lehetett megállapítani, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladta meg a nyugdíjminimum 250 %-át és a háztartás tagjainak egyike sem rendelkezett vagyonnal.

Tekintettel arra, hogy a normatív lakásfenntartási támogatás jövedelem határa 2011. szeptember 1. napjától felemelkedett a méltányosságból megállapítható jövedelemhatár összegére, ezért a méltányos (helyi) lakásfenntartási támogatás megszűnése miatt hátrány senki sem ért.

Lakásfenntartási támogatásban részesültek átlagos száma és a kifizetett támogatás összesen:

	<u>2011. év</u>		<u>2012.09.30-ig</u>	
	<u>Fő</u>	<u>Kifizetett összeg</u>	<u>Fő</u>	<u>Kifizetett összeg</u>
Normatív	304	9.579.000.-Ft	205	10.407.000.-Ft
Adósságkezelési	32	296.000.-Ft	42	1.502.000.-Ft
Méltányos	8	232.500.-Ft	1	25.000.-Ft

A lakásfenntartási támogatást elsősorban természetben, a víz- és csatorna, az áram, a gáz vagy a szemétszállítási szolgáltatóhoz történő átutalással teljesítjük aszerint, hogy melyik fizetése okoz leginkább nehézséget a kérelmező számára.

A normatív támogatás 90 %-át a központi költségvetés biztosítja, a méltányos (helyi) lakásfenntartási támogatás teljes egészében az önkormányzat költségvetését terhelte.

A képviselő-testület 2012. február 29-ei döntése alapján minden esetben a lakásfenntartási támogatást kérelmezőnél környezettanulmányt folytattunk le lakókörnyezete rendezettségének vizsgálata céljából. A kérelem benyújtásakor tájékoztatjuk az ügyfeleket, hogy környezettanulmány lefolytatásával ellenőrizzük a lakókörnyezetük rendezettségét, melyre a kérelem benyújtását követően 15 napon belül kerül sor. Az eltelt fél év alatt egy esetben kellett felszólítani a kérelmezőt, hogy lakókörnyezetét tegye rendbe 5 napon belül, ezt követően az ismételt környezettanulmány lefolytatása során a megállapított hiányosságokat a kérelmező megszüntette, így a támogatás megállapíthatóvá vált számára.

A 3.4.3. táblázatban foglalt adatok tükrözik, hogy 2008-hoz képest 2011-re jelentősen megnövekedett a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma. Ebből az adatból az a következtetés is levonható, hogy a családok egyre rosszabb anyagi körülmények között élnek, és ezáltal folyamatosan növekszik a támogatásra jogosultak köre.

f) eladósodottság

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	151	0
2009	184	0
2010	216	3
2011	354	32

A támogatottak száma 2008 és 2010 között folyamatosan nő, majd 2010-ről 2011-re számuk ugrásszerűen emelkedett. Itt már megfigyelhető tehát, hogy a gazdasági válság hatására romlottak az életkörülmények, egyre több embernek van szüksége központi/önkormányzati támogatásra. Egyúttal az is látható, hogy mennyire igénybevett támogatási formáról van szó.

Adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. Szintén az előző évhez képest változás, hogy bővült az adósságkezelésbe bevonható adósságok köre, a közüzemi díjak közül a gáz- és áramdíjra, a víz-és csatornahasználati díjra és a szemétszállítási díjra, a lakbér-hátraléokra, továbbá a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből fennálló hátraléokra. Az adósságcsökkentési támogatás mértéke közüzemi díj tartozás esetén maximum 300.000.-Ft-ig, lakáshitel tartozás esetén 600.000.-Ft-ig terjedhet, amennyiben a kérelmező vállalja a 25 % önrész befizetését és adósságkezelési tanácsadón való részvételt.

Adósságkezelési szolgáltatásban részesíthető az a személy, akinek adóssága meghaladja az ötvenezer forintot, és fennálló tartozása legalább hat havi, vagy a szolgáltatást kikapcsolták, és háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 150 %-át, egyedül élő esetén a 200 %-át, és lakásának alapterülete a Ször. mellékletében elismert lakásnagyságot nem haladja meg.

Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma és erre a célra átutalt összeg összesen:

2010. évben	3 fő	324.900.-Ft
2011. évben	32 fő	1.384.000.-Ft

A támogatásban részesülő adós az adósságkezelés időtartama alatt, de legalább egy évig köteles rendszeresen, havonta minimum egy alkalommal adósságkezelési tanácsadón részt venni és a tanácsadóval együttműködni. Az adósságkezelési tanácsadással kapcsolatos teendőket a Családsegítő Szolgálat munkatársa látja el. Az adósságcsökkentési támogatáshoz lakásfenntartási támogatást is meg kell állapítani. Mindkét támogatást az adósságban leginkább érintett közüzemhez utaljuk.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A várossá nyilvánítás óta eltelt időszak alatt jelentős változáson ment keresztül a város. Változott a városközpont arculata, új városrészek (laktanya-iparterület, északi iparterület, északi lakóövezet, üdülőövezet) alakultak ki.

Az utak döntő többsége szilárd burkolattal kiépített, bár a burkolatok minősége a folyamatos közműépítési munkák és a felújítás hiánya miatt rendkívül megromlott. Az új városrészekben új utak épültek. A város járdaállománya még az utak kiépítettségénél és állapotánál is rosszabb.

A 2010. évben Szurokhegyen és Öreghegyén megvalósult beruházásokkal Tamási város közműves vízellátottsága tovább javult. A város közigazgatási területén azonban vannak még külterületi lakott helyek, ahol nincs vezetékes ivóvíz, ezek közül Újvárhegy, Kosba és Tuskós ivóvíz-ellátási terve vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezik. Mivel ez kötelező önkormányzati feladat, mielőbb gondoskodnunk kell a megnyugtató megoldásról, kiviteli tervek készítéséről, ahol ez még nincs meg.

Tamási város teljes csatornázását három ütemre bontottuk, amelyből eddig egy ütem valósult meg. Jelenleg a háztartások mintegy 55 %-a csatlakozik a hálózathoz.

Az elmúlt években az önkormányzat többször is nyújtott be pályázatot a mindig változó pályázati kiírásoknak megfelelően, azonban ezek sajnos nem kerültek kedvező elbírálásra, az utoljára benyújtott pályázat azonban támogatást nyert, így 2014 tavaszán elkezdődhet a kivitelezés, ezáltal Tamási nagy része csatornázott lesz. Fontos feladatunk a szennyvíztisztító-telep korszerűsítése is, a csatornahálózat bővülésével egyidőben.

2010-ben az egész országban nagy gondot okozott a rendkívüli mennyiségű lehulló csapadék, mely következtében a belvizek, és az árvizek is felhívták a figyelmet a csapadékvíz-elvezetés problémáira. A hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű csapadék elvezetésére sok helyen alkalmatlan a tamási rendszer is. Az egyik fő problémás terület a „ki mit tud” lakótelep, ahol elnyert pályázat keretében a 2011-es év során valósult meg a lakótelep rendszerének gerince és a legproblémásabb szakaszok vízelvezetése. A város többi részének

csapadékvíz-elvezetési problémáit is meg kell oldani, az anyagi lehetőségek függvényében. Addig is folyamatosan tisztítani kell az elvezető árkokat, be kell avatkozni az akkut pontokon.

A rendelkezésre álló geotermikus energiakincsben rejlő lehetőségek kiaknázása, valamint az önkormányzati intézményrendszer gazdaságosabb működtetése érdekében meg kell valósítani a tervezett városi geotermikus közműrendszert. A város intézményeinek, valamint a nyomvonal mentén lévő, központifűtéses társasházak távhőellátását hivatott szolgálni ez a rendszer. Tervezése elkészült, sikeres pályázat esetén a mihamarabbi megvalósítás a korábbi megtérülést szolgálja.

A városkép szépítése, javítása érdekében a zöldfelületek felújítását továbbra is folytatni kell. Az anyagi lehetőségek minimálisak, pályázati lehetőségek eddig nem voltak. A város cserje és faállománya folyamatos ápolásra, gondozásra, pótlásra szorul, a zöldterületek karbantartását ezentúl is elvégeztetjük. A Tamásiban született gyermekeknek ajánlott fák ültetését folytatni kell, ezáltal a város fás zöldterületeinek nagysága is növekszik.

A közterületek tisztántartására alkotott önkormányzati rendeleteket következetesen végre kell hajtani, ha szükséges, a szabályokat módosítani. A közterületekre, parkfenntartásra, a köztisztasági feladatok elvégzésére – lehetőség szerint – az eddigieknél nagyobb összeget kell fordítani. A munkákhoz szükséges létszámot a közmunkaprogramok, közfoglalkoztatási programok kihasználásával lehet megoldani.

Ki kell dolgozni egy tisztább környezetre ösztönző pályázati felhívást, mellyel segítik azokat a családokat, közösségeket, szervezeteket, akik saját ingatlanuk védelme, környezetük élhetőbb kialakítása érdekében hozzájárulnak saját önrésszel, munkával a felújítási költségekhez. Miután a jogszabályi környezet lehetővé tette, a helyi lakosok részére adott szociális támogatások közül a bérpótló juttatás egyik feltételeként előírásra került a saját lakókörnyezet rendezettsége, amelynek ellenőrzését következetesen be kell tartani.

A zöldfelületekhez szorosan kapcsolódik a játszóterek kialakítása. Elsősorban a lakótelepek zöldfelületein kell kialakítani. A város nagyobb lakóterületein az elmúlt években három új játszótér készült: a József Attila lakótelepen, Bajcsy-Zsilinszky utcában és az Illyés Gyula utcában, valamint a Szabadság u. 43-49. számú társasházak mögötti területen.

A „Balaton és Sió” Térségfejlesztő Közhasznú Társaság beruházásában megvalósult lakossági hulladékgyűjtő udvar és komposztáló telep üzemeltetése során el kell érni, hogy a város tisztaságának érdekében megszűnjenek az illegális hulladéklerakó helyek. Ehhez igénybe kell venni különböző pályázati forrásokat, illetve célszerű a lakosságot is bevonni a munkába.

A külterületeken eddig elkezdett „eróziós” betonvápás útépitést folytatni kell, elsősorban természetesen lakott területeket figyelembe véve. A belterületen a Hársfa és a Klapka utcák nincsenek még szilárd burkolatú úttal ellátva, ezek megépítéséről gondoskodni kell. Forgalomtechnikai szempontból a város úthálózatát meg kell vizsgálni, keskeny, kátyús utakat pl. Arany J. u. meg kell szélesíteni, kátyúzását meg kell oldani.

Tekintettel arra, hogy a laktanya területén lakóépületek vannak, az ott lakók gyalogos és kerékpáros forgalmát is biztosítani kell, ezért a várost kerékpárúttal kell összekötni ezzel a területtel. A Rácvölgyre és Regölybe vezető kerékpárutak kiépítésre kerültek. Pályázati források bevonásával és az érintett önkormányzatok részvételével meg kell valósítani egy, a felhagyott vasútvonal pályatestén vezető, a várost a balatoni hálózattal összekötő kerékpárút létesítését.

A 61. számú főút mentén a város Ny-i részéhez (Nyírfasor körüli lakóterület) vezető út mellett gyalogos út kialakítása indokolt a biztonságos közlekedés szempontjából.

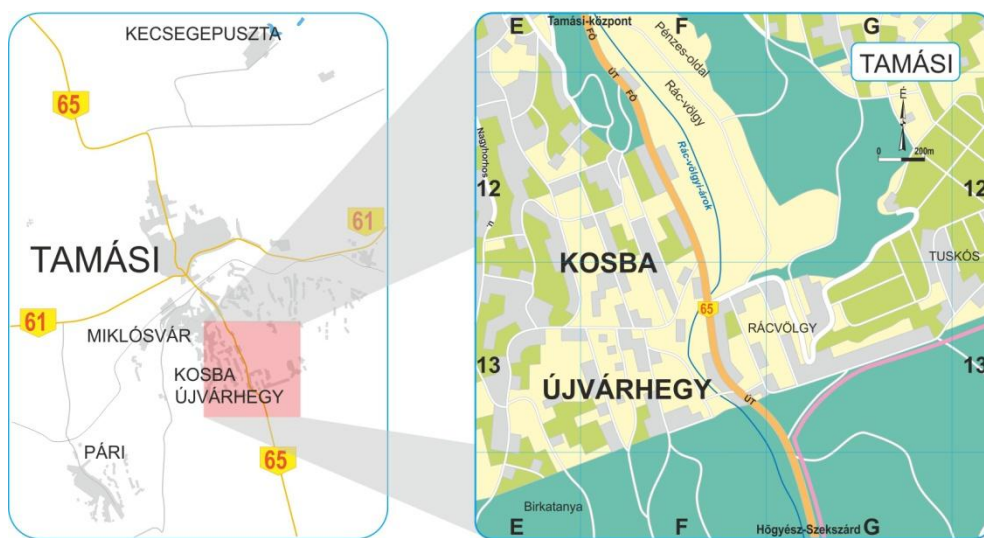
Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyúlt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Tamási Város Önkormányzata sikeresen pályázott a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében megvalósuló TÁMOP -5.3.6-11/1 kódszámú „Komplex telep-programra”.

A projekt Tamási város szegregátumában Kosbán és Újvárhegyen valósul meg, 24 hónap – 2013. 04. 01 – 2015. 03. 31 - A komplex beavatkozási terv tartalmaz szociális, közösség-fejlesztési, oktatási, egészségügyi, képzési és foglalkoztatási területeket. A komplex, sok rétegű projektet 4 fős konzorcium valósítja meg, melynek tagjai: Tamási Város Önkormányzata, Tamási Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata, Humán Innovációs Csoport Nonprofit Kft., Türr István Képző és Kutató Intézet. A program központi szakmai eleme a Csillagház – szolgáltatóház kialakítása, melynek az ÉVÜ intézményegysége ad otthont, illetve a Csillag Szolgáltatópont létrehozása, mely a telepen lévő Roma Községi ház felújításával, átalakításával valósul meg. A Szolgáltatóház az integrációs programok helyszíne, a szolgáltató pont biztosítja a hiányzó higiéniai szolgáltatásokat, a szociális, gyermekjóléti, közösségfejlesztési, oktatási, egészségügyi, felnőttképzési szolgáltatásokat. A projekt szakmai tengelyét a settlement típusú szolgáltató pont és szolgáltató ház szakmai programjának kialakítása és az ebbe beépülő settlement típusú, célterületen végzett egyéni esetkezelés, egyéni fejlesztési tervre épülő szociális munka, mely az egyénen keresztül segíti a teljes család hátrányainak a leküzdését. Az egyéni fejlesztésbe tervezetten 60 fő, 3- 45 év közötti hátrányos helyzetű fő kerül bevonásra, a feladatot 4 fő szociális munkás látja el. A szakmai stáb, a menedzsment tagjainak a szükséges iroda, interjú, és csoportszoba a szolgáltató pontban lesz, mely biztosítja a többi szolgáltatási elem helyszínét is. Ennek és a közösségi programoknak a lebonyolítására 4 közösségi programszervező kerül foglalkoztatásra, akik életvitelszerűen a telepen élnek, a közösség elfogadott.

A beazonosított szegregátum, Rácvölgy a város központjától Dk-re helyezkedik el, a város belterületén. A terület a Rác – völgyi árok mentén fut, melynek vonalát követi a 65 – ös út. Az enyhén hullámos felszínű, széles és viszonylag egyenes dombhátakkal rendelkező szőlő – területen alakult ki folyamatosan lakott terület.

A város jelentős szőlő- és gyümölcsstermesztési hagyományokkal rendelkezik, miután a Tolnai borvidék Tamási körzetében fekszik. A legelterjedtebb helyi szőlőfajta az olaszrizling. Korábban a termelősövetkezet Tuskóson nagyüzemi szőlőültetvényt is telepített és borfeldolgozó üzemet létesített. Tamásiban 530 szőlőskert található, a nagyobb termelők hegyközségbe tömörültek, ennek jelenleg 183 tagja van. A szőlő termőterületek csökkenőben vannak, mivel nehéz a szőlő és a bor értékesítése, a fiatalokban kevesebb a hajlandóság a szőlőmegtanulásra, és végül a szőlőhegyeken egyre több lakóház jelenik meg, csökkentve a szőlővidék területét.

A szegregátumban lévő házak közül a legöregebb 1898-ban épült. 1092 – 1940 között 6 ingatlan, 1950 – 1964 között 12 db. Erre az időszakra esik az itt található lakóingatlanok építésének a java. Az 1972-ben és 1998-ban épített lakóházak falazata már téglá, és központi fűtéssel rendelkeznek. A többi ingatlan vegyes falazatú. A szobák száma átlagosan 1 – 2, kevés 3 vagy több szobás ház van itt. A felmérésben az épületek alapterülete 24 – 76 m² között mozog.

Fürdőszoba, és angol WC 4 házban lett kialakítva, ahova a vizet az udvaron lévő kútból vezették be. Vezetékes víz, csatorna nincs kiépítve Rácvölgyben. Villany minden házban található. 17 családnál van kút az udvaron. 6 család nyilatkozott úgy, hogy a kút vizét bemérették, és iható. 5 család mérés nélkül fogyasztja a vizet, és szintén 5 család nyilatkozott, hogy bemérették a vízminőséget, és annak eredménye, hogy a kút vize emberi fogyasztásra nem alkalmas.

Életveszélyes ingatlant nem található. Az itt élők saját otthonuk állapotát a következőként ítélték meg: kisebb mértékben felújított, nagyobb arányban részben felújított.

A szegregátumot, Rácvölgyet a 65-os út csatolja a városhoz. Területén vasútvonal nem fut át, vasúti közlekedés a város központjából kezdeményezhető. A közúti közlekedésben a Volán hivatalos menetrendszerinti járatai állnak az itt élők rendelkezésére. Az elnyúló településrészen két megálló található, melyek a Rácvölgy Szövetkezeti bolt, Rácvölgy iskola, utalva a megállóhoz közeli épületek régi funkcióira.

A távolsági járatok közül megáll a Szekszárd – Tamási járat, ez naponta 11 járatpárt jelent. Szintén felvesz utasokat a Tamási – Gyöngyös járat, naponta 1 – 1 járatszámmal.

Iskolaidőben a gyermekek bejárását az iskolabusz biztosítja, mely reggel 8 – kor indul és délután 16 – 10-kor visszafelé.

Tamási vasútállomás 5 perces menetidővel megközelíthető, a központban lévő Szolgáltatóház pedig 7 perc alatt érhető el. A település és a szegregátum között megfelelően biztosított a közlekedés.

Szolgáltatás nem található Rácvölgyben. Az utolsó vegyeskereskedés 5-6 éve szűnt meg az itt élők emlékezete szerint.

Az egyetlen működő közösségi tér a Roma Községi ház. Az épület felújítás, átalakítás beépítésével alkalmas a Csillag – szolgáltató pont befogadására. Biztosítani tudja a családok számára a telep lakóingatlanai-ban nem biztosított alapvető higiéniai szolgáltatásokat. Egyben segíti a hatósági szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását is, azáltal, hogy megfelelő helyet biztosít a Családsegítő, gyermekjóléti szolgálat család gondozóinak, akik ügyeleti rendben itt tudják majd fogadni ügyfeleiket, a felszerelt iroda pedig lehetővé teszi, az azonnali elektronikus ügyintézés, mely jelentősen lecsökkenti, egy-egy ügy intézését. Segíti az infrastruktúra a különféle közszolgáltatásokhoz való hozzájutást, egyrészt a telepen élők odajuttatásával, illetve a szolgáltatás helybejutásával – pl. adósságkezelési, jogi tanácsadás...

A védőnők részére is kialakításra kerül egy fogadó rész, fogadóórát tartanak majd a szolgáltató pont ellátási palettájának keretében.

A szegregátumban az aktív korúakon belül – 15 – 59 évesek – a 8 általános iskolai végzettséggel, vagy annál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkezők száma: 43 fő, mely az aktív korúak 65, 15 %-át jelenti.

A szegregátumban élők felmérés szerinti iskolai végzettségének összetétele

	8 általános iskolánál kevesebb	8 általános iskola	Összesen	Szakmunkás	Érettségi	Felsőfokú szak-képzettség, diploma	Összesen
Kosba	1	29	30	7	2	0	9
Újvárhegy	2	11	13	2	2	0	4
Összesen	3	40	43	9	4	0	13

A szakmunkásvizsgával rendelkezők között 1 fő szőlő és gyümölcsstermesztő, 1 fő központi fűtés – szerelő, 1 fő hegesztő, 5 fő kőműves, 1 fő szakács. Közülük az 5 kőműves végzettségű közül 4 fő foglalkoztatott, hegesztő végzettségű válaszadó szintén.

A két településrészen az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma között a foglalkoztatottak a felmérésben résztvevők között a következő képet mutatja.

Kosbában élők között a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők közül – 29 fő – 23 fő nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, a 8 általános iskolánál kevesebb végzettséget szerzett 1 fő segélyezett. Új-

várhegyen 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők közül – 11 fő – 6 fő nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, a 8 általános iskolánál kevesebb végzettséget szerzet 2 fő szintén segélyezett.

Az alacsonyiskolai végzettséggel és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező 32 fő a területen élő 56 aktív korú lakónak a 57, 14 %-át jelenti.

Kosban OKJ végzettséget 4 fő szerzett, Újvárhegyen pedig 6 fő.

A végzettség a foglalkoztathatóság egyik fontos pillére. A fenti adatok szerint fontos beavatkozási terület a szegregátumban élők képzettségi szintjének emelése.

A foglalkoztathatóság, és a munkavállalás, több képesség, információ, kapcsolati rendszer és egyéb területek együttes ismeretével növelhető, melynek fontos eleme az egyén mentális állapota, motivációja, önértékelése, énképe is. Ezért ezek fejlesztésére is beavatkozást fogalmaz meg a szakmai program.

Rácvölgy, az azonosított szegregáció 4 földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területre bontható: Kosba, Újvárhegy, Rácvölgy, Tuskós.

A teljes szegregátumra számítva a szegregációs index 51, 57 %. A pályázati kiírás kötelezően előírja, hogy a projekt fejlesztéseiben érintett szegregátumban élő, 3 – 45 éves korú személyek legalább 60 %-ára vonatkozóan szükséges egyéni fejlesztési tervet készíteni. A teljes Rácvölgyben a 3 – 45 éves korú lakosság száma 207 fő, melynek a 60 %-a 124 fő. 1 fő szociális munkás maximum 15 célcsoporttag ellátását biztosíthatja, így a szakmai követelményeknek megfelelően 9 fő szociális munkás alkalmazására lenne szükség. A költségvetés nem tudja ezt biztosítani, ezért a pályázatot előkészítő települési önkormányzat, roma kisebbségi önkormányzat és civil szervezet képviselője döntött, hogy a legmagasabb indexel rendelkező 2 területet – Kosba és Újvárhegy – jelöli, meg mint célterület. A beavatkozási terület szegregációs indexe 58, 33 %, 6, 76 % értékkel magasabb, mint a teljes szegregátum értéke. Az önkormányzati adatok szerint Tamásiban 8558 fő él, közülük a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma az aktívkorúakon belül 600 fő. A település szegregációs indexe 7 %. A településen rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma, 800 fő, mely 9. 35 %-ot jelent. Összehasonlításként a megjelölt célterületen 61, 9 % ez az érték. Az alacsony komfortfokozatú lakások száma a településen 1200, mely a teljes lakásállomány 32, 64 %-a. Ugyanez a mutató a célterületen 58, 82 %. A település szociális helyzetét mutató segélyezési adat, a Lakásfenntartási támogatásban részesülők száma, mely a településen 309 fő, háztartás, mely lakosságszámhoz viszonyítva 3, 6 %, a lakások számához viszonyítva 10 %-ot jelent. A célterületen 17 fő részesül lakásfenntartási támogatásban, mely a lakónépesség 13 %, a lakások számához mérve 25 %. A településen rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül 217 család, 406 gyermek. A célterületen 22 család és 35 gyermek.

A romák becsült aránya a lakónépességen belül a település egészét nézve becsült adat szerint 5, 84 %, a célterületen 90 %, mely igen lényeges eltérést mutat.

Segélyezési mutatók

Azonosított szegregátumok neve	Lakónépesség száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján)	Lakások száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján a lakcímek száma)	LFT-ben részesülők száma	Rendszeres szociális segélyben részesülők száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma	Romák becsült aránya a lakónépességen belül
Szegregátum 1. - Rácvölgy	367	187	33	1 10 FHT	32 család 57 gyerek	81, 71 %
Szegregátum 1. Kosba + Újvárhegy	81	68	17	0 1 FHT	22 család 35 gyerek	90 %
Település egésze (beleértve a szegregátumokat is)	8558	3085	309	14 121 FHT	217 család 406 gyerek	5, 84 %

Életkori megoszlás Kosba és Újvárhegyen

Életkor	Kosba		Újvárhegy		Összesen
	Nő	Férfi	Nő	Férfi	
0 - 3	2	3	0	2	7
4 - 6	2	1	1	0	4
7 - 14	6	1	1	4	12
15 - 18	1	1	2	0	4
19 - 45	17	10	8	6	41
46 - 59	2	7	0	2	11
60 -	1	1	0	0	2
Összesen	31	24	12	14	81

A 81 fő 27 családban él a szegregátum megadott területén. A 0 – 3 éves korosztályban 7 fő, összes megkérdezett 7, 7 %-a. Az óvodás korú gyermekek száma összesen 4 fő 4, 4 %, még az általános iskoláskorúak száma 12 fő, mely 13, 2 %. A középiskolás korú fiatalok száma: 4 fő.

A munkaképes korú, aktív felnőttek száma 52 fő, a megkérdezettek 64, 19 %-a. Közülük nő 27 fő, mely a munkaképes korú válaszadók 51, 92 %. A férfi válaszadók száma 25 fő, mely 48, 08 %-ot jelent. 60 év felett mindössze 2 fő adott választ a kérdésekre, 1 nő és 1 férfi.

A válaszadó felnőtt lakosság körében a nők aránya magasabb, mint 40 %.

Általános, hogy a 4, vagy annál nagyobb lélekszámú háztartásokban több generáció él együtt, melynek első sorban gazdasági oka van, a fiatalabb generáció nem tud saját otthonot teremteni, illetve a család csak több felnőtt bevételeivel képes kifizetni a rezsit, fenntartani otthonát a jelentős eladósodás megelőzése mellett, illetve törlesztése teljesével.

A telepen élő válaszadók körében, ha az elvándorlás, illetve a telep lakosságának, a számának a változását nézzük, akkor a következő adatok adnak viszonyítást:

	Évek száma	Fő	Születésétől itt él
1.	0 - 3	9	0
2.	4 - 5	2	0
3.	6 - 10	5	0
4.	11 - 20	16	3
5.	21 -	22	7
6.	Összesen:	54	10

Az akcióterületen élő felnőtt lakosság körében nagyon magas a hosszú ideje a területen élők száma. Több mint 21 éve itt élők aránya 40, 74 %, és közülük 7 fő születésétől fogva itt él. A másik legmagasabb arány az ezt megelőző leghosszabb időtartam a 11 – 20 éve itt élők száma, mely 16 fő, ez pedig 29, 63 %, és közülük is 3 fő, születésétől fogva él jelenlegi otthonába.

Ezek a mutatók 2 irányú folyamatot is jelezhetnek. Az egyik mutató szerint az itt élők szeretik lakóhelyüket, otthonukat. Csendes, nyugodt környék, jól ismerik és segítik egymást az itt élő közösség tagjai, néhány családi viszályt leszámítva.

A másik mutató szerint a telepen alacsonyok az ingatlanárak, elsősorban az alacsony komfortfokozatú, felújításra, korszerűsítésre szoruló ingatlanok miatt. A fiatalok alacsony jövedelmi helyzete nem teszi lehetővé a saját otthon alapítását, esetleg a város más településrészein ingatlan vásárlását, építkezést. Az elköltözés iránya a Tamási kistérség kisebb falvaiba irányul, illetve házasságkötés, élettársi kapcsolat létesítésével.

Tamási város külterületén, Kosban és Újvárhegyen a szegregációs index 58,38 %. Ez azt mutatja, hogy a telepen élő aktív korú lakosság körében az alacsony iskolai végzettséggel, és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 58,38 %. Ez meghatározza, hogy a célterületen élő családok szegénységben, illetve mélyszegénységben élnek. A családok alapvető szükségleteinek kielégítése sem minden esetben biztosítottak – egészséges lakókörnyezet, korszerű, tápláló ételek fogyasztása, ruházat, egészséges

ivóvíz, téli fűtés, és a legfontosabb a gyermekeik fejlődéséhez szükséges feltételek, javak – A szegregátumban nincs ivóvíz ellátás, és nem elérhető egyetlen szolgáltatás sem, mely kiemelten fontos lenne a halmozottan hátrányos helyzetű családok felzárkóztatásához, foglalkoztathatóság növeléséhez, és ezzel együtt a szociális helyzet javulásához. Az alacsony szociális státusz, jövedelmek nem teszik lehetővé azoknak a szolgáltatásoknak a megvásárlását, mely pl. segítené a következő, fiatal generáció kitörését, pl. a számítógép, internet hiánya, a gyermekek felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozásainak a hiány, elérhetetlenek a nyelvórák, fejlesztő programok megvásárlása –pl. zeneóvoda, családi napközi, korai tehetséggondozás, sportegyesületek –

A közösség számára nem biztosított egy többfunkciós közösségi tér, mely programjai a család minden tagjának nyújtanak szükséges szolgáltatásokat, elindulhat egy közösségfejlesztő folyamat. Hiányzik a területen zajló, a célcsoportot bevonó szociális munka, mely segíti az itt élők elköteleződését, mind a maguk, mind a családjuk, mind a lakóközösségük fejlődése mellett.

Hiányzik a területen a közszolgáltatásokat biztosító intézmények közötti összehangolt szakmai munka, mely hatékonyan biztosítja a segítő, fejlesztő munkát, melynek aktív résztvevője segített és segítő.

Tamási város külterületén, Kosbán és Újvárhegyen a szegregációs index 58,38 %. Ez azt mutatja, hogy a telepen élő aktív korú lakosság körében az alacsony iskolai végzettséggel, és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 58,38 %. Ez meghatározza, hogy a célterületen élő családok szegénységben, illetve mélyszegénységben élnek. A családok alapvető szükségleteinek kielégítése sem minden esetben biztosítottak – egészséges lakókörnyezet, korszerű, tápláló ételek fogyasztása, ruházat, egészséges ivóvíz, téli fűtés, és a legfontosabb a gyermekeik fejlődéséhez szükséges feltételek, javak – A szegregátumban nincs ivóvíz ellátás, és nem elérhető egyetlen szolgáltatás sem, mely kiemelten fontos lenne a halmozottan hátrányos helyzetű családok felzárkóztatásához, foglalkoztathatóság növeléséhez, és ezzel együtt a szociális helyzet javulásához. Az alacsony szociális státusz, jövedelmek nem teszik lehetővé azoknak a szolgáltatásoknak a megvásárlását, mely pl. segítené a következő, fiatal generáció kitörését, pl. a számítógép, internet hiánya, a gyermekek felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozásainak a hiány, elérhetetlenek a nyelvórák, fejlesztő programok megvásárlása –pl. zeneóvoda, családi napközi, korai tehetséggondozás, sportegyesületek –

A közösség számára nem biztosított egy többfunkciós közösségi tér, mely programjai a család minden tagjának nyújtanak szükséges szolgáltatásokat, elindulhat egy közösségfejlesztő folyamat. Hiányzik a területen zajló, a célcsoportot bevonó szociális munka, mely segíti az itt élők elköteleződését, mind a maguk, mind a családjuk, mind a lakóközösségük fejlődése mellett.

Hiányzik a területen a közszolgáltatásokat biztosító intézmények közötti összehangolt szakmai munka, mely hatékonyan biztosítja a segítő, fejlesztő munkát, melynek aktív résztvevője segített és segítő.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebkttv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Tamásiban a háziorvosi szolgáltatást és a járó szakellátást a **Dr. Várady János Rendelőintézet** biztosítja a lakosság számára. A rendelő a város központjában, a Dózsa György utca, és a Szabadság utca közötti területen helyezkedik el. Egészségvédelmi központként működik, körzeti orvosi rendelőknak, gondozóintézményeknek ad helyet. A rendelőintézet az önkormányzat tulajdonában van, azonban 1997 óta a Dombóvári Egészségügyi KHT működteti, mely 2009 áprilisától Nonprofit Kft-ként működik. 2011 szeptemberétől az alábbi szakrendelésekkel várják a betegeket:

- Belgyógyászat
- Bőrgyógyászat
- EKG
- Fizioterápia
- Gasztroenterológia
- Kardiológia
- Neurológia
- Onkológia
- Orr-fül-gége
- Ortopédia
- Pszichiátria
- Reumatológia

- Röntgen-ultrahang
- Sebészet
- Szemészet
- Traumatológia
- Tüdőgyógyászat
- Urológia
- Otthoni Szakápolás

Tamási Város Önkormányzata az ÚMFT DDOP-3.1.3/B pályázatán 400 000 000 Ft-ot nyert. A projekt 2011. augusztus 31-én zárult le.

A 420 milliós forintos beruházáshoz szükséges 400 millió Ft Európai Unió-s támogatás, míg a fennmaradó 5%-ot a városi költségvetésből biztosították. Az épületet, amely az 1984-es átadása óta komolyabb korszerűsítésen nem esett át, többek közt szigetelték, kicserélték a nyílászárókat, s lift és akadálymentesített utak biztosítják a betegek számára a közlekedést. Az építkezés költségvetése 213 millió, a pályázati összeg fennmaradó részéből korszerű orvosi műszereket, diagnosztikai eszközöket vásároltak, s teljesen megújult az informatikai rendszer, valamint egyszerűbbé vált a leletek továbbítása, tárolása.

Tamásiban működő háziorvosi szolgáltatók mind a felnőttek, mind a gyermekek esetében a Dr. Várady János Rendelőintézetben működnek.

Egészségügy – Tamási, a Tolna Megye Statisztikai évkönyve 2010-es adatai alapján				
Város	Egy háziorvosra és házi gyermekorvosra jutó lakos	Rendelésen megjelentek átlagos száma, eset		Gyógyszertár
		háziorvosi ellátásban	házi gyermekorvosi ellátásban	
Tamási	1 408	9 015	3 793	3

Tamásiban 4 háziorvosi és két gyermek háziorvosi körzet működik. A védőnői szolgáltatást 3 területi és 2 iskolavédőnő látja el. Tamási város ellátási területén három fogorvosi körzet működik, melyből egy fogorvos az iskolafogászati feladatokat is ellátja.

Az iskola-egészségügyi ellátást a háziorvosok és a területi védőnők végzik. Az iskolaorvos és az iskola-fogorvos az önkormányzattal kötött megállapodás szerint vesz részt az iskola-egészségügyi ellátásban. Az egészségügyi alapellátás körzeteiről szóló 20/2009. (IX. 1.) számú önkormányzati rendelet szabályozza az egészségügyi alapellátásra vonatkozó rendelkezéseket, és annak 4. számú melléklete tartalmazza a körzetek beosztását.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	4	2
2009	0	4	2
2010	0	4	2
2011	0	4	2
2012	n.a.	n.a.	n.a.

A Tamási kistérség fekvőbeteg szakellátó intézménye az 1953-ban létrejött pincehelyi **Szent Orsolya Kórház**, melynek léte az évtizedek során folyamatos bizonytalanságok mellett működött, az átszervezések többször érintették.

Nem véletlenül került annakidején Pincehelyre kórház. Nélküle a Tamási kistérség ellátatlan lenne, ugyanis a legközelebbi gyógyászati centrumok mindegyike – a siófoki, a dombóvári, a szekszárdi – legalább 50 km-re van. Ezért is született meg a döntés, hogy ideiglenes jelleggel kórházat nyitnak Pincehelyen. Ez az ideiglenesség, ez a bizonytalan jövő jellemzi a létesítmény egész történetét, a közel hatvan évet. Működésük tulajdonképpen nem más, mint drámai küzdelem a megmaradásért.

Az intézmény teljes egészében a Tolna Megyei Balassa János Kórház részeként működik, gazdaságilag teljesen tőle függ. Az orvos ellátás nagy részét Szekszárd biztosítja. A pincehelyi kórház akkreditált diabetológiai szakellátási hely. Működik itt nőgyógyászati szakrendelés, kardiológiai gondozó, a vesebetegeknek nefrológiai gondozó is. Jelenleg csak 20 aktív és 20 krónikus belgyógyászati ágy található a kórházban. A fekvőbetegek száma csökken, míg a járóbetegek száma növekszik, 2008-ban 11 ezren keresték fel a kórházat. A kórház épületállománya és eszközparkja részben korszerűsített, 1997-ben közel 60 millió Ft-ot költöttek felújításra és eszközvásárlásra.

Tamási és a kistérség lakosságának szak- és fekvőbeteg ellátásában fontos szerepet kap a szekszárdi **Tolna Megyei Balassa János Kórház** és a Dombóvári **Szent Lukács Kórház**.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	319
2009	294
2010	286
2011	289

A 3.6.2. számú táblázat tartalmazza a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számát, melyből kiderül, hogy 2008-ban volt a legmagasabb az igazolvánnyal rendelkezők száma, de az azt követő időszakban is igen magas adatok jelennek meg a táblázatban, bár 2008-hoz képest 2001-ig kis mértékben ugyan, de csökkenő tendenciát mutat ez az arány.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	45
2009	43
2010	49
2011	47

Az ápolási díjban részesítettek számában kirívó eltérés nem mutatkozik 2008-2011. közötti időszakban. Az arányuk 43-49 között mozog.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Minden rák annál eredményesebben kezelhető, minél korábbi fejlődési stádiumában kerül felismerésre. A szűrővizsgálatokkal lehetséges a rákos megbetegedés diagnózisa, még a kóros elváltozás korai állapotában. A betegség kimenetele így sokkal kedvezőbb, mint ha már csak a tünetek jelentkezésekor ismerték volna fel a kórt. Az orvostudomány fejlődésével a szűrési módszerek megbízhatósága megsokszorozódott. Az azonban az egyén felelőssége maradt, hogy foglalkozzon egészségével és éljen az egészségügy adta lehetőségekkel.

A szűrővizsgálatokon való rendszeres részvétel biztosítása fontos egészségügyi célkitűzés. Az egészségtudatos életmód, a megelőzés hétköznapi teendőinek beépülése a mindennapi szokásainkba, jelentősen segíthetik a betegségek megelőzését, az élettartam hosszabbítását, illetve fontos ismerv is, hogy a betegség gyógyítása anyagilag is megviseli a családot, illetve vannak szolgáltatások melyek nem elérhetőek a családok számára. Így még fontosabb a megelőzés, ennek szemléletének a beépülése a mindennapok gyakorlatába. Tamásiban éves szinten szerveznek mammográfiai szűrővizsgálatot a 40 év feletti nők részére. Ilyen-

kor meghatározott ideig a városban tartózkodik egy szűrőbusz. A rendelőintézetben nőgyógyászati szűrések is biztosítottak. Korábban lehetőség volt tüdőszűrésre is, de sajnos a röntgengép jelenleg nem működik, így ez a szolgáltatás most csak Dombóváron vagy Siófokon érhető el.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az OEP finanszírozott rehabilitációs fekvőbeteg kapacitások Dombóváron működnek regionális jelentőségű, legmagasabb progresszivitási szintű centrumban. Mozgásszervi rehabilitáció **175** ágy, kardiológiai rehabilitáció **23** ágy, szakrendelés heti **15** szakorvosi óra. Tamási Rendelőintézetben jelenleg heti 30 szakorvosi óra reumatológia és heti 30 óra nem szakorvosi óra fizioterápia működik.

Az önkormányzat fontos célkitűzése, hogy a 2011 egyben átadott fürdőkomplexumban beindulhassanak a gyógyászati kezelések. A Tamási Fürdőt üzemeltető Aquaplus Kft. partner ebben a kérdésben. A gyógyvízzé minősítés megtörtént.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján 2013. január 1-jétől a gyermekek, tanulók számára a közétkeztetés biztosítása Tamási Város Önkormányzatának a feladata a következő intézményekben:

- Aranyerdő Óvoda és Bölcsőde
- Würtz Ádám Általános Iskola
- Béri Balogh Ádám Gimnázium és Kollégium
- TISZK Vályi Péter Szakképző Iskola Tagintézmény és Kollégium

A felsorolt városi intézményekben 2013. június 30. napjáig 2 vállalkozás szolgáltatott, a Gasztro Frank Kft. látta el az általános iskola és az óvoda, valamint 2013. január 1-je óta a Vályi Péter Szakképző Iskola étkeztetési feladatait, a gimnáziumban pedig a Ba-Hús BT. Mindkét vállalkozásnak 5 éves, határozott idejű szerződése volt a feladatellátásra, ezeket a szerződéseket az adott intézményekkel kötöttek, és 2013. január 1-jén kelt módosítások értelmében jelenleg jogfolytonosan Tamási Város Önkormányzata a megbízó fél. Mindkét vállalkozó szerződése 2013. június 30-án lejárt. 2013. július 1. napjától a 100 %-os önkormányzati tulajdonban lévő Tamási Közétkeztetési Nkft. látja el a közétkeztetési feladatot.

Mivel a szolgáltatást egy elsősorban nem profitorientált, önkormányzati tulajdonban lévő üzleti vállalkozás nyújtja, ez a cég a megállapított nyersanyag normatívát teljes egészében nyersanyagbeszerzésre tudja fordítani, mely a kiszolgált ételek minőségében jelentős javulást okoz.

A közszolgáltatás önkormányzati cégen keresztül történő ellátása által kialakítható egy olyan rendszer, melyben az önkormányzati haszonbérletben lévő földterületeken megtermelt terményeket hasznosítani lehet a közétkeztetésben. Ennek a megoldásnak számos előnye lenne a nagykereskedésekben vásárolt alapanyagokkal szemben. A helyben, ellenőrzött módon történő termelés garanciát jelentene azoknak a zöldségeknek és gyümölcsöknek a minőségére, melyek a gyermekek asztalára kerülnek. A folyamatos biztos átvétel miatt a gazdálkodó, szintén önkormányzati tulajdonú cég folyamatos, biztos bevételi forráshoz juthat, munkalehetőséget teremthet a nehezen munkához jutó, képzetlen helyi munkavállalóknak, vagy akár a közmunkaprogramnak. A gazdálkodó cég pozitív gazdálkodási mutatókkal a tulajdonos önkormányzat pénzügyi mérlegét javíthatja, végső soron ezzel tovább csökkentve a közétkeztetés költségeit.

Fontos, hogy a gyermekek egészségesen táplálkozzanak, a Tamási Közétkeztetési Nkft. törekszik arra, hogy az ételt természetes alapanyagokból állítsák elő, igyekszik minél több gyümölcsöt adni az étkeztetésben részt vevőknek, hogy a gyermekeket az egészséges táplálkozás irányába irányítsák.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat kiemelten támogatja a városi sporttevékenységeket. A költségvetéséből éves szinten bizonyos keretet biztosít a sportegyesületek támogatására ezzel is hangsúlyozva, hogy a sportot kiemelten kezeli. Az utóbbi időben lehetőség nyílt arra, hogy társasági adóbevételből a látványsportágak támogatást kapjanak. Ilyen forrásból – Tamási Kézilabda Klubbal által – épült meg a Sportcsarnok a városban, mely átadására 2013. júniusában került sor. folyamatban van a sportpálya felújításával kapcsolatos pályázat is, amely szintén társasági adóbevételből valósulhat meg a jövőben. A felújítás következtében a helyi sportegyesületek számára helyet biztosítanak a sportpályán lévő épületben.

A jövőbeni tervek között szerepel a kerékpáros pálya felújítása a Tamási Kerékpáros Egyesület közreműködésével.

Az őszi folyamán került megrendezésre az I. Tamási Sportágválasztó, ahol színes programok közepette ismerkedhettek meg a diákok az egyes sportágakkal ösztönözve ezzel a sportolási kedvet.

Az önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Tamási Innovációs Központ Nkft-vel a sport-, ifjúsági és szabadidős feladatainak ellátására. Az Nkft. segítséget nyújt a sportegyesületeknek a pályázatfigyelés, pályázatírás, pályázat lebonyolítás során.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Tamási és a Városkörnyéki Önkormányzatok Szociális Integrációs Központjának a jogszabályban meghatározott közfeladata:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 57.§ (1) bekezdésének c), d), e), j) pontjaiban foglalt szociális alapszolgáltatások, valamint az 57.§ (2) bekezdésének a) pontjában foglalt szakosított ellátás, és a Gyvt. 15.§ (2) bekezdésének a) pontjában foglalt szolgáltatások biztosítása.

Az intézmény alaptevékenységébe tartozó fő feladat:

- Idősek ápoló gondozó ellátása
- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Családsegítés (adósságkezelési tanácsadás)
- Gyermekjóléti ellátás
- Idősek nappali ellátása

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítésekor folytatott adatgyűjtés során nem merült fel a szolgáltatások igénybevételekor észlelt hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nincs adat erre vonatkozóan.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Tamási Város Önkormányzata az oktatási, sport és közművelődési intézményein keresztül, továbbá az ezekkel foglalkozó civil szerveződések helyi támogatási rendszere révén biztosítja a közösségi életben való részvétel jogát a lakói számára. A Városi Művelődési Központ több civil szervezet számára is helyet biztosít a rendezvényeik megtartásához, klubfoglalkozásaikhoz. A Könnö László Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény rendszeresen szervez előadásokat. A színvonalas előadásai minden célcsoportot megszólítanak. A könyvtárban internet szolgáltatás is elérhető.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A városban nem jellemzőek az etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösség régi hagyományokra tekint vissza az önszolgálat és mások segítése terén. A Tamási Caritas Egyesület minden évben ruhával, cipővel és tartós élelmiszerrel támogatja az arra rászorulókat. A helyi egyházakkal együttműködve karácsonyi csomag gyűjtést szervez évente, mely csomagokat karácsony előtt juttatják el a rászorulókhöz, ezzel is szebbé téve az ünnepeket azok számára, akiknek szükségük van a segítségre. A Caritas emellett kéthetente ruhaosztást is tart.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális önzorgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

A települési önkormányzat minden tekintetben segíti a nemzetiségi önkormányzatok tevékenységét. Tamásiban Roma, Német és Örmény Nemzetiségi Önkormányzat működik.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben megszervezi a Tolerancia Napot, ahol tartalmas programok várják az érdeklődőket, és itt lehetőséget biztosítanak arra, hogy a helyi és a környékbeli roma tánc csoportok bemutatkozhasanak, és megismertethessék a kultúrájukat. Kirándulásokat is szerveznek, így azoknak a családoknak is lehetőségük nyílik eljutni egy-egy helyre, akiknek egyébként nem lenne lehetőségük rá. Minden évben megrendezésre kerül a Mikulás Nap a Rácvölgyi Községi Házban, ahol a gyermekeket megajándékozzák. Rendszeresen szerveznek záróndoklatokat, az idei évben Csatkán a Mária napi búcsún vettek részt.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma	A 8 általános iskolai végzettség megszerzéséhez feltételek biztosítása, az érdeklődés felkeltése, a végzettség megszerzésének ösztönzése
180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek szociális hátrányainak fokozódása	A munka világába történő visszakerülést segítő ismeretek és készségek szinten tartása, fejlesztése, mentális állapot óvása
Pályakezdő munkanélküliként eltöltött időszakok kockázatainak csökkentése	Munka világával kapcsolatos szocializáció korrekciója
Nincs olyan program, amely az oktatásból kikerülő fiatalok munkaerőpiacra történő átlépését segíti.	Pályakezdők, fiatal munkanélküliek foglalkoztatási lehetőségeinek kidolgozása, pályaaorientációs tanácsadás a munkáltatók bevonásával
Fiatalok foglalkoztatása és az oktatásból a munkaerő piacra való átmenet megkönnyítése	Oktatási intézmények és potenciális munkáltatók szolgáltatásainak és igényeinek összehangolása
Szociális bérlakások számának alacsony száma	Szociális bérlakás építési program esetleges pályázati forrás igénybevétele

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembé vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzügyi és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás,
 - e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a védelembé vétel,
 - b) a családbafogadás,
 - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - d) az átmeneti nevelésbe vétel,
 - e) a tartós nevelésbe vétel,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,

- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
 - b) a fővárosi főjegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni¹³. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)¹⁴

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balettművészeti életjáradékban,
5. átmeneti bányászjáradékban,
6. időskorúak járadékában vagy
7. olyan ellátásban

részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és

¹³ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.

¹⁴ Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

- akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzübeli támogatást folyósít. (Gyvt. 20/C. § (1))

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

a) veszélyeztetett és védelembbe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Tamási városában a védelembbe vett kiskorúak száma 2008-ban 17 volt, 1 esetben a védelembevétel nem vezetett eredményre, ezért a gyermek átmeneti nevelésbe vételét javasoltuk a gyámhivatalnak. E kiskorú esetében a védelembbe vétel megszüntetésre került, őket a gyermekjóléti szolgálat az alapellátás keretében gondozza. A 17 védelembbe vett kiskorú 6 családban él. Közülük hat gyermek a védelembbe vétel alatt is követett el kisebb lopást illetőleg a tankötelezettséget megszegte. A 4.1.1. számú táblázat mutatja, hogy 2008-hoz képest 2011-ig vizsgált időszakban megállapítható, hogy csökkent a 18 év alatti védelembbe vett gyermekek száma.

A veszélyeztetett kiskorú gyermekek számában 2008-hoz képest 2009-re jelentős mértékű növekedés volt tapasztalható, 2008-ban 270 volt ez a szám, míg 2009-re 347-re emelkedett, ezt követően 2010-től folyamatosan csökkent a számuk. A 2009-ben tapasztalt nagyfokú emelkedés a gazdasági válság következménye is lehet, hiszen ebben az időszakban többen váltak munkanélkülivé, ezáltal a családok megélhetése, lét-fenntartása is bizonytalanná vált.

4.1.1. számú táblázat - Védelembbe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembbe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembbe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	17	n.a.	270
2009	10	n.a.	347
2010	10	n.a.	312
2011	8	n.a.	94

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

2008-ban 367 kiskorú részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A 385 kérelemből kettőt kellett elutasítani a magasabb egy főre jutó jövedelem miatt. A 395 gyermek 238 családban él, melyből 63 családban a gyermeket a szülő egyedül neveli. A jövedelmi viszonyok tekintetében 6 gyermek családjában az egy főre jutó jövedelem még a nyugdíjminimum felét (14.250.-Ft-ot) sem éri el, 213 gyermek a nyugdíjminimum felétől a nyugdíjminimumig terjedő és 161 gyermek a nyugdíjminimumot elérő és azt 35 %-kal meghaladó jövedelemből él havonta. Ez alapján a bölcsődei, az óvodai ellátásban részesülő, az általános iskola 1-5. évfolyamán tanuló az étkeztetés térítési díjának 100 %-os, az általános és középiskola többi évfolyamán 50 %-os csökkentésre jogosultak, továbbá évente két alkalommal júliusban és novemberben 5-5000.-Ft pénzbeli támogatást kapnak. A pénzbeli támogatásra összesen 4.036.500.-Ft-ot utaltunk ki.

Sajnálatos módon 2009-től jelentős mértékben emelkedett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. 2009-ben ez az adat 411 volt, míg 2010-re 499-re emelkedett. 2011-re 444-re csökkent ez a szám, de összességében még így is magasnak mondható ez az arány.

Általánosságban elmondható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre elsősorban azok a családok jogosultak, ahol a gyermeket a szülő egyedül neveli, vagy teljes család esetén mindkét szülő munkanélküli ellátásban, rendszeres szociális segélyben részesül.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás sorolható ezen ellátások körébe az önkormányzat által nyújtott támogatások közül. 2008-ban 3 gyermek részesült ebben a támogatási formában 23.000.-Ft összegben. A támogatást iskoláztatással összefüggő kiadások csökkentésére kérték. 2009-ben és 2010-ben 4-4 fő kapott rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, míg 2011-re ez a szám 5-re emelkedett, itt a kifizetett összeg összesen 50.000.-Ft volt. Ebben az évben a támogatást átmeneti nevelésbe vett gyermekükkel való kapcsolattartásra, valamint szemüveg készítésére kérték.

Összességében megfigyelhető, hogy az ellátás nem érint nagy csoportot, mivel a hozzáférés szabályai nagyon szigorúak.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A 4.1.3. számú táblázatban megfigyelhető, hogy 2008-hoz képest 2011-re jelentősen csökkent az ingyenes étkezésben részesülők száma. 2008-ban 200 gyermeket érintett ez a kedvezmény, míg 2011-re 358 fő részesült benne. Az 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma viszont 2008-hoz képest 2011-re jelentősen csökkent. 2008-ban 435 fő vette igénybe ezt a kedvezményt, 2011-re ez a szám szinte felére, azaz 223-ra csökkent. Ezek a számok jól tükrözik azt, hogy ahogy az 50 %-os kedvezményre jogosultak köréből kikerültek a gyermekek, úgy az ingyenes étkezésre jogosulttá váltak. Ez a fordított arány is azt bizonyítja, hogy romlott a családok anyagi helyzete, így egyre többen váltak jogosulttá a 100 %-os támogatásra.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nincs adat erre vonatkozóan.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

E témával kapcsolatban a Komplex Telep Program kapcsán vizsgált adatok állnak rendelkezésünkre. Ennek alapján elmondható, hogy 81 fő 27 családban él a szegregátum megadott területén. A 0 – 3 éves korosztályban 7 fő, összes megkérdezett 7, 7 %-a. Az óvodás korú gyermekek száma összesen 4 fő 4, 4 %, még az általános iskoláskorúak száma 12 fő, mely 13, 2 %. A középiskolás korú fiatalok száma: 4 fő.

A felmérésben résztvevők életkori megoszlása Kosba és Újvárhegyen

Életkor	Kosba		Újvárhegy		Összesen
	Nő	Férfi	Nő	Férfi	
0 - 3	2	3	0	2	7
4- 6	2	1	1	0	4
7 - 14	6	1	1	4	12
15 - 18	1	1	2	0	4

Ha a háztartásokat összetétel szerint nézzük meg, akkor a következő adatokat kapjuk.

A válaszadók 27 háztartásban élnek, 27 családot alkottak. Így a családok matematikai átlagléttszáma 3, 37 fő. Ha ténylegesen összesítjük a családok, egy háztartásban élők számát, akkor a következő összesítést kapjuk.

- az első szám a háztartásban élők száma, a második a háztartásban nevelkedő kiskorú gyermekek száma:

1. 1/0 = 3 db. 2. 2/1 = 1 db. 3. 3/1 = 9 db. 4. 3/2 = 1 db.
5. 4/1 = 5 db. 6. 4/2 = 1 db 7. 5/2 = 2 db. 8. 5/1 = 2 db.
9. 6/2 = 1 db. 10. 8/2 = 1 db. 11. 7/5 = 1 db.

A felmérésben válaszadók közül a 27 háztartásból, mindössze egy család van, ahol a 2 a házastárs 5 gyermeket nevel. Ebben a családban a feleség előző házasságából született 2 gyermeke mellett a 2. házasságában született 3 gyermeket nevelik együtt férjével. 17 család van, ahol 1 kiskorú gyermeket nevelnek. És 6 család, ahol 2 kiskorú gyermek nevelkedik. Általános, hogy a 4, vagy annál nagyobb lélekszámú háztartásokban több generáció él együtt, melynek elsősorban gazdasági oka van, a fiatalabb generáció nem tud saját otthonát teremteni, illetve a család csak több felnőtt bevételeivel képes kifizetni a rezsit, fenntartani otthonát a jelentős eladósodás megelőzése mellett, illetve törlesztése teljesével.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Tamási városban a területi védőnői ellátás három védőnői körzetben történik, ahol 3 területi és 2 iskolavédőnő látja el a védőnői feladatokat. Betöltetlen védőnői státusz nincs. Az egy védőnőre jutó ellátottak száma 2008-ban 281 fő volt, 2009-ben 291, 2010-ben 280, míg 2011-ben 284 fő.

Összességében megállapítható, hogy az ellátottak számában kimagasló változás nem tapasztalható.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Tamási város területén kettő házi gyermekorvosi körzet működik. A körzetek beosztását az egészségügyi alapellátás körzeteiről szóló 20/2009. (VIII. 23.) számú önkormányzati rendelet 2. számú melléklete tartalmazza. Az ellátás a Dr. Várady János rendelőintézetben történik. Betöltetlen gyermekorvosi praxis nincs a városban.

A 4.3.2. számú táblázat mutatja a házi gyermekorvosok által ellátott gyermekek számát. 2008-ban 9519 ellátás történt, 2009-ben 9934, 2010-ben pedig 7675, míg 2011-ben 9407 esetben történt ellátás. A gyermek háziiorvosi körzetben nyújtott ellátás színvonala jónak ítélnélhető.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az egészségügyi, oktatási és a szociális-gyermekjóléti rendszeren keresztül történik ezen korosztály speciális igényeinek kielégítése, amihez ezen társadalmi alrendszerek szoros együttműködése szükséges, hiszen az esetek többségében komplex, több területre benyúló problémahalmazzal állunk szemben.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Gyermekjóléti Szolgálat a Családsegítő Szolgálattal együtt korszerű, új helyen a Tamási, Kossuth tér 17. szám alatt működik. Elhelyezésük most már végleges, a városközpontban helyezkedik el és a kialakítása már minden jogszabályi követelménynek megfelel, többek között akadálymentesített.

Jelenleg a két szolgálat 8 irodahelyiséget használ, melyben 1-1 vezetői szoba, 1-1 családgondozói iroda, 1-1 konferencia terem és 1-1 interjú szoba, továbbá szociális helyiségek (teakonyha, WC és raktár) és egy közös váróhelyiség került kialakításra.

A **gyermekjóléti szolgáltatást** és a gyermekek átmeneti gondozását a Tamási és a Városkörnyéki Önkormányzatok Szociális Integrációs Központja látja el, melynek fenntartója a Tamási-Simontornyai Többcélú Kistérségi Társulás volt, amely 2013. július 1. napjától DÁM Önkormányzati Társulásként működik, melynek Tamási a gesztora. Az ellátást Tamásiban és további 9 községben (Dúzs, Értény, Hőgyész, Kalaznó, Kopáncsántó, Mucsi, Nagykónyi, Pári és Szakály) biztosítják.

A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat az Integrációs Központ szakmailag önálló intézményrészeként működik, 1 fő vezető és 3 fő családgondozó létszámmal.

Tamási területén 1 családgondozó és a vezető végzi a feladatokat.

A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat elhelyezésében az előző évhez képest változás nem történt. A kialakítása korszerű és akadálymentesített.

Gyermekjóléti Szolgálat a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése céljából folyamatosan működteti az észlelő és jelzőrendszert. Az elmúlt évben oktatási intézményektől 32, jegyzőtől, gyámhivaltól 32, rendőrségtől 9, a pártfogó felügyeletről 3 esetben érkezett.

A nyári szünetben a rácvölgyi Községi Házban „Hét hetes játszóház” működött, melyben kirándulás, táborozás, korrepetálást tartottak a családgondozók.

Várándós anya váltságshelyzetéről intézkedni nem kellett.

A Gyermekjóléti szolgálat az elmúlt évben információnyújtást 68 esetben, 62 segítő beszélgetést folytatott gyermekekkel és a szülőkkel, tanácsadást 48 és családlátogatást 186 esetben végzett, 53 gyermeknek adományozott ruhákat, cipőket és hivatalos ügyekben eljárni 186 alkalommal segített.

Védelembevétel elrendelésével 16 gyereket gondoznak. A legfőbb oka a védelembevételnek továbbra is az iskolai hiányzás, 2 alkalommal lopás szabálysértés.

A gyermekjóléti szolgálat 2011. évben települési tanácskozást tartott a jelzőrendszer tagjainak meghívásával, melyen megbeszélték a gyermekvédelem időszerű és jövőbeni feladatait.

A Magyar Vöröskereszt Tamási Szervezete és a Magyar Caritas Tamási Csoportja és magánszemélyek is ruhaadományokkal segítik a Gyermekjóléti Szolgálat munkáját. Az Evangélikus Egyház „cipős doboz” akcióban játékokat és ruhaneműket adományoz minden évben.

e) gyermekvédelem

Tamási Város Önkormányzata társulási formában nyújt gyermekjóléti szolgáltatást, melynek révén a jogszabályban előírt gyermekvédelmi kötelezettségének eleget tesz.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Tamási városában a Családsegítő szolgálatnak a 2011. évben 11 esetben kellett krízishelyzetben beavatkoznia.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A kistérségben valamennyi intézményében működik iskolai sportkör. Ezek túlnyomórészt a tömegsport szerepét vállalják fel. Iskolai sportkör keretében leginkább a kézilabda és a labdarúgás sportág a népszerű. Kézilabdával foglalkoznak Tamásiban, Simontornyán és Hógyészen. A tamási általános iskola testnevelés emelt szintű osztályaiból kikerülő gyerekek évről-évre országos döntőben szerepelnek az ADIDAS kupán és a diákolimpián. 2009-ben az országos diákolimpia aranyérmesei lettek kézilabda sportágban. A tamási TONI-ban magas szinten művelik az amerikai kötélugrást. Tamásiban a diákoknak lehetőségük van több városi sportegyesület tevékenységébe is bekapcsolódni. (atlétika-, súlyemelés-, kézilabda-, labdarúgás-, kerékpár szakosztály)

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151.§ (2) bekezdése értelmében 2013. január 1. napjától a települési önkormányzat az általa fenntartott óvodában és a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményben, a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a közétkeztetést.

2013. január 1. napjától 2013. július 1. napjától a 100 %-os önkormányzati tulajdonban lévő Tamási Közétkeztetési Nkft. látja el a közétkeztetési feladatot. Ezt megelőzően két vállalkozó látta el ezt a feladatot 2013. június 30. napjáig.

2008-ban 20 óvoda részesült ingyenes étkezésben, ez a szám a 2012. évre 25-re emelkedett. 2008-hoz képest 2011-re jelentősen csökkent az ingyenes étkezésben részesülő iskolások száma. 2008-ban 200 gyermeket érintett ez a kedvezmény, míg 2011-re 358 fő részesült benne. Az 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma viszont 2008-hoz képest 2011-re jelentősen csökkent. 2008-ban 435 fő vette igénybe ezt a kedvezményt, 2011-re ez a szám szinte felére, azaz 223-ra csökkent. Ezek a számok jól tükrözik azt, hogy ahogy az 50 %-os kedvezményre jogosultak köréből kikerültek a gyermekek, úgy az ingyenes étkezésre váltak jogosulttá.

Óvodáztatási támogatásra az a szülő jogosult, akinek gyermeke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül és a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, a szülő gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik osztályát végezte el. Óvodáztatási támogatásra a 2012. évben 6 fő volt jogosult, számukra összesen 90.000.-Ft került kiutalásra. Első alkalommal kapott 1 négyéves gyermek, további alkalmakkor kapott 7 gyermek. Elutasításra 6 esetben került sor, mert a gyermek hiányzásainak száma meghaladta a munkanapokra eső óvodai nevelési napok 25 %-át. 2009-ben 9 fő vált jogosulttá erre az ellátásra, így minimális mértékű csökkenés tapasztalható ezen a téren.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk adattal.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nincs adat erre vonatkozóan.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai, iskolai ellátása a **Tolna Megyei Önkormányzat Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Göllész Viktor Tagintézményen** keresztül megoldott.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Tamásiban mindegyik oktatási intézmény rendelkezik a szükséges személyi állománnyal.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Tamási város Önkormányzatának nincs tudomása arról, hogy ilyen eset előfordult volna.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nincs információ arról, hogy az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában eltérések mutatkoznának.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet szabályozza a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer csatlakozás feltételeit. A rendelet értelmében a csatlakozást az önkormányzatnak a kiírást követően kell évente megújítani, majd a rendeletben meghatározott feltételek, és határidők szerint kell kiírni a pályázatot az „A” típusú /felsőoktatásban már résztvevők/, valamint a „B” típusú /felsőoktatásba jelentkezők/ ösztöndíjára. Tamási Város Önkormányzata a Bursa Hungarica pályázati rendszerhez először a 101/2001. (VIII. 30.), számú határozatával csatlakozott, és azóta is minden évben részt vesz a rendszerben.

Év	Benyújtott pályázat	Nyertes pályázat
2001.	40	40
2002.	53	39
2003.	37	37
2004.	54	54
2005.	71	71
2006.	102	99
2007.	105	103
2008.	96	95
2009.	82	79
2010.	84	82
2011.	85	85
2012.	65	63

Ebben az évben havi 200.000 x 10 hó, azaz 2.000.000 (Kettőmillió) forint volt az önkormányzat kötelezettségvállalása. A támogatottak 1.000.- és 4.000.-Ft közötti támogatást kaptak az önkormányzattól havonta, melyhez a megyei önkormányzat nem adott támogatást a pályázóknak, a felsőoktatási intézmény a települési támogatás összegét duplázta meg. A felsőoktatási támogatással együtt ez havonta 2.000.- és 8.000.-Ft közötti támogatásra emelkedett a hallgatóknak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem áll rendelkezésre megfelelő adat a mélyszegénységben élő gyermekek számáról	Felmérés elvégzése a mélyszegénységben élő gyermekek számáról. A helyzetfeltárásból adódóan lehetőség nyílik a szociális hátrányok enyhítésére, a változások követésére a potenciális partnerek bevonásával
-	-

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkavállaló korú nők száma 2008-ban 3190 fő volt, melyből ebben az évben 255 fő munkanélküli nőt tartott nyilván a Munkaügyi Központ, ami a 7,9 %-ot jelent. Ez a szám 2011-re 3123-ra csökkent, és a munkanélküli nők számában is minimális csökkenés tapasztalható, 2011-ben 247 női munkanélkülit regisztráltak.

Megállapítható, hogy a munkavállaló korú nők esetében jelentős változás nem történt a számuk és a munkanélküliség terén, arányaiban 7,9 %-ot tesz ki a munkanélküliségi mutató ezen korcsoport tekintetében.

A számok ugyan nem mutatnak jelentős eltérést ezen a téren, azonban jó lenne elérni azt, hogy a munkanélküli nők száma tovább csökkenjen.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	3107	3190			290	255
2009	3081	3163			370	327
2010	3050	3134			292	226
2011	3007	3123			246	247

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az önkormányzat sajnos nem rendelkezik adattal erre vonatkozóan.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A népszámlálási adatokból jól látszik, hogy 2001-hez képest 2011-re jelentősen csökkent az általános iskolát el nem végzettek száma. 2001-ben 955 nő nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel a 4600 főből, míg 2011-re ez a szám 259-re csökkent. Igaz a nők száma is 3839 főre csökkent 2011-re a 2001-es állapothoz képest. A legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma 3645 fő volt 2001-ben, míg 2011-re ez a szám 3580 főre csökkent. Ez a csökkenés a népességcsökkenésből is következhet.

Megállapítható, hogy 8 általánossal nem rendelkezők aránya szerencsére igen alacsony 1-2% között mozog. Az álláskeresők egyharmada viszont csak 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Az ő helyzetükön szakmát adó képzésekkel lehet a továbbiakban is segíteni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az önkormányzat nem szerzett tudomást arról, hogy ilyen eset előfordult volna.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekek napközbeni ellátása önként vállalt ellátásként bölcsődében, alapellátásban óvodában és iskolai napközis foglalkozás keretében történik.

A bölcsődei ellátás napos bölcsődében történik, ahol a gyermekek ellátása hétfőtől péntekig reggel fél héttől délután öt óráig biztosított. Az engedélyezett gyermeklétszám 24 fő és 18 gyermek ellátásáról gondoskodnak 2 csoportban. A beíratott gyermekek száma 18 fő. Jelenleg előjegyzett további 8 fő szeretné szeptembertől a gyermekét bölcsődébe járatni.

A gyermekek korcsoportos megoszlása: 12 hónap alatti nincs, 12 - 24 hó: 1 fő, 24 – 36 hó: 13 fő, 36 hó feletti: 4 fő, ők a nevelési év végéig gondozhatóak bölcsődében.

Egy csoport maximális létszáma 12 fő lehet.

Alkalmazotti létszám: 1 fő intézményegység vezető helyettes (napi rendszerességgel végez nevelői feladatokat nevelői munkarend szerint), 3 fő gyermeknevelő, 1 fő közhasznú foglalkoztatott intézménytakarító minőségben

Az óvodai ellátás 2013. június 30. napjáig társulási formában működött Tamási Városkörnyéki Önkormányzatok Óvodai Társulása fenntartásában, majd szakmai, és finanszírozási okok miatt 2013. július 1. napjától az önkormányzat ismét önállóan látja el ezen feladatot az önállóan működő, de nem önállóan gazdálkodó Tamási Aranyerdő Óvoda és Bölcsőde intézményben.

Az óvodai ellátás 11 csoportban 263 gyermek veszi igénybe Tamásiban az Aranyerdő Tagóvodában.

Az óvoda személyi ellátottsága megfelelő, jelenleg 1 vezető, 22 óvodapedagógus, 1 dajka, 1 óvoda titkár, egy 8 órás karbantartó dolgozik. Az óvodában a takarítást 2 takarító közfoglalkoztatásban végzi.

Az óvoda és a bölcsőde 6:30 h-tól 17:30 h-ig tart nyitva, így a szülők számára a munkába járás is megoldható, mert a munkaidő alatt biztosított a gyermekfelügyelet.

A napközi otthonos ellátást a TONIEPSZ Tamási Általános Iskola és Gimnázium Würtz Ádám Általános Iskolája biztosítja. Az általános iskolában alsó tagozaton 45 gyermek, felső tagozaton 82 veszi igénybe az ellátást napközi csoportban, míg iskolaotthonban 271 fő. A gimnázium 5-6. évfolyamán 65 gyermek vesz részt napközi csoportban.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	6	281	47
2009	6	291	49
2010	6	280	47
2011	6	284	47

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A vizsgált időszakban 5 védőnő látta el a védőnői feladatokat, melyből 3 területi és 2 iskolavédőnő. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma 281 gyermek volt, míg 2011-re ez a szám 284-re emelkedett. A növekedés ugyan nagyon kis mértékű, de mindenképpen biztató jel arra nézve, hogy növekedik a születések száma. Így a várost nem veszélyezteti az elöregedés.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A Gyermejjóléti Szolgálathoz közvetlenül a rendőrségtől 1 esetben, szabálysértésről (lopás) 1 esetben érkezett jelzés a bűnelkövető fiatalról. **Családon belüli erőszak miatt** nem volt jelzés, 1 fiatalkorú került védelembevételre, 1 fiatalkorú pedig alapellátásba került.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Sajnos a városban nincs olyan hely, ahol a krízishelyzetbe szorult emberek elhelyezhetőek lennének.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Tamásiban a nők közéleti tevékenysége demokratikus keretek között biztosított. Tamási Város Önkormányzati Képviselő-testülete kilenc tagból áll, melyből kettő nő, azonban Tamási Város Jegyzője és Aljegyzője is nő, így elmondható, hogy a nők jelentős szerepet töltenek be a helyi közéletben.

A civil szervezetek életében is jelentős szerepet töltenek be a nők nem képviselői, elöljáróként, tagokként.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008						
2009						
2010	7	2				
2011	7	2				
2012	7	2				
2013	7	2				

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tamási városban nem ismert olyan probléma, mely helyi szinten fokozottan érintené a nőket.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem áll rendelkezésre krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a városban	Törekvés a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítására, anyaoththon kialakítása, pályázati forrásból erre szolgáló épület építése
A népességen belül magas a nők aránya	A jelenleg meglévő civil szervezetek tevékenységének bővítése a nők képviselőivel, vagy esetlegesen női civil szervezet létrehozása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tamásiban a 65 év feletti népesség száma 2001-ben 1419 fő volt, a 0-14 év közötti állandó lakosság száma 1643 fő volt ebben az évben, az öregedési index 86,4 %-os volt. A 2011-es évet vizsgálva látható, hogy a 65 év feletti emberek száma 1371 fő volt, míg a 0-14 év közötti állandó lakosság 1057 főre csökkent. Az öregedési index pedig 129,7 %-ot mutatott. Összehasonlítva a 2001. és a 2011. évet megállapítható, hogy a 65 év feletti népesség és a 0-14 év közötti állandó lakosság száma csökkent, ebből is jelentős mértékű csökkenés tapasztalható a 0-14 év közöttiekénél, továbbá az adatokat vizsgálva kiderül, hogy 2011-re megfordult a 65 év feletti és a 0-14 év közöttiek aránya. Míg 2001-ben a 0-14 év közötti korosztály volt többségben, 2011-re viszont már a 65 év feletti emberek száma a nagyobb. Ebből következik, hogy kevesebb a születések száma, továbbá az elvándorlások következtében is kialakulhat ez az adat.

A 65 év feletti korosztálynál a férfiak és nők arányát vizsgálva megállapítható, hogy a nők vannak többségben, a vizsgált időszakban a nők száma 4473 fő volt, míg férfiaké 4085 fő. A kapott adatokból következtethető, hogy ebben a korcsoportban több a megözvegyült, egyedülálló nő, így az elmagányosodás veszélye is fennáll ennél a korosztálynál.

Az öregedési indexet vizsgálva (3. számú táblázat) megállapítható, hogy 2001-ez képest 2011-re 43,3 %-os változás tapasztalható.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	1419	1643	86,4%
2008	1345	1100	122,3%
2009	1352	1089	124,2%
2010	1370	1052	130,2%
2011	1371	1057	129,7%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 6.1.1. számú táblázat a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát mutatja nemek szerint. A táblázatot vizsgálva látható, hogy 2008-ban 2972 fő részesült ebben az ellátásban, míg 2011-re 2664-re csökkent. 2008-ban 1779 nő és 1193 férfi részesült nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban, míg 2011-ben 1588 nő és 1076 férfi. A 2008-as és a 2011-es adatokat összevetve megállapítható, hogy összességében 308 fővel csökkent a nyugdíjasok száma, a nők esetében ez a csökkenés 191, míg a férfiaknál 117.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	1193	1779	2972
2009	1118	1615	2733
2010	1099	1569	2668
2011	1076	1588	2664

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kevésbé jellemző jövedelemforrás a korosztályon belül az időskorúak járadéka. Tamási Városban 2008-ban 6 ő részesült ebben az ellátási formában, míg 2011-ben 5-re csökkent ez a szám.

A 64 év feletti lakosság száma 2008-ban 1345 fő volt, míg 2011-re ez a szám 1371-re emelkedett. A nappali ellátásban részesülő időskorúak száma 2008-ban 23 fő volt, míg 2011-re ez a szám 30-ra emelkedett.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Nem áll rendelkezésünkre adat erre vonatkozóan.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Konkrét adat nem áll rendelkezésünkre erre vonatkozóan. A Tamásiban működő Tamási Nyugdíjas Egyesület mindent megtesz azért, hogy az idős lakosság igényeit szolgálja. Több alkalommal szerveztek az időseknek számítógépes ismereteket nyújtó képzéseket, így a nyugdíjasok is elsajátíthatták a számítógép és internet használatához szükséges minimális ismereteket.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk arról, hogy ilyen eset előfordult volna.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés korból eredő nehézségét a szociális intézményrendszer segít kiegyenlíteni.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat önkéntesen vehetik igénybe a rászorulóknak, illetve helyi természetes vagy intézményi segítők jelzése (rokon, szomszéd. Családsegítő szolgálat, polgármesteri hivatal stb.) alapján a szociális intézmény is felkeresheti az ellátásra szoruló, esetleg veszélyeztetett személyt.

Az egészségügyi alapellátás keretein belül a szociális intézmény az orvos előírása alapján az ellátást igénybe vevők egészségi állapotát folyamatosan figyelemmel kíséri, szükség esetén az orvos előírása szerinti ápolási-gondozási feladatokat ellátja. Segíti a szakellátáshoz és kórházi kezeléshez való hozzájutást, illetve szükség szerint segítséget nyújt vagy felügyeli a gyógyszerek adagolását. Az ellátást igénybevevők egészségének megtartása érdekében prevenciók előadásokat szervez, illetve megszervezi a szűréseken való részvételt.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	1345	23	2%
2009	1352	25	2%
2010	1370	22	2%
2011	1371	30	2%

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	6
2009	7
2010	7
2011	5

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális intézmény biztosítja a szabadidő napi hasznos eltöltéséhez szükséges eszközöket és lehetőséget. Az intézmény gondozói naponta csoportfoglalkozásokat vagy csoportos beszélgetéseket szerveznek meghatározott, az idős korosztályt érintő és érdeklő témakörökben. A rendszeres programok keretein belül lehetőséget biztosítanak zenehallgatásra, televízió nézésre, rádióhallgatásra, társas játékok használatára, könyv olvasásra.

Az egyedi jelleggel megszervezett szabadidős programok keretein belül az intézményben dolgozók éves terv alapján kirándulásokat, színházlátogatásokat, kulturális programokon való részvételt, illetve az intézményben megrendezésre kerülő felvilágosító és ismeretterjesztő előadásokat szerveznek.

Az intézmény biztosítja azokat az eszközöket, melyekkel kreatív foglalkoztatás végezhető. Így az intézményben kötni, horgolni, hímezni lehet.

Ezen felül a Tamási Nyugdíjas Egyesület, valamint a Tamási Idős Lakosságáért Alapítvány is rendszeresen szervez programokat a város idős lakosságának. Kirándulásokat szerveznek, színházi előadásokon vesznek részt, ellátogatnak a fürdőbe, továbbá zenés, táncos délutánok tartásával teszik szebbé az idős emberek életét. A Tamási Nyugdíjas Egyesület minden kedden délután összejövetelt tart.

Összességében elmondható, hogy a nyugdíjas emberek számára biztosítottak a szabadidős tevékenységek.

c) idősök informatikai jártassága

Az idős lakosság számára több alkalommal szerveztek az idősöknek számítógépes ismereteket nyújtó képzéseket. A képzéseknek a Könyv László Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény biztosít helyet.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Tamásiban a Városi Művelődési Központ ad otthont évről-évre az Idősek Világnapja alkalmából szervezett rendezvénynek. A Tamási Fürdő is bizonyos időközönként „Nyugdíjas Napot” tart, amikor a város nyugdíjas korú lakossága kedvezményesen látogathatja a fürdőt. Emellett a Tamási Nyugdíjas Egyesület és a Tamási Idős Lakosságáért Alapítvány is színes programokat szervez az idős emberek számára, mellyel szebbé teszi az idős emberek életét. Évente több alkalommal szerveznek kirándulásokat, színházba, fürdőbe látogatnak el.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás megelőzése, visszafordítása	Az elmagányosodás megelőzése érdekében aktivitást megőrző programok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadályllyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy a közfoglalkoztatottak között fogyatékos személyek dolgoznának, és nem szervezett külön e csoport számára ilyen típusú munkát. A Tamási Közös Önkormányzati Hivatal alkalmazásában azonban 2 fő fogyatékos személy áll.

A Tamásiban működő Kézmű Kht. a megváltozott munkaképességű emberek számára biztosít munkát.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy ilyen eset előfordult volna.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést. A szolgáltatás 2011-ben 20 258 fő számára volt elérhető.

A személyes szociális gondoskodási ellátások közül nappali ellátás (klub, fejlesztő napközi otthon stb.) keretében 2011-ben 6 727 fő részére biztosítottak ellátást. A nappali ellátás a saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek napközben nyújt fejlesztést, étkezést, segít az önálló életvitelben és a társadalmi szerepek gyakorlásában.

Az átmeneti elhelyezésben részesülők, gondozóházban elhelyezettek száma csekély, 262 ellátott volt 2011-ben. Tartós bentlakásos szociális intézményi ellátásban 16 668 engedélyezett férőhely volt. Ápoló-gondozó intézményi ellátásban 13 802 fő részesült, amiből 50 férőhelyet meghaladó nagyságú intézmény 11 939 férőhellyel rendelkezett. Az ápoló-gondozó célú ellátást biztosító férőhelyek közül 8% működött lakóotthoni formában. Rehabilitációs intézményi ellátásban az engedélyezett férőhelyek száma 1773, melyből 473 rehabilitációs célú lakóotthoni férőhely.

A jelenlegi nagy létszámú intézmények sok esetben a település szélén, rosszabb esetben az országhatáron, izoláltan, korszerűtlen épületekben működnek. Ezen intézményekben is nagy erőfeszítéseket tesznek az el-

látott személyek társadalmi integrációjának megteremtése érdekében, azonban az intézmény területi elhelyezkedéséből adódó korlátokat nem tudják leküzdeni. Egy több száz fős intézmény esetében fennáll a veszélye annak, hogy nem alkalmas az egyéni képességekre alapozott, személyre szabott szolgáltatás nyújtására. A működő lakóotthonok többsége csak a férőhelyek számának tekintetében tér el a nagy létszámú intézményektől, nem úgy működnek a gyakorlatban, mint ahogy azt a jogalkotó a bevezetésekor elképzelte. Az intézményi szemlélet a lakóotthonokban is jelen van.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők helyzetének egyik mutatója a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma. A 7.1.1 számú táblázat mutatja meg a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők számát, ebből látszik, hogy 2008-ban 221 fő megváltozott munkaképességű személyt tartottak nyilván, míg 2010-re ez a szám 166-ra csökkent. A vizsgált időszakot megfigyelve látható, hogy évről-évre csökkenést mutatnak a számok. Az egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők számában is csökkenés tapasztalható 2008-hoz képest 2010-re. 2008-ban 8 személy részesült ebben az ellátásban, míg 2010-re ez a szám 5-re csökkent. Vélhetően jogszabályváltozások következtében kerültek ki, illetve estek el emberek ezektől az ellátási formáktól, és ezáltal tapasztalható csökkenés ezen a területen.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))
- Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat. Javasoljuk, azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonását, melyek professzionális segítséget nyújthatnak. Ilyenek például a jelnyelvi tolmácsszolgálatok (<http://fszk.hu/mjp/tolmacsszolgalatok-elkerhetosegei.pdf>), a könnyen érthető fordításokat készítő ÉFOÉSZ és tagszervezetei (<http://www.efoesz.hu/index.php?m=text&id=2>), a speciális eszközkölcsonzők (<http://www.blissalapitvany.hu/kolcsonozheto-eszkozok>). Javasoljuk továbbá, hogy az önkormányzat érintett munkatársai kapcsolódjanak be olyan tréningekbe, képzésekbe, ahol ezek a tudások megtanulhatók, ilyenek egyebek mellett az EMMI és az FSZK Nonprofit Kft. képzései (www.fszk.hu).
- Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevétele. Közhasználatú parkolóban a közlekedésben akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két

kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését - Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés

(<http://fszk.hu/bemutakozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozzszolgaltatasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve

- Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)
- Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékos-ságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv. Javasoljuk, hogy az ehhez elengedhetetlen attitűdváltás eléréséhez a szolgáltatók vegyék igénybe az országban több helyen elérhető tréninglehetőségeket (GYEMSI ETI és FSZK Nonprofit Kft. egyebek mellett), valamint igényeljék azokat a hozzáférést biztosító megoldásokat, melyekről a korábbiakban már szóltunk.
- Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).
- Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékos-ságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagylétszámú ápoló –gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokká. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában. Javasoljuk megismerni a folyamat jogszabályi hátterét, valamint azokat a szakmai módszertani anyagokat, melyek ezt a közösségi alapú szolgáltatások felé való elmozdulást segítik. A dokumentumok a folyamatot generáló Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testület honlapjáról tölthetők le: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/kivaltast-koordinalo-testulet;jsessionid=f580a338bd8c05ebc946047d522c> A közösségi beilleszkedést segíthetik a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei is, így bevonásuk javasolt.
- Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését - Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés (<http://fszk.hu/bemutakozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozzszolgaltatasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve.

- A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében. Javasoljuk, hogy legyen számukra lehetőség hozzáférni a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapjához, valamint dokumentumaihoz (<http://nrszh.kormany.hu/>), továbbá azokhoz a jogsegély szolgáltatásokhoz, amelyeket érdekvédelmi szervezeteik nyújtanak a számukra.
- A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselésének lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Javasoljuk, hogy ennek érdekében alakuljanak ki az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumok akár az önkormányzat kezdeményezésére, ahol a fogyatékos emberek a „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek megfelelően bekapcsolódhatnak a róluk szóló döntések alakításába.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő intézmények többségénél megtörtént az akadálymentesítés.

Tamási Város Önkormányzata a Tamási rendelőintézet felújítására az ÚMFT DDOP-3.1.3/B pályázatán 400 000 000 Ft-ot nyert, mely keretből valósult meg az épület akadálymentesítése.

Az önkormányzat épülete, az oktatási intézmények, könyvtár, művelődési központ akadálymentesített, így a fogyatékkal élő emberek számára is megközelíthetőek ezek az épületek.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közintézmények akadálymentesítettségével a szolgáltatók, lakóközösségek is igyekeztek akadálymentessé tenni épületeiket, hogy a fogyatékkal élő emberek számára elérhetőek legyenek a kulturális és sportprogramok, továbbá a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés is biztosított legyen számukra.

Tamási Város Önkormányzata az Ability Fürdőfejlesztés Tamásiban címmel benyújtott pályázat az Új Magyarország Fejlesztési Terv pályázatán **696.997.352 Ft** támogatást nyert. A csaknem másfél milliárd forintból, 701 millió forint európai uniós támogatással megvalósult, négyezer négyzetméter alapterületű, összesen 800 négyzetméternyi vízfelülettel rendelkező fürdő szolgáltatásait mozgáskorlátozottak, fogyatékkal élők, illetve vakok és gyengén látók is teljes körűen igénybe tudják venni. A nyolc - zárt és szabad téri - medencéjéhez rámpa vezet, s egy egyszerű szerkezet emeli be a mozgásukban korlátozott embereket a vízbe. A fürdőben só-barlang, szaunákat és fény- és aromaterápiás kabin is helyet kapott.

A maga nemében egyedülálló létesítmény a már negyven éves múltra visszatekintő termálfürdő közvetlen szomszédságában kapott helyet. A tervek szerint a komplexum része lesz egy részben akadálymentes hotel is, amely közvetlenül kapcsolódik az új fürdőhöz. A négy csillagos, zöldmezős beruházásban 2,3 milliárd forintból, 600 millió forintos uniós pályázati forrással, megvalósuló szálloda 81 szobáját, valamint belső tereit szintén a mozgásukban korlátozott emberek igényeinek megfelelően alakítják ki.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat nem rendelkezik adattal, információval a nem közintézményekben működő munkahelyek akadálymentesítettségét illetően.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzat fontosnak tartja a járdák, parkok felújítását, de jelenleg sajnos az önkormányzat saját költségéből nem tudja finanszírozni ennek költségét, de amint pályázati lehetőség nyílik rá, mindenképpen előtérbe helyezi ezt a kérdést. A közösségi közlekedés esetében nem megoldott az akadálymentesítés.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A városban nem működik fogyatékosok nappali intézménye, és a speciális közlekedésre sincs megoldás.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fent felsorolt intézkedések, intézmények, szolgáltatók hivatottak a városban a fogyatékosokból eredő hátrányok kompenzálására.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A járdák, parkok nagy részén nem megoldott az akadálymentesítés	Akadálymentesítésre fordítható pályázati források feltérképezése, megvalósításukra ütemterv készítése
Fogyatékosokkal szembeni előítélet ismerethiány miatt	Fogyatékosokkal szembeni előítélet enyhítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A település önkormányzata feladatainak ellátása során folyamatosan együttműködik a település civil szervezeteivel.

Tamásiban a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak, rendezvényeiken, programjaikon a lakosság szívesen vesz részt. Segítséget nyújtanak az önkormányzat által szervezett rendezvények lebonyolításában is.

A település civil szervezetei:

Civil szervezet neve	A szervezet tevékenysége
Tamási Kerékpáros Alapítvány	Kerékpárversenyek megrendezése
Óvodásainkért Alapítvány	Óvodaudvarra játszóeszközök beszerzése, óvodások támogatása
Tamási Városért Közalapítvány	Temetőkerítés létesítése, Trianon-emlékmű felállítása, a várost érintő tevékenység
Szervezete	Magyar Vöröskereszt Városi Szervezete Véradások szervezése, véradók elismerésére
	Kerekékpárosok Értékesítési Szervezete Fórum jellegű előadások, programok szervezése
	Tamási Fúvószenekar Tamási Koncert Fúvószenekar működtetésének támogatásához (utazás, hangszerek, kellékek, irodaszer, karmester, könyvelő, kotta, hirdetési, nevezési díjak, stb.)
	Hagyományok és Kultúra Alapítvány Pántlika néptánc együttes működtetése
	Az Idős Lakosságért Alapítvány Az idős lakosság támogatása, programok szervezése számukra
	Látássérültek Látássérült diákok tanulmányainak támogatása

	egye gért sület	
	Tama Hely ti Ala	Helytörténeti gyűjtemény gyarapítása, ápolása
	Tama Cultu man Vegy ért Alapí	A város jó hírnevének öregbítése érdekében színvonalas hangversenyek tartása, vidéki fellépéseken való részvétel
	Ifjú Muzs kért vány	Zeneiskola működési feltételeinek javítása (zongora hangolás, kísértékű hangszerek beszerzése, hangszerjavítás)
	Tama Carit Egye	Rászoruló gyermekek részére téli ruhanemű vásárlása, rászorulók támogatása
	Tama Nyug Egye	Az idős emberek életminőségén való változtatás, a szabadidő hasznos eltöltése érdekében értékes programok szervezése (színház-bérlet, kirándulás, sportnap, Idősek világnapja, karácsony)
	Tama Polgá Egye	A város közbiztonságának megőrzése, javítása, szükséges eszközbeszerzés, formaruházat, irodaszerek beszerzése
	Rász Gyer kért vány	Az alapítvány céljainak segítéséhez, azaz rászoruló, önhibájukon kívül hátrányos helyzetű tanulók támogatása
	„Tam Gimn mért alapí	Eszközbeszerzés
	Tama Önké Tűzo Egye	Önkéntes munkában való részvétel biztosítása
	Iskol Feny ján vány	Iskolás gyermekek támogatása
	Tama Szakl séért vány	Tamási szakképzését elősegítő programok szervezése
	Tama Egye	Hulladékszedési akciók szervezése, park kialakítása, programok szervezése
	Tehe és Ké fejles	Képességfejlesztő programok, foglalkozások szervezése, szükséges eszközbeszerzések

	Alap	
	Wald Peda Alap	Programok szervezése, lebonyolítása
	Tamá Váro bizto ért vány	Bűnmegelőzési előadások és szóróanyagok biztosítása, eszközbeszerzések
	Tamá Kere Egye	Civil szervezetekkel történő együttműködés, támogatás
	Tamá Nyug Rend Egye	Tamási közrend-közbiztonságának erősítése (térfigyelő kamerarendszer figyelő szolgáltatásnak biztosítása, bűnmegelőzési előadások, rendőrség történeti kiállításához tároló eszközök)
Egyesület 28. számú Helyi Csoportja,	Mag Mad és szetv Pacs Erde	Eszközbeszerzés, erdei iskola felújítása, működtetése, táboroztatás
	"Szer Tamá Egye	Tamás város előremozdítása, fejlesztése
	Tamá Körn Men pítvá	Eszközbeszerzések, a mentőszolgálat támogatása

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Tamásiban Roma, Német és Örmény nemzetiségi önkormányzatok működnek. A nemzetiségi önkormányzatokkal az önkormányzat együttműködési megállapodást kötött. A helyi önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzat székhelyén biztosítja az önkormányzati együttműködés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról és igény szerint, a lehetőségekhez képest mindenfajta segítséget és támogatást biztosít.

A településen működő Tamási Aranyerdő Óvoda és Bölcsőde fenntartója Tamási Város Önkormányzata

A településen működő Tamási Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A partnerségi kapcsolat a korábbiakban a kistérségi viszonyok elemzése során kifejtésre került a 2.2 pontban.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az önkormányzat nem rendelkezik információval erre vonatkozóan.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincs adat erre vonatkozóan.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat nem rendelkezik adattal erre vonatkozóan.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett partnerek, a helyi esélyegyenlőségi programba elsőként az adatgyűjtés során kerültek bevonásra. Az adatszolgáltatás mellett megtették javaslataikat, észrevételeiket, melyeket a program készítése során beépítettünk az intézkedések közé.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az esélyegyenlőségi programot nyilvánossá tesszük, így a megfogalmazott intézkedések megvalósulását mind a célcsoportok, mind általában a lakosság nyomon tudja követni. Az önkormányzat esélyegyenlőségi munkatársa felelős, hogy nyomon kövesse a megvalósulást és tartsa a kapcsolatot a célcsoportok képviselőivel. Fogadja észrevételeiket, esetleges újonnan felmerült javaslataikat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A HEP IT négy részből áll:

1. Tartalmazza mindazokat a részleteket, amelyek a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve végrehajtásához elengedhetetlen információknak tekintendők.
2. Része a 2/2012 EMMI rendeletben megadott táblázat, mint a részletes tartalmakat összefoglaló projekt-táblázat. Az első két rész elválaszthatatlan és csak együtt értelmezhető.
3. A megvalósítást segítő részletek szerves részét képezik a HEP IT-nek. Az egyes alfejezetekben rögzítettek biztosítják, hogy strukturálisan és széleskörűen beágyazottak legyenek az esélyegyenlőség érdekében tervezett tevékenységek.
4. A zárófejezet megadja, hogy milyen legitimáció szükséges az elkészült dokumentumhoz.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma	A 8 általános iskolai végzettség megszerzéséhez feltételek biztosítása, az érdeklődés felkeltése, a végzettség megszerzésének ösztönzése
	180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek szociális hátrányainak fokozódása	A munka világába történő visszakerülést segítő ismeretek és készségek szinten tartása, fejlesztése, mentális állapot óvása
	Pályakezdő munkanélküliként eltöltött időszak kockázatainak csökkentése	Munka világával kapcsolatos szocializáció korrekciója
	Nincs olyan program, amely az oktatásból kikerülő fiatalok munkaerőpiacra történő átlépését segíti.	Pályakezdők, fiatal munkanélküliek foglalkoztatási lehetőségeinek kidolgozása, pályaaorientációs tanácsadás a munkáltatók bevonásával
	Fiatalok foglalkoztatása és az oktatásból a munkaerő piacra való átmenet megkönnyítése	Oktatási intézmények és potenciális munkáltatók szolgáltatásainak és igényeinek összehangolása
	Szociális bérlakások számának alacsony száma	Szociális bérlakás építési program esetleges pályázati forrás igénybevétele
Gyermekek	Nem áll rendelkezésre megfelelő adat a mélyszegénységben élő gyermekek számáról	Felmérés elvégzése a mélyszegénységben élő gyermekek számáról. A helyzetfeltárából adódóan lehetőség nyílik a szociális hátrányok enyhítésére, a változások követésére a potenciális partnerek bevonásával
Idősek	Elmagányosodás megelőzése, visszafordítása	Az elmagányosodás megelőzése érdekében aktivitást megőrző programok szervezése

Nők	Nem áll rendelkezésre krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a városban	Törekvés a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítására, anyaoththon kialakítása, pályázati forrásból erre szolgáló épület építése
	A népességben belül magas a nők aránya	A jelenleg meglévő civil szervezetek tevékenységének bővítése a nők képviselésével, vagy esetlegesen női civil szervezet létrehozása
Fogyatékkal élők	A járdák, parkok nagy részén nem megoldott az akadálymentesítés	Akadálymentesítésre fordítható pályázati források feltérképezése, megvalósításukra ütemterv készítése
	Fogyatékosokkal szembeni előítélet ismerethiány miatt	Fogyatékosokkal szembeni előítélet enyhítése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A 8 általános iskolai végzettség megszerzéséhez feltételek biztosítása, az érdeklődés felkeltése, a végzettség megszerzésének ösztönzése	Munkaügyi Központ Képzők Önkormányzat
	A munka világába történő visszakerülést segítő ismeretek és készségek szinten tartása, fejlesztése, mentális állapot óvása	Munkaügyi Központ Önkormányzat
	Munka világával kapcsolatos szocializáció korrekciója	Munkaügyi Központ Önkormányzat
	Pályakezdők, fiatal munkanélküliek foglalkoztatási lehetőségeinek kidolgozása, pályaaorientációs tanácsadás a munkáltatók bevonásával	Munkaügyi Központ Vállalkozók Önkormányzat
	Oktatási intézmények és potenciális munkáltatók szolgáltatásainak és igényeinek összehangolása	Munkaügyi Központ Képzők Önkormányzat
	Szociális bérlet építési program esetleges pályázati forrás igénybevétele	Civilek Önkormányzat
Gyermekek	Felmérés elvégzése a mélyszegénységben élő gyermekek számára. A helyzetfeltárából adódóan lehetőség nyílik a szociális hátrányok enyhítésére, a változások követésére a potenciális partnerek bevonásával	Civilek Önkormányzat Szociális szolgáltatók
Idősek	Az elmagányosodás megelőzése érdekében aktivitást megőrző programok szervezése	Önkormányzat Szociális szolgáltatók
Nők	Törekvés a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítására, anyaoththon kialakítása, pályázati forrásból erre szolgáló épület építése	Önkormányzat Szociális szolgáltatók civilek

	A jelenleg meglévő civil szervezetek tevékenységének bővítése a nők képviseletével, vagy esetlegesen női civil szervezet létrehozása	Önkormányzat Civilek
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítésre fordítható pályázati források feltérképezése, megvalósításukra ütemterv készítése	Önkormányzat Civilek Vállalkozók
	Fogyatékosokkal szembeni előítélet enyhítése	Önkormányzat Civilek Szociális szolgáltatók

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák életminősége a támogató intézkedések, valamint önálló tevékenységük hatására javul, esélyegyenlőségi helyzetük folyamatosan javuló. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei folyamatosan javuljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek értelmi, érzelmi, testi fejlődéséhez a megfelelő körülmények megteremtését. Folyamatosan odafigyelünk az idősek jó testi és mentális állapotának fenntartásához szükséges, tevékeny, életkoruknak megfelelő aktivitást adó lehetőségek biztosítását.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családban és a munkahelyen betöltendő szerepet támogató intézkedések megszervezését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására: akadálymentes élettér kialakítására, a társadalom egyenrangú szereplőjeként való életre.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Pályakezdők, fiatal munkanélküliek foglalkoztatási lehetőségeinek kidolgozása, pályaaorientációs tanácsadás a munkáltatók bevonásával	Nincs olyan program, amely az oktatásból kikerülő fiatalok munkaerőpiacra történő átlépését segíti.	Az intézkedés célja, hogy a pályaválasztás előtt álló diákok megfelelő információkat kapjanak arról, hogy mely oktatási képesítés nyújthat hosszú távú foglalkoztatási lehetőségeket számukra. Munkáltatók körében felmérés készítése az önkéntes munkavégzés lehetőségeiről, gyakorlati programokról.	-	Pályaválasztási tanácsadó, oktatási intézmények bevonásával a tanácsadás módszertanának előkészítése, megvalósítás időbeli ütemezésének kidolgozása, munkáltatók, oktatási intézmények részvételével workshop-ok szervezése a gyakorlati programok, önkéntes munka lehetőségeiről, feltételeiről.	polgármester	2015.12.31.	A pályakezdő, fiatal (20-30 éves) munkanélkülieknek megtartott tanácsadások száma, résztvevő diákok, fiatal munkanélküliek száma, megtartott munkáltatói workshop-ok száma, önkéntes munkát biztosító munkáltatók száma, gyakorlati programok indító munkáltatók száma.	Pályázati források, személyi és tárgyi feltételek biztosítása	Az intézkedés fenntartható, ha a diákok, fiatal munkanélküliek, oktatási intézmények, valamint a munkáltatók is motiváltak az alkalmazásban, eredményesnek, hatékonyak tartják.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	8 általános iskolai végzettség megszerzésére vonatkozó képzés szervezése	Magas a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma	A 8 általános iskolai végzettség megszerzéséhez feltételek biztosítása, az érdeklődés felkeltése, a végzettség megszerzésének ösztönzése	-	Az intézkedéssel érintett célcsoportok feltérképezése, a képzés megszervezése számukra. A feltérképezést követően az eredmények kiértékelése.	polgármester	2014.12.31.	Az intézkedés akkor eredményes, ha az érintettek hajlandóságot mutatnak a programban való részvételre. Eredményességi mutatók: szervezett képzések száma; képzésre beiratkozottak száma; képzést eredményesen elvégzők száma	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása	Az intézkedés fenntartható és eredményes, ha az érintettek részt vesznek a képzésben, és sikeresen elvégzik.
2	A munka világába történő visszaküldést segítő ismeretek	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek	Tartós munkanélküliek számának csökkentése	Gazdasági Program	Készségfejlesztés tematikájának kidolgozása, megva-	polgármester	2015.12.31.	180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek	humán és pénzügyi források biztosítása	Hosszútávú

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	és készségek szinten tartása, fejlesztése, mentális állapot óvása	szociális hátrányainak fokozódása			lósítása			száma		
3	Szociális bérlakás építési program	Szociális bérlakások számának alacsony száma	Mélyszegénységben élők lakhatási helyzetének javítása	Településfejlesztési koncepció, Gazdasági program, településrendezési terv	Szociális bérlakások építése	polgármester	2018.12.31.	Szociális bérlakások száma	pénzügyi, pályázati forrás	hosszútávú
4	Oktatási intézmények és potenciális munkáltatók szolgáltatásainak és igényeinek összehangolása	Fiatalkor foglalkoztatása és az oktatásból a munka-erő piacra való átmenet megkönnyítése	Munkaerőpiacon keresett szakmák elhelyezkedése, a könnyebb elhelyezkedés érdekében	Gazdasági Program	Intézményi szolgáltatások és munkáltatói elvárások összehangolása	polgármester	2015.12.31.	Pályakezdő munkanélküliek száma	pénzügyi, humán erőforrások	hosszútávú
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Felmérés elvégzése a mélyszegénységben élő gyermekek számáról. A helyzetfeltárából adódóan lehetőség nyílik a szociális hátrányok enyhítésére, a változások követésére a potenciális partnerek bevonásával	Nem áll rendelkezésre megfelelő adat a mélyszegénységben élő gyermekek számáról	Felmérés készítése	-	Felmérés elkészítése, továbbá segítő tevékenység elvégzése a szükséges partnerek bevonásával	polgármester	2015.12.31.	Az elkészült, rendelkezésre álló felmérés, adatbázis.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	Az intézkedés eredményes, amennyiben elkészül a felmérés és a hátrányok csökkentésre kerülnek a segítő tevékenység által
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Törekvés a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítására, anyaoththon kialakítása, pályázati forrásból erre szolgáló épület építése	Nem áll rendelkezésre krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás városban	A krízishelyzetbe került emberek számára biztosítani lehet olyan helyet, ahol elhelyezésre kerülhetnek	-	Megfelelő hely keresése és arra alkalmas épület kialakítása a krízishelyzetbe került emberek számára, ahova biztosítani lehet az elhelyezéssüket	polgármester	2017.12.31.	Megfelelő helyiség kialakítása, pályázati forrásból erre alkalmas épület építése	pénzügyi, pályázati forrás, személyi és tárgyi feltételek	hosszútávú
2	A jelenleg meglévő civil szervezetek te	A népességben belül magas a nők aránya	A nők véleményének megjelenítése,	Tamási Város Civil Koncepciója	Feltárni, hogy hogyan bővíthető a	polgármester és a civil	2018.12.31.	Új civil szervezetbe belépők száma,	személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek	Az intézkedés fenntartható,

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	vékenységének bővítése a nők képviselőivel, vagy esetlegesen női civil szervezet létrehozása		érvényesítése, programok szervezése, minden nőt érintő társadalmi probléma megjelenése		meglévő civil szervezetek tevékenysége a nők érdekvédelmével kapcsolatban, esetleg kifejezetten női érdekvédelmi szervezet létrehozása	szervezetek vezetői		aránya, létrehozott civil szervezetek száma	lek biztosítása.	amennyiben a felmérés megvalósul a közreműködő partnerek bevonásával.
IV. Az idősok esélyegyenlősége										
1	Az elmagányosodás megelőzése érdekében aktivitást megőrző programok szervezése	Elmagányosodás megelőzése, visszafordítása	Az elmagányosodás lehetőségének megszüntetése, csökkentése. A tevékenység megvalósításába szükséges partnerek bevonása. Programok szervezése a szabadidő tevékeny eltöltése céljából.	Tamási Város Civil Koncepciója	Az elmagányosodás veszélyével érintett idős emberek feltevése a megfelelő partnerek bevonásával. A feltevést követően partnerek bevonásával programok szervezése.	polgármester	2014.06.30.	Elmagányosodás veszélyével érintett idős emberek száma. A feltevésebe bevont partnerek száma. A programok szervezésébe bevont partnerek száma, valamint a programok száma.	Pályázati lehetőségek, személyi, tárgyi eszközök	-
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akádálymentesítésre fordítható pályázati források feltérképezése, megvalósításukra ütemterv készítése	A járdák, parkok nagy részén nem megoldott az akadálymentesítés	A településen lévő járdák, parkok teljes körű akadálymentesítése	-	A jelenlegi akadálymentesítési helyzet felmérése, szükséges pótlások megállapítása, kivitelezése	polgármester	2018.12.31.	Elkészült felmérések, akadálymentesített járdák, parkok	anyagi, elsősorban pályázati forrás, tárgyi és személyi feltételek biztosítása	hosszútávú
2	Fogyatékosokkal szembeni előítélet enyhítése	Fogyatékosokkal szembeni előítélet ismerethiány miatt	A fogyatékosokkal szembeni előítéletek csökkentése szemléletformáló programok által	-	A fogyatékosokkal szembeni előítélet csökkentésére vonatkozóan programok, előadások szervezése a megfelelő partnerek bevonásával	polgármester és a civil szervezetek vezetői	2015.12.31.	Szemléletformáló programok, előadások és azokon résztvevők száma. A programok szervezésében közreműködő partnerek száma.	Személyi, tárgyi feltételek, továbbá pályázati lehetőségek.	-

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről az erre kijelölt köztisztviselő felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Amennyiben a kétfévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tamási Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Tamási Város Önkormányzati Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 185/2013. (XII. 19.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Tamási, 2013. december 20.

